

370.73
ร 1997
ร.2

การศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
4 มีนาคม 2514

ร 3853ร ร.2

การศึกษานโยบายและทัศนคติของครูที่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
4 มีนาคม 2514

จุดมุ่งหมายสำคัญในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือเพื่อศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อการฝึกสอนของนิสิตและเพื่อสำรวจสถานการณ์ของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยให้ครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำคำตอบที่ได้รับมาวิเคราะห์โดยใช้ศาสตร์วิธี รอยละ อัตราส่วนวิกฤต และการวิเคราะห์ความแปรปรวน .

จากการวิเคราะห์คำตอบ ผู้วิจัยพบว่า ครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งรับนิสิตฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาระดับมัธยม ไปฝึกสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ขาดความรู้เรื่องกรณีพิเศษการสอน ปัญหาสำคัญในทัศนะของครูพี่เลี้ยงคือ นิสิตฝึกสอน ความคุมชั้นเรียนไม่ได้ และมีปัญหาอื่น ๆ เช่น นิสิตฝึกสอนขาดความกระตือรือร้น เตรียมตัวไม่พร้อมก่อนการสอน และครูพี่เลี้ยงเห็นว่านิสิตฝึกสอนต้องปรับปรุงตนเอง ให้มีมนุษยสัมพันธ์กับครูพี่เลี้ยงและเพื่อนร่วมงาน ครูพี่เลี้ยงต้องการให้มีความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยวิชาการศึกษาและทางโรงเรียนฝึกสอนเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยพบว่า ครูพี่เลี้ยงมีทัศนคติที่ดีต่อบุคลิกภาพและการฝึกสอนของนิสิต แต่ครูพี่เลี้ยงได้ให้ความเห็นว่า นิสิตฝึกสอนควรปรับปรุงการแต่งกายและฝึกฝนการใช้ภาษาพูดอธิบายบทเรียนเพิ่มขึ้น

ประกาศคุณูปการ

การที่ผู้เขียนได้รับความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความแนะนำ และความช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออ การุณยะวนิช หัวหน้าแผนกฝึกสอนและฝึกงาน อาจารย์สมบุญ ชิตพงศ์ อาจารย์สำนักงานทดสอบ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กานดา ณ ถลาง อาจารย์รัตพร ชังธาคา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่การเขียนปฏิญานิพนธ์เรื่องนี้หลายประการ และขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ ตลอดจนอาจารย์ในโรงเรียนที่รับนิสิตฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ไปฝึกสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณสะเทือน เมืองวงษ์ ที่ได้มีส่วนช่วยเหลืออย่างสำคัญยิ่ง จนทำให้ปฏิญานิพนธ์นี้สำเร็จลงอย่างรวดเร็ว

ปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มมาได้ เพราะได้รับความช่วยเหลือในการพิมพ์อย่างดียิ่งจาก คุณนิเวศน์ ธรรมรักษ์ สำนักงานทดสอบ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ผู้เขียนขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สนั่น เมืองวงษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ.....	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ขอบเขตของการศึกษา.....	7
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.....	9
การฝึกสอนและบทบาทโดยทั่วไปของครูพี่เลี้ยง.....	9
ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของครูพี่เลี้ยง.....	13
ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง.....	16
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	19
กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	19
ลักษณะของแบบสอบถามที่ให้ครู-อาจารย์ซึ่งทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงตอบ.....	20
การรวบรวมข้อมูล.....	21
การจัดกระทำข้อมูล.....	21
สูตรที่ใช้ในการคำนวณ.....	22
4. ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

บทที่	หน้า
/5. บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	70
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า.....	71
วิจารณ์ผลและข้อเสนอแนะ.....	76
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	88

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1. แสดงจำนวนครูพี่เลี้ยงชายจำแนกตามตำแหน่งและวุฒิ.....	24
2. แสดงจำนวนครูพี่เลี้ยงหญิงจำแนกตามตำแหน่งและวุฒิ.....	25
3. แสดงจำนวนอายุและอายุราชการของครูพี่เลี้ยง จำแนกตามเพศ.....	26
4. แสดงจำนวนเวลาที่ครู - อาจารย์ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง จำแนกตามเพศ.....	27
5. แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงชายทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนใน 1 สัปดาห์ จำแนกตามเพศ และตำแหน่ง.....	28
6. แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงหญิงทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนใน 1 สัปดาห์ จำแนกตามเพศ และตำแหน่ง.....	29
7. แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงชายต้องสอนหรือทำงานอย่างอื่นนอกเหนือ จากการนิเทศการฝึกสอน จำแนกตามเพศและตำแหน่ง.....	30
8. แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงหญิงต้องสอนหรือทำงานอย่างอื่นนอกเหนือ จากการนิเทศการฝึกสอน จำแนกตามเพศและตำแหน่ง.....	31
9. แสดงจำนวนนิสิตฝึกสอนที่ครูพี่เลี้ยงต้องรับผิดชอบในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 จำแนกตามเพศ และตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง.....	32
10. แสดงความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อจุดมุ่งหมายของการส่งนิสิต มาฝึกสอนและวิธีการนิเทศการสอน จำแนกตามเพศและตำแหน่ง.....	33

11.	แสดงถึงแหล่งที่ครูพี่เลี้ยงคิดว่าจะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายของการส่งนิตินมาฝึกสอน และวิธีการนิเทศการสอน แก่นิสิตฝึกสอนไค้ดีที่สุด จำแนกตามตำแหน่งและ เพศ ของครูพี่เลี้ยง.....	34
12.	แสดงถึงการมองเห็นความสำคัญของบทบาทของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อผลสำเร็จ ในการฝึกสอนของนิสิต จำแนกตามเพศ และตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง.....	35
13.	แสดงความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อการดำเนินงานตาม โครงการฝึกสอน ในปัจจุบัน จำแนกตามเพศ และตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง.....	36
14.	แสดงความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่ควรแก้ไขปรับปรุงด้านใด เพื่อให้การ ดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนไค้ผลสมความมุ่งหมาย จำแนกตาม ตำแหน่งและ เพศ.....	37
15.	แสดงผลเฉลี่ย (\bar{x}) ของค่าคำตอบเกี่ยวกับปัญหาที่ครูพี่เลี้ยงได้รับจาก การปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน จำแนกตามตำแหน่งและ เพศ ของครูพี่เลี้ยง.....	38
16.	แสดงผลเฉลี่ย (\bar{x}) ของค่าคำตอบเกี่ยวกับปัญหาที่ครูพี่เลี้ยงได้รับจากการ ปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน จำแนกตามเพศ และ วุฒิของครูพี่เลี้ยง.....	40
17.	แสดงผลเฉลี่ย (\bar{x}) ของค่าคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะ ของนิสิต และการปฏิบัติงานของนิสิต จำแนกตามเพศและตำแหน่ง ของครูพี่เลี้ยง.....	42
18.	แสดงผลเฉลี่ย (\bar{x}) ของค่าคำตอบเกี่ยวกับความมึ่คิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะ และการปฏิบัติงานของนิสิต จำแนกตามเพศและ วุฒิของครูพี่เลี้ยง.....	43
19.	แสดงค่าความแปรปรวนในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 (ปัญหาการสอน).....	44

ตาราง	หน้า
20. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 (ปัญหาการจัดกิจกรรมในการสอน).....	46
21. แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (\bar{x})- ในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 (ปัญหาในการทำกิจกรรม) ของครูพี่เลี้ยงจำแนกตามเพศและวุฒิ.....	47
22. แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างในการตอบปัญหาตอนที่ 2 (ปัญหา ในการทำกิจกรรม) ของครูพี่เลี้ยงในตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา ครูประจำชั้นและครูพิเศษ.....	48
23. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 3 (ปัญหาการปกครองชั้นเรียน).....	50
24. แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างในการตอบปัญหาตอนที่ 3 ของ ครูพี่เลี้ยงในตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา ครูประจำชั้นและครูพิเศษ.....	51
25. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 4 (ปัญหาการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต).....	53
26. แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของคำตอบของครูพี่เลี้ยงชายและหญิง ตำแหน่งต่าง ๆ ในการตอบปัญหาการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต.....	54
27. แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างในการตอบปัญหาตอนที่ 4 ของ ครูพี่เลี้ยงตำแหน่ง และวุฒิต่าง ๆ.....	55
28. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 5 (ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของนิสิต).....	58

ตาราง	หน้า
29. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 6 (ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลห้องเรียนและการควบคุมชั้น).....	59
30. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 7 (ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนิสิต).....	60
31. แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างในการตอบปัญหาตอนที่ 7 ของ ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิ สูงกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี อนุปริญญาและเทียบเท่า ประกาศนียบัตร และไม่ปรากฏวุฒิ.....	61
32. แสดงการหาค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับตำแหน่ง.....	83
33. แสดงการหาค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับวุฒิ.....	84
34. แสดงการหาค่าความแตกต่างระหว่างวุฒิกับตำแหน่ง.....	85
35. แสดงการหาค่าผลบวกกำลังสองของความแตกต่างภายในกลุ่ม.....	86
36. แสดงข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับวุฒิ ของครูพี่เลี้ยง.....	89
37. แสดงข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับตำแหน่ง ของครูพี่เลี้ยง.....	90
38. แสดงข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าความแตกต่างระหว่างวุฒิกับตำแหน่ง ของครูพี่เลี้ยง.....	91
39. แสดงข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยกำลังอยู่ในระยะพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งนี้ด้วยวัตถุประสงค์อันสำคัญคือ เพื่อให้ประเทศมีความเจริญก้าวหน้า และสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น การที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้วได้ ก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาทางด้านการศึกษาด้วยการให้การศึกษแก่พลเมืองของประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ด้วย

การให้ศึกษานั้นนอกจากจะมีความมุ่งหมายให้คนมีความรู้ อ่านออก เขียนได้แล้ว ยังช่วยอบรมคนให้รู้จักขนบวิสัยหาความรู้ และประสบการณ์ ช่วยให้คนมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด รู้จักคิดตัดสินใจได้ถูกต้อง มีสุขภาพทางกายและทางจิตสมบูรณ์ ช่วยกล่อมเกล่าให้เป็นผู้มีศีลธรรม วัฒนธรรม มนุษยธรรม รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน และสามารถปรับตนให้ถูกต้องตามกาลเทศะตามสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม ที่บ้านเมืองต้องการ แต่การศึกษาจะมีคุณภาพดีและบังเกิดผลตามแนวทางที่วางไว้ได้ ก็ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญ ดังนั้น "การเตรียมครูที่ดีมีคุณภาพสูง คือมีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะ และจิตใจสูง มีความเสียสละ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก" (บุญถิ่น อัตถากร และ รัตนา คันบุญเต็ก, 2513 : 2) และจะเห็นได้ว่ารัฐก็ได้เล็งเห็นความสำคัญของการฝึกหัดครูอย่างมาก ดังที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ว่าด้วยแนวทางการศึกษาว่า "รัฐเป็นผู้จัดการฝึกหัดครู และพึงสนับสนุนการฝึกหัดครูเป็นพิเศษ เพื่อให้สถานศึกษาต่าง ๆ มีผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถให้การศึกษได้ผลสมบูรณ์สมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ" (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2503 : 77)

เพื่อที่จะผลิตครูที่มีคุณภาพสูง จึงได้มีการกำหนดหลักสูตรของการศึกษาฝึกหัดครู โดยกำหนดให้ผู้ที่เข้าศึกษาในสถาบันฝึกหัดครูได้ศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทางด้านทฤษฎีนั้น มุ่งให้ผู้ศึกษามีความรู้ทางวิชาการทั่ว ๆ ไป วิชาเฉพาะ และวิชาครู

ทั้งนี้โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้ที่จะออกไปเป็นครู มีความสามารถที่จะออกไปดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข มีความรับผิดชอบ และมีความรู้ความชำนาญในวิชาการที่ตนจะนำไปถ่ายทอดให้แก่เด็ก ทั้งยังสามารถศึกษาและเข้าใจเด็กได้ มีวิธีการในการอบรมสั่งสอนเด็ก ส่วนทางด้านภาคปฏิบัติที่เรียกว่า การฝึกสอนนั้น จัดเพื่อให้ผู้ที่ออกไปเป็นครูได้มีโอกาสสอนจริง ๆ ในโรงเรียน

การฝึกสอนเป็นกิจกรรมที่จะทำให้บัณฑิตได้ออกไปพบกับเหตุการณ์จริง ๆ แล้วพยายามให้บัณฑิตได้ใช้ความรู้ทางทฤษฎีที่ได้เรียนมา นำมาใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การฝึกสอนยังเป็นการฝึกฝนให้บัณฑิตมีความสามารถในการสร้างเสริมการเรียนและพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนักเรียนได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นภาระหน้าที่อันสำคัญที่บัณฑิตฝึกสอนจะต้องรับผิดชอบต่อไป ในเมื่อออกไปเป็นครู "การฝึกสอนเป็นงานที่วัดผลงานทั้งหมดของโครงการฝึกหัดครู เพราะทำให้สถาบันฝึกหัดครูมีโอกาสมองเห็นตนเอง เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ" (Inlow, 1963 : 400) การฝึกสอนจะเป็นครรชนที่วัดความสำเร็จในการปฏิบัติการสอน ถ้าสามารถจัดโครงการฝึกสอนให้มีคุณภาพดังต่อไปนี้

1. การวางแผนการฝึกสอนต้องให้สอดคล้องกับหลักการฝึกหัดครูของประเทศ
2. โครงการฝึกสอนที่ดีจะต้องมีการเตรียมนักเรียนครูให้พร้อมก่อนออกฝึกสอน
3. โครงการฝึกสอนที่ดีจะต้องมีแผนการนิเทศการฝึกสอนที่ดี (สองสี ชูติวงศ์ และสวัสดิ์ สุคนธรังสี, 2505 : 10)

วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศทางด้านผลิตครูปริญญาสาขาวิชาต่าง ๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการฝึกสอนว่า ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ทางด้านสนับสนุนให้ประเทศชาติได้กำลังครูที่ดี มีคุณภาพและมีสมรรถภาพในการเป็นครู ซึ่งทางวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้กำหนดไว้ดังนี้

1. เพื่อให้สามารถทำการสอนได้เป็นอย่างดี
2. เพื่อให้สามารถอบรม แนะนำ และปกครองได้เป็นอย่างดี
3. เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

4. เพื่อให้สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีร่วมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี
5. เพื่อให้สามารถเป็นครูชั้นอาชีพ (วิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2508 : 4 - 5)
จุดมุ่งหมายของการฝึกสอนตามที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาระบุไว้นั้น ก็เพื่อให้มีนิสัย
มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นบุคคลที่เข้าใจถึงความต้องการในทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและ
สติปัญญาของเด็ก
2. เป็นบุคคลที่มีความชำนาญพอจะวางจุดมุ่งหมาย จักวิชาการต่าง ๆ ให้แก่
เด็กโดยความร่วมมือกับเด็กวางโครงการ และสามารถวัดผลจากการสอนได้ว่า เด็กยัง
ต้องการอะไรอีกบ้าง
3. เป็นบุคคลที่สามารถมองเห็นวิถีทางต่าง ๆ อันจะเป็นทางที่จะช่วยให้อาชีพ
เจริญก้าวหน้าต่อไปเรื่อย ๆ
4. เป็นบุคคลที่เป็นที่นับถือของวงสังคมทั่วไป และมีอิทธิพลเหนือจิตใจของเด็ก
(ริชชี และคณะ, 2500 : 7)

ในการดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรนั้น
ประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่ายร่วมกันดำเนินงาน คือ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งมีอธิการ
อาจารย์หัวหน้าแผนกฝึกสอนและฝึกงาน อาจารย์นิเทศก์, นิสิตฝึกสอน และทาง
โรงเรียนที่รับนิสิตไปฝึกสอน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ใหญ่ อาจารย์หัวหน้าหมวดวิชา
และอาจารย์ประจำวิชาซึ่งทำหน้าที่ ครูพี่เลี้ยงของนิสิตฝึกสอน ครูพี่เลี้ยงทำหน้าที่ในการ
ติดต่อประสานงานอย่างใกล้ชิดกับนิสิตฝึกสอนตลอดระยะเวลาที่นิสิตทำการฝึกสอนอยู่ ดังนั้น
จึงเห็นได้ว่า หน้าที่และบทบาทของครูพี่เลี้ยงย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลสำเร็จในการ
ฝึกสอนของนิสิต กรมการฝึกหัดครูได้กำหนดหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับ
นิสิตฝึกสอนไว้ดังนี้

1. แนะนำนิสิตฝึกสอนต่อเด็กในชั้นเรียน
2. เปิดโอกาสให้นิสิตฝึกสอนได้สังเกตการสอนของครูพี่เลี้ยง ก่อนทำการ
สอน

3. แนะนำให้นิสิตฝึกสอนทราบถึงภาวะการเรียนของเด็ก การปกครองชั้นงานประจำชั้น เช่น สมุครายงาน บัญชีเรียกชื่อ
4. แนะนำให้นิสิตฝึกสอนทราบถึงชนิด และจำนวนอุปกรณ์การสอนในโรงเรียน ตลอดจนแหล่งวิทยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้น
5. เตรียมงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
6. เปิดโอกาสให้นิสิตฝึกสอนได้นำเอาหลักวิชาที่ได้เรียนมาใช้ปฏิบัติจริงในการสอน
7. ปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
8. แนะนำส่งเสริมให้นิสิตฝึกสอนคุ้นเคยกับชาวบ้าน
9. ร่วมมือกับนิสิตฝึกสอนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
10. ช่วยประเมินผลงานของนิสิตฝึกสอน (กรมการฝึกหัดครู, 2505

2505 : 51 - 53)

จะเห็นว่าหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของนิสิต ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับการสอน การศึกษาเด็ก งานประจำวันอื่น ๆ ตลอดจนช่วยเหลือให้นิสิตแก้ไข ปัญหาที่พบในระหว่างฝึกสอนอยู่ในโรงเรียน "ครูพี่เลี้ยง เป็นเหมือนกุญแจดอกสำคัญของโครงการฝึกสอน ครูพี่เลี้ยงอาจจะช่วยให้นิสิตเป็นครูที่มีความสามารถก็ได้ ถ้านิสิตฝึกสอนร่วมมือกับครูพี่เลี้ยงอย่างใกล้ชิด" (Michaelis and Dumas, 1960 : 13) ครูพี่เลี้ยง เป็นนักการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญมากผู้หนึ่งในการศึกษาฝึกหัดครู (Stratemeyer and Lindsey, 1958 : 7)

ในเมื่อครูพี่เลี้ยงเป็นผู้มีหน้าที่อันสำคัญอย่างยิ่งในการมีส่วนรับผิดชอบต่อการผลิตครูที่ดี มีสมรรถภาพในการเป็นครู ออกไปให้การศึกษาอบรมแก่เยาวชนของชาติ) ดังนั้นแล้ว การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับครูพี่เลี้ยงทางด้านการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน จึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ ในที่นี้ข้าพเจ้ามุ่งศึกษาทางด้านการนิเทศการสอนและความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตและการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอน

การศึกษาปัญหาในการนิเทศการสอนของครูพี่เลี้ยงนั้น ในเมืองไทยยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดศึกษาไว้อย่างจริงจัง แต่ในต่างประเทศมีผู้ศึกษาปัญหาเรื่องนี้

อย่างกว้างขวางพอสมควร เช่นการศึกษาของพิฟเฟอร์ เกี่ยวกับปัญหาของครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงใหม่ การศึกษาของมุชเซอร์ ซึ่งวิเคราะห์การเลือกตัวบุคคลที่จะ ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง การศึกษาของอูลรี ในการศึกษาโครงการฝึกงานของวิทยาลัย วิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอ การศึกษาของเตอร์แกนค์เกี่ยวกับบทบาท ของครูพี่เลี้ยง ดังนี้เป็นต้น

✓ การศึกษาความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตฝึกสอนและการปฏิบัติงานของนิสิต เป็นอีกด้านหนึ่งที่มีผู้ศึกษากันกว้างขวาง โดยเฉพาะในต่างประเทศ ส่วนในเมืองไทย มีผู้ศึกษาไว้บ้างแต่ยังมีจำนวนน้อย เช่น การศึกษาของฉนลักษณ์ ศรีนิลทา เกี่ยวกับ บทบาทของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อการฝึกสอน การศึกษาของวิฑูรย์ บุญวานิช เรื่องทัศนคติของ ครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตฝึกสอน และการศึกษาของละออ การุณยะวนิช เรื่องสภาพการฝึกสอน ของนิสิตสาขาประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา

การที่ทราบปัญหาและความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง จะเป็นหนทางหนึ่งทำให้ทราบถึง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการฝึกสอน เป็นส่วนรวมได้อีกวิธีหนึ่ง เพราะในปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับและพูดกันอย่างกว้างขวางโดยทั่วไปในหมู่ครู-อาจารย์ และ เจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนในระดับต่าง ๆ นับตั้งแต่ ระดับครูประกาศนียบัตร จนถึงครูปริญญาว่า การดำเนินการตามโครงการฝึกสอนยังไม่ สามารถทำให้เกิดผลสัมคงจุดมุ่งหมายที่วางเอาไว้อย่างแท้จริง กล่าวคือ การฝึกสอน ยังมีส่วนช่วยสร้าง "สมรรถภาพในการเป็นครู" ใค้ค่อยเกินไป และมักจะมีคำถาม เกิดขึ้นบ่อย ๆ ทั้งในหมู่นิสิตที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว ตลอดจนคณาจารย์ที่รับผิดชอบต่อการ ฝึกสอน ในทำนองที่ว่า "เราได้อะไรบ้างจากการฝึกสอน ?" "เราไปเป็นครูฝึกสอน หรือครูช่วยสอน ?" "การฝึกสอนจะทำให้รักอาชีพครูหรือทำให้มีทัศนคติไม่ดีต่ออาชีพครู ?" "คะแนนฝึกสอนมากเกินไปหรือไม่ ?" "วิธีการวัดและประเมินผลการฝึกสอนดีแล้วหรือ ?" และยังมีคำถามอีกจำนวนมากซึ่งได้จากการฝึกสอน

จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวมีความเกี่ยวพันอยู่กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน นับจากตัวนิสิตฝึกสอนเอง ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ยังมีปัญหาอีกประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงระหว่างครูพี่เลี้ยง นิสิตฝึกสอน

และอาจารย์นิเทศก์ นั่นคือ ปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างทั้ง 3 ฝ่าย ซึ่งปรากฏว่ามีอยู่หลายกรณีที่ไม่น่าพอใจนัก เช่น ครูพี่เลี้ยงไม่เข้าใจกับนิสิตฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ขัดแย้งกับครูพี่เลี้ยง เรื่องการนิเทศ นิสิตฝึกสอนไม่เข้าใจบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ ดังนี้ เป็นต้น

สิ่งที่ควรกระทำเพื่อจะหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว อันเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จที่แท้จริงในการดำเนินการตามโครงการฝึกสอน ก็คือ การศึกษาให้พบปัญหาที่แท้จริง แล้วหาทางแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไป ครูพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนให้แก่ นิสิตฝึกสอน มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการฝึกสอนของนิสิต ดังนั้น การศึกษาเรื่องราวของครูพี่เลี้ยงทั้งในสถานภาพ, ปัญหาในการปฏิบัติงาน, ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิสิตและการปฏิบัติงานของนิสิต จึงอาจจะทำให้สามารถมองเห็นปัญหาและเห็นช่องทางที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการฝึกสอนได้ในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจสถานภาพของครู-อาจารย์ ในโรงเรียนฝึกสอนที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิ จำนวนปีที่รับราชการ จำนวนปีที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง ความรับผิดชอบต่อจำนวนนิสิตฝึกสอน และอื่น ๆ เกี่ยวกับครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
2. เพื่อสำรวจปัญหาของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
3. เพื่อสำรวจทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อการฝึกสอนของนิสิต

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ นิสิตได้ทราบปัญหาทางด้านครูพี่เลี้ยงและโรงเรียนที่จะออกไปฝึกสอน รวมทั้งปัญหาที่ นิสิตจะ พบในการปฏิบัติงาน การที่ นิสิตได้ทราบปัญหาต่าง ๆ ก่อนออกไปฝึกสอน อาจจะมีส่วนช่วยให้นิสิตได้คิดหาวิธี แก้อุปสรรคต่าง ๆ ทางด้านส่วนตัวของนิสิต อันจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น

2. ผลจากการศึกษาครั้งนี้ อาจจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ปรับปรุง การดำเนินงานฝึกสอนของวิทยาลัย เพื่อให้การฝึกสอนของนิสิตได้ผลสมความมุ่งหมายยิ่งขึ้น

3. ทางคํานโรงเรียนฝึกสอน ครูพี่เลี้ยงอาจจะได้รับความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนให้หมดไป ซึ่งจะเป็นผลดี ทำให้ครู พี่เลี้ยงสามารถทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือนิสิตฝึกสอนได้เต็มที่ อันจะเกิดประโยชน์แก่นิสิต ฝึกสอนอย่างแท้จริงต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้จำกัดวงอยู่ในขอบข่ายของความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และจัดทำ กับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 จำนวน 21 แห่ง เป็นโรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษา 17 แห่ง

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนฝึกสอน หมายถึงโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 21 แห่ง ซึ่งรับนิสิตไปฝึกสอน

นิสิต หมายถึงนิสิตฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ภาคกลาง ปีการศึกษา 2513

ครูพี่เลี้ยง หมายถึงครูหรืออาจารย์ในโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ ควบคุมดูแล และปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน

ทัศนคติ (Attitude) หมายถึงความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ ที่คนเราได้รับ อันอาจแบ่งได้ 3 ลักษณะคือ ทัศนคติเชิงนิมมาน (Positive Attitude) ซึ่งแสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ ทัศนคติ เชิงนิเสฐ (Negative Attitude) แสดงออกในลักษณะตรงกันข้ามกับทัศนคติเชิงนิมมาน และ

ทัศนคติแบบกลาง ๆ คือ ความรู้สึกเฉย ๆ (Newcomb, 1960 : 128) ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้คำจำกัดความดังกล่าว โดยต้องการศึกษาความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อตัวนิสิต และการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอน อันอาจจะเป็นแนวทางให้ทราบถึงทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตฝึกสอนได้

วุฒิสถกว่าปริญญาตรี หมายถึง M.Ed., M.S., แผนก Elementary กศ.ม., ก.ม., อ.ม., วท.ม. (นิวเคลียร์ฟิสิกส์) ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะคณิตศาสตร์, ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะบรรณารักษ์

วุฒิปริญญาตรี หมายถึง B.A., กศ.บ., ก.บ., ศ.บ., วท.บ., ศศ.บ.

วุฒินุปริญญาหรือเทียบเท่า หมายถึง พ.ม., ป.ม., ป.กศ.สูง, อ.กศ., ป.ม.ช., ป.กศ.สูงพลานามัย, อนุปริญญาบรรณารักษ์, ป.ม.อ., ปวส.

วุฒิปประกาศนียบัตร หมายถึง ป.กศ., ป.ป., พ.ป., พ., ป.การเรือน
ป.อนุบาล, ป.การช่างชั้นสูง

ขอตกลงเบื้องต้น

ผู้ศึกษาขอตั้งขอตกลงเบื้องต้นไว้ ดังต่อไปนี้

1. จำนวนครูพี่เลี้ยงที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เป็นจำนวนครูพี่เลี้ยงในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับปีต่อไป
2. การตอบแบบสอบถามของครูพี่เลี้ยงถือว่าเป็นคำตอบที่เกิดจากใจจริง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ผลงานวิจัยและข้อเขียนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูพี่เลี้ยงที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน มีอยู่มากโดยเฉพาะที่เป็นผลงานของชาวต่างประเทศ ส่วนที่เป็นงานวิจัยและข้อเขียนของคนไทย ยังอยู่ในวงจำกัด ดังนั้นผลงานวิจัยที่ได้มาส่วนใหญ่จึงนำมาจากผลงานของชาวต่างประเทศ ในที่นี้ผู้เขียนได้จัดแบ่งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการฝึกสอนและบทบาทโดยทั่ว ๆ ไปของครูพี่เลี้ยง
2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคตลอดจนความต้องการของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อตัวนิสิตและการฝึกสอนของนิสิต

การฝึกสอนและบทบาทโดยทั่ว ๆ ไปของครูพี่เลี้ยง

อดัมและดิกกี ให้ความเห็นไว้ในหนังสือของเขาว่า การฝึกสอนเป็นการจัดประสบการณ์ชั้นวิชาชีพชั้นสูง (Profession) ให้แก่นักเรียนครู เพราะเป็นการจัดให้มีการนำเอาทฤษฎีต่าง ๆ ที่เรียนในห้องเรียนไปปฏิบัติจริง แต่ไม่ได้มุ่งให้นักเรียนครูยึดถือเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกสอนเป็นหลักปฏิบัติสำหรับการประกอบอาชีพครู แต่อย่างใด จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการฝึกสอนนั้น ต้องการฝึกให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักเป็นผู้นำตนเองไปสู่วิธีการที่ถูกต้อง (Self-directive) ด้วยการให้นักเรียนฝึกสอนรู้จักตนเองว่า มีความสามารถในด้านใด และควรปรับปรุงในด้านใดบ้าง อดัมและดิกกีกล่าวต่อไปว่า ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็น "ครู" ให้แก่นิสิตฝึกสอน คือ ครูพี่เลี้ยง โดยครูพี่เลี้ยงจะเป็นผู้ดูแลช่วยให้นักเรียนครูประสบความสำเร็จในการจัดการกับประสบการณ์ที่ได้รับในการฝึกสอน (Adam and Dickey, 1956 : 4 - 6)

เลาบีไค์วิเคราะห์โครงการฝึกสอนของมหาวิทยาลัยอินเดียนา โดยมีจุดประสงค์ จะกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกสอน และไค์สรุปว่า การวางวัตถุประสงค์ของ โครงการฝึกสอน ควรจะได้อาจมาจากความร่วมมือ และความคิดเห็นร่วมกันของบุคคลทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกสอน เช่น นิสิตฝึกสอน ครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโครงการฝึกสอน และคณาจารย์ของสถาบันฝึกหัดครู วัตถุประสงค์ดังกล่าวควรมีหลักการแน่นอนเพื่อให้เป็น โครงการที่มีรูปร่างและมีแบบแผน แต่ขณะเดียวกันก็ควรวางวัตถุประสงค์ให้ยืดหยุ่นพอที่จะปรับปรุงโครงการให้พัฒนาขึ้น ค่ายการวิจัยค้นคว้า (Lauby; 1949 : 55)

การแลนค พบว่าครูพี่เลี้ยงต้องการจะได้มีโอกาสพบกับอาจารย์นิเทศก์ให้มากขึ้น เพื่อจะได้ประสานงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยครูพี่เลี้ยงและทาง โรงเรียนฝึกสอนเห็นว่า การปฏิบัติดังกล่าวจะเป็นผลดีต่อการฝึกสอนของนิสิตและการ ดำเนินงานของโครงการฝึกหัดครูเป็นส่วนรวม (Garland, 1965 : 1497)

บทบาทของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อการฝึกสอนของนิสิตมีอยู่มาก ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ ครูพี่เลี้ยงจึงควรจะได้รับ การฝึกฝนอบรมมา เกี่ยวกับการทำหน้าที่นี้ และควรจะเป็นผู้มี ระดับการศึกษาสูงพอที่จะสามารถนิเทศการสอนแก่นิสิตได้ถูกต้องและกว้างขวาง สิ่งสำคัญ อีกประการหนึ่งคือ ครูพี่เลี้ยงควร เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนมากพอสมควร

คุก ได้ศึกษาเพื่อหาเกณฑ์มาตรฐานในการเลือกครูพี่เลี้ยง เขาเสนอแนะว่า ครูพี่เลี้ยงควรได้รับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ และต้องได้เรียนวิชาการนิเทศการฝึกสอน และประสบความสำเร็จในการสอนมาเป็นเวลา 2 - 5 ปี และเขาเห็นว่า ควรจะมี เงินตอบแทนการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยงค่าย (Cooke, 1960 : 1275)

บุชเชอร์ ไค์วิเคราะห์การเลือกตัวผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง เขาพบว่า โรงเรียนต่าง ๆ ใน 8 รัฐ จำนวนร้อยละ 50 ใช้ครูที่ได้รับปริญญาตรีเป็นครูพี่เลี้ยง มีโรงเรียนร้อยละ 14 ใช้ ครูที่จบปริญญาโท เป็นครูพี่เลี้ยง แต่ก็ยังมีโรงเรียน ร้อยละ 63 ที่ใช้ครูที่ไม่เคยรับการอบรมเรื่องการนิเทศการสอนให้ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง (Butcher, 1966 : 1682 - 1683)

* มัวร์วิน ศึกษางานในหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง และให้ความเห็นว่า ครูพี่เลี้ยง เป็นผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบถึงครึ่งหนึ่งของความสำเร็จที่นิสิตจะได้รับจากการฝึกสอน

ดังนั้นครูพี่เลี้ยงจึงควร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถดี เข้าในงานนิเทศการสอน และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตได้ทั้งปัญหาการเรียน การสอน และการวางตัวในสังคม ที่นิสิตฝึกสอนเข้าไปร่วมงานอยู่ด้วย (Marvin, 1965:3991) จะเห็นได้ว่า มาร่วมให้ความสำคัญแก่ครูพี่เลี้ยงอย่างมาก อาจจะ กล่าวได้ว่าเป็นการสนับสนุนค่ากล่าวของอคม และคิดกันว่า ครูพี่เลี้ยงเป็นครูของนิสิตฝึกสอนนั่นเอง

ลิตเติลจอห์น ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างเกณฑ์ครูพี่เลี้ยง นิสิตฝึกสอนและอาจารย์นิเทศก์ใช้ในการ เลือกตัวผู้ที่จะทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง เขาเสนอแนะว่าทางมหาวิทยาลัย จะต้องเฟื่องเลี้ยงเป็นพิเศษในการหาชีวิต และคัดเลือกครูที่จะมาทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงของนิสิต เกณฑ์หนึ่งคือ อาจจะดูจากความต้องการที่จะทำงานร่วมกับนิสิตอย่างแท้จริง และดูจากความสำเร็จในการสอนของครูผู้นั้น (Littlejohn, 1966:1283)

ครูชินสกี ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเลือกครูพี่เลี้ยงว่า ควรจะทำความระมัดระวังอย่างมาก เพราะถ้าเป็นครูพี่เลี้ยงที่รับงานนิเทศด้วยความไม่เต็มใจและไม่อุทิศตนเพื่อการนิเทศการฝึกสอน ย่อมจะทำให้การฝึกสอนของนิสิตไม่ได้ผล ครูพี่เลี้ยงอาจจะส่งเสริมให้ใช้วิธีสอนบางอย่างในห้องเรียน การกระทำดังกล่าวเท่ากับเป็นการบั่นทอนความคิดริเริ่มของนิสิตให้หมดไปทุกที่ ๆ ส่วนครูพี่เลี้ยงที่ย่อมจะส่งเสริมให้นิสิตมีเสรีที่จักคัดแปลง ปรับปรุงการสอนไปตามหลักการ วิธีการและอุดมคติที่ได้มาจากทางวิทยาลัย นับว่าคุณสมบัติของผู้นิเทศการสอน มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการดำเนินงานให้ไค้ผลตามความมุ่งหมายของการฝึกสอน (Krusz-

ynski, 1968:133-138)

นอกจากนี้ คัลตัน ได้พบว่า

1. ผู้ที่จะทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงจะต้องเป็นผู้สนใจศึกษา เรื่องราวต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง
2. ควรจะจัดหาวิธีการที่จะทำให้ครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนเข้าใจหน้าที่และบทบาท

ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน

3. ประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากสำหรับครูที่เลี้ยง (Dalton, 1965 : 890)

จากผลงานวิจัยที่กล่าวไปแล้วนี้จะเห็นว่า การเลือกตัวบุคคลที่จะมารับหน้าที่ครูที่เลี้ยงนั้น ถือเป็นเรื่องสำคัญมากอย่างหนึ่งในการดำเนินงานตามโครงการฝึกสอน สิ่งที่มีมักจะเพ่งเล็งกันมากในการเลือกก็คือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในอาชีพครู การศึกษาอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการสอนและสิ่งสำคัญมากอีกอย่างหนึ่ง คือความตั้งใจจริงที่จะรับหน้าที่ครูที่เลี้ยง เพราะถ้าครูที่เลี้ยงไม่มีความตั้งใจจะทำหน้าที่นิเทศการสอนอย่างแท้จริงแล้ว ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากอันเป็นผลทำให้การฝึกสอนของนักเรียนครูไม่ได้ผลเต็มที่ดังที่ต้องการ ดังเช่นผลการวิจัยของ ออลอสกี ซึ่งศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการฝึกสอนของนิสิต เขาสรุปไว้ตอนหนึ่งว่า ปัญหาที่ควรคำนึงอย่างยิ่งเกี่ยวกับครูที่เลี้ยงคือ ครูที่เลี้ยงไม่ได้ทำหน้าที่ของตนในการนิเทศการสอนมากเท่ากับงานในหน้าที่อย่างอื่น ๆ และไม่ได้คำนึงถึงกิจกรรมการฝึกสอนมากนัก ทั้งนี้เพราะมีเวลาไม่พอ (Orlosky, 1960 : 415)

นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ ติดตามมา เช่น ครูที่เลี้ยงกับนิสิตฝึกสอนขาดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่มีการติดต่อประสานงานกันเท่าที่ควร ดังที่ ละออ การุณยะวนิช พบจากการวิจัยสภาพการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ว่านิสิตต้องการให้ครูที่เลี้ยงให้ความร่วมมือในการสอนให้มากยิ่งขึ้น นิสิตต้องการให้ครูที่เลี้ยงให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอนการปกครองชั้น รวมทั้งให้ความเป็นกันเองกับนิสิตให้มากยิ่งขึ้น (ละออ การุณยะวนิช, 2512 : 98)

ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการสอนก็เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ครูที่เลี้ยง แบลตันวิเคราะห์โครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูแห่งรัฐแอริโซนา เขาเสนอแนะว่า ทางวิทยาลัยควรจัดปฐมนิเทศ ครูอาจารย์ตามโรงเรียนฝึกสอนเกี่ยวกับบทบาทครูที่เลี้ยง ควรพิจารณาจัดการสัมมนาครูที่เลี้ยงและจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการนิเทศการสอนให้แก่ครูที่เลี้ยง (Blanton, 1957 : 26 - 27)

รัทท์ ได้ศึกษาเพื่อวางแผนที่เหมาะสมสำหรับโครงการให้การศึกษาเรื่องการนิเทศการสอนแก่ครูที่เลี้ยง เขาสรุปว่าโครงการนิเทศที่จะจัดให้ครูที่เลี้ยง ควรจะเกิดจาก

ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันฝึกหัดครู โรงเรียนฝึกสอน และหน่วยงานจัดการศึกษาของรัฐ ในการดำเนินงานควรจะฝึกฝนอบรมทั้งวิชาการและวิชาอาชีพ ให้ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ทั้งทางด้านการดำเนินงานตามโครงการฝึกหัดครู การสอน การแนะแนว ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาอาชีพ การวัดผลการศึกษา (Rutrough, 1969 : 2591)

ปัญหาอุปสรรค และความต้องการของครูพี่เลี้ยง

ปัญหาอุปสรรคและความต้องการดังกล่าวนี้ มีที่มา 2 แหล่ง คือ จากทางคณาจารย์พี่เลี้ยง โดยครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ระบุ ปัญหา อุปสรรค และความต้องการเอง และจากการศึกษาของผู้วิจัย ซึ่งสรุปจากการศึกษาค้นคว้า แยกทั้ง 2 ประเภท มีลักษณะของปัญหาคล้ายกันโดยเห็นว่า ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของครูพี่เลี้ยงมักจะเกี่ยวข้องกับค่านิสิตฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ สถาบันฝึกหัดครู และโรงเรียนฝึกสอน รวมทั้งตัวครูพี่เลี้ยงเอง

พิฟเฟอร์ ศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่รับหน้าที่ใหม่ เขาใช้วิธีสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยงที่เข้ารับหน้าที่ใหม่ ใ้คิดว่า ครูพี่เลี้ยงมีปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาในการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอน
2. ปัญหาในการช่วยเหลือนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับการวางแผนจัดกิจกรรมการสอน
3. ปัญหาในการทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนที่เตรียมตัวไม่พอ
4. ปัญหาในการสังเกตการสอนนิสิตฝึกสอน
5. ปัญหาในการแบ่งงานกับนิสิตฝึกสอน
6. ปัญหาในการปรุมนิเทศที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้แก่ครูพี่เลี้ยง

ปรากฏว่าปัญหาดังกล่าวนี้ ข้อที่ 1 เป็นปัญหาที่ครูพี่เลี้ยงลำบากใจมากที่สุด และต้องการให้ทางมหาวิทยาลัยช่วยเหลือ

พิฟเฟอร์ ได้เสนอแนะถึงสิ่งที่ควรกระทำเพื่อขจัดปัญหา อุปสรรค และสนองความต้องการของครูพี่เลี้ยงในค่านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับการสังเกตการสอน ทางมหาวิทยาลัยควรช่วยให้ครูพี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนสามารถใช้วิธีสังเกตการสอนอย่างไ้ผล และควรให้นิสิตสังเกตการสอนจากครูหลาย ๆ คน โดยเฉพาะครูที่มีเทคนิคในการสอนดี

2. เกี่ยวกับกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยคิดว่าจะให้นิสิตจัดทำ ควรทำรายการที่ละเอียดสมบูรณ์ส่งไปให้ครูพี่เลี้ยงด้วย

3. เกี่ยวกับปัญหาทางค่านิยมและการปกครองชั้นเรียน ทางมหาวิทยาลัยควรจัดประสบการณ์ที่ให้นิสิตมีโอกาสพัฒนาความเป็นผู้นำและการควบคุมหมู่ ก่อนจะออกฝึกงาน

4. เกี่ยวกับกิจกรรมประกอบการสอน ควรให้นิสิตจัดวางแผนกิจกรรมและวางแผนงานอื่น ๆ เช่น โครงการสอนให้เสร็จก่อนออกฝึกงาน และต้องตั้งข้อตกลงให้นิสิตส่งบันทึกการสอนให้ครูพี่เลี้ยงตรวจก่อนเข้าห้องสอนให้นานพอที่จะมีเวลาตรวจแก้ไขในเมื่อจำเป็น

5. เกี่ยวกับการวัดผล ทางมหาวิทยาลัยจะต้องร่วมมือกับครูพี่เลี้ยงให้มากขึ้น การประเมินผลอาจทำในรูปการประชุมระหว่างครูพี่เลี้ยงแล้วอภิปรายผลการปฏิบัติงานของนิสิตแต่ละคน การวัดและประเมินผลควรทำเป็นระยะ ๆ แล้วแจ้งให้นิสิตฝึกสอนทราบความก้าวหน้าของตน (Pfeiffer, 1953:173-178)

คิลเดย์ ศึกษาปัญหาในการฝึกสอน เพื่อใช้เป็นแนวปรับปรุงการฝึกหัดครูของมหาวิทยาลัยอินเดีย เขาพบปัญหาที่เกี่ยวกับครูพี่เลี้ยงดังนี้

1. ครูพี่เลี้ยงลำบากใจในการนิเทศการฝึกสอน เพราะนิสิตฝึกสอนไม่สนใจที่จะทำงานตามหน้าที่ของตน

2. ครูพี่เลี้ยงต้องการจะมีโอกาสปรึกษากับผู้แทนจากมหาวิทยาลัย

3. ครูพี่เลี้ยงรับหน้าที่ครูพี่เลี้ยงใหม่ ต้องการคำชี้แจงจากมหาวิทยาลัย

(Dilley, 1953:51)

การศึกษาของคิลเดย์ ตรงกับของเตอร์แกนค์ ซึ่งศึกษาบทบาทของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนประถมศึกษา เขาพบว่า นิสิตฝึกสอนมักจะละเลยโดยไม่สนใจที่จะซักถามหรือขอคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยง ไม่ว่าจะเป็นทักษะหรือเทคนิคการสอน (Turquand, 1969: 3028) และจากการศึกษาของออลสก็่เกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีผลต่อการปฏิบัติและการ

การฝึกสอนของนิสิตเขาพบว่า อุปสรรคต่อความสำเร็จของการฝึกสอนอย่างหนึ่งคือ นิสิตฝึกสอนมักจะไม่กระตือรือร้นต่องานฝึกสอน (Orlosky, 1960 : 415)

อูลรี ศึกษาโครงการฝึกงานของ: วิทยาลัยวิชาการศึกษาแห่งรัฐโอไฮโอ และได้สรุปผลการศึกษาไว้ว่า โรงเรียนฝึกสอนมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนสิ่งที่จะอำนวยความสะดวกในการดำเนินการตามโครงการฝึกงาน ขาดแคลนอุปกรณ์ รวมทั้งไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายและความต้องการของทางมหาวิทยาลัยคือ ดังนั้นจึงต้องการได้ติดต่อประสานงานกับทางมหาวิทยาลัยให้มากยิ่งขึ้น (Ulry, 1959 : 2161)

ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา ศึกษาบทบาทของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อการฝึกสอนของนิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าครูพี่เลี้ยงมีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

ปัญหาสำคัญคือ ไม่มีเวลาพอที่จะช่วยเหลือนิสิตได้เพียงพอ และพบว่าครูพี่เลี้ยงต้องการความช่วยเหลือจากสถาบันฝึกหัดครูหลายประการ ที่สำคัญและต้องการมากคือ ต้องการประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์ และต้องการได้รับบริการทางโสตทัศนศึกษา (ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา, 2508 : 180 - 185)

ฮัล ได้ประเมินผลโครงการฝึกหัดครูประถมของมหาวิทยาลัยนอร์ทเวสต์เทอรัน โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงและครูใหญ่ ได้ผลการศึกษาว่า

1. ทางมหาวิทยาลัยควรจะหาวิธีส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนฝึกสอนกับมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น
2. ควรจะปรับปรุงวิชาวิธีสอน ทั้งทางก้านเนื้อหาและวิธีสอน โดยเน้นให้นิสิตสามารถนำเอาวิชาที่สอนไปใช้ปฏิบัติได้อย่างแท้จริง
3. ควรจัดทำโครงการ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการสอนให้แก่ นิสิตให้มากขึ้น เช่น ให้ออกไปสังเกตการสอน ให้อมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมทั่ว ๆ ไปในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากสำหรับผู้ที่จะเป็นครูที่ดี (Hull, 1959 : 2154)

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง

ทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตและการฝึกสอนของนิสิตมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการฝึกสอนของนิสิตมาก ดังที่ คาลิฟฟ์ ได้สำรวจความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนิสิตฝึกสอน เขาเห็นว่า ทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อบุคลิกภาพของนิสิตฝึกสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพิจารณาถึงผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอน ทัศนคติในเชิงบวกย่อมแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการฝึกสอนได้ อย่างหนึ่ง ในทางตรงกันข้าม ทัศนคติในเชิงลบแสดงว่า มีสิ่งที่จะต้องแก้ไขปรับปรุง (Califf, 1965 : 1494)

นอกจากทัศนคติจะเป็นเครื่องชี้ถึงความสำเร็จส่วนตัวของนิสิตฝึกสอนแต่ละคนได้แล้ว ยังอาจจะเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการฝึกสอนเป็นส่วนรวมอีกด้วย ดังที่ อูลรี ได้ศึกษาโครงการฝึกงานของวิทยาลัยวิชาการศึกษาแห่งรัฐ โอไฮโอ ได้ผลตอนหนึ่งว่า ครูพี่เลี้ยงได้ให้ข้อคิดว่าการที่มหาวิทยาลัยจะต้อง "เตรียมตัวนิสิตให้มีความพร้อมที่จะสอน" เป็นเรื่องใหญ่ และสำคัญที่สุด และจะเป็นผลให้ทางโรงเรียนต่าง ๆ ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี (Ulry, 1959 : 2161)

บุชเชอร์ ซึ่งได้วิเคราะห์การเลือกตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง ก็ได้ให้ความสำคัญแก่ทัศนคติของครูพี่เลี้ยงไว้อย่างมาก เขากล่าวว่า ครูพี่เลี้ยงที่จะทำหน้าที่ได้ก็จะต้องเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู สนใจเด็กวัยรุ่น มีความกระตือรือร้น และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอน (Butcher, 1966 : 1682 - 1683)

แมคครีรี ได้วิเคราะห์โครงการฝึกสอนให้โรงเรียนมัธยมของวิทยาลัยครูแห่งรัฐอลพว่า นิสิตฝึกสอน ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ มีความเห็นตรงกันว่า ทัศนคติในเชิงบวกระหว่างครูพี่เลี้ยง และนิสิตฝึกสอน จะทำให้ทั้งสองฝ่ายสัมพันธ์กันดี และร่วมงานกันมากยิ่งขึ้น ตลอดจนนิสิตสามารถนำเอาทฤษฎีการสอนไปใช้ปฏิบัติจริง ได้มากขึ้น (McCreery, 1953 : 105)

พิฟเฟอร์ ศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่ใหม่ ได้ข้อคิดเห็นจากครูพี่เลี้ยง ซึ่งจะนำมาพิจารณาปรับปรุงโครงการฝึกสอน ดังต่อไปนี้

1. ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า อาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัย ควรจะเป็นผู้ทำหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงการฝึกสอนของมหาวิทยาลัยได้ดีที่สุด
2. การเตรียมตัวนิสิตฝึกสอนให้มีความรู้ในเนื้อวิชาที่สอนเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัย
3. นิสิตฝึกสอนควรได้รับการฝึกฝนในวิชาต่อไปนี้ให้มาก คือ ศิลป ภาษา ธุรกิจ สังคมศึกษา และภาษาต่างประเทศ ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า นิสิตฝึกสอนสาขาการ เกินไป
4. การขาดประสบการณ์ของนิสิตฝึกสอนทำให้มีจุดอ่อนทางด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน
5. นิสิตฝึกสอนอ่อนโยน เกินไปทำให้มีปัญหาในการปกครองชั้น
6. นิสิตควร เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการสอนแต่ละครั้ง (Pfieffer, 1953 : 173 – 178)

การศึกษาความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงช่วยให้ครูและเข้าใจในอุปสรรคและปัญหาทางด้านครูพี่เลี้ยงได้มากยิ่งขึ้น เช่น จากการศึกษาของเตอร์แกนค์ ซึ่งศึกษาบทบาทของครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนประถมศึกษา เขาพบว่าครูพี่เลี้ยงมีความเห็นดังต่อไปนี้

1. ครูใหญ่ของโรงเรียนฝึกสอนมักจะเป็นคนหัวเก่า ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนกับอิสระในการดำเนินงานระหว่างการฝึกสอนของนิสิต
2. อาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัยมักจะมีประเมิณผลการฝึกสอนของนิสิต โดยยึดหลักการของตนแต่ฝ่ายเดียว โดยไม่พิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น เหตุผลของนิสิต ความเห็นของครูพี่เลี้ยง
3. นิสิตฝึกสอนมักจะละเลยไม่สนใจซักถามหรือขอคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยง ทั้งในด้านทักษะต่าง ๆ หรือเทคนิคการสอน
4. ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า คนมีบทบาทในการวัดผลการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอนน้อยกว่าอาจารย์นิเทศก์

เตอร์แกนค์ เสนอแนะว่า ควรจะกำหนดบทบาทของครูพี่เลี้ยงให้แน่ชัดลงไป และตำแหน่งครูพี่เลี้ยงควรมีประกาศนียบัตรรับรองให้ นั่นคือ ควรจะจัดการอบรม

สัมมนาการนิเทศการฝึกสอนแก่ครูพี่เลี้ยง สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ควรส่งเสริมให้ครูพี่เลี้ยงประสานงานกันให้มากยิ่งขึ้นเพื่อผลดีต่อการฝึกสอนของนิสิต (Turquand, 1969 : 3028)

ผลงานของฮันเตอร์และอามิดอน ซึ่งศึกษาเป็นรายบุคคล (case study) แสดงให้เห็นความกีดกันที่ขัดแย้งกันระหว่างนิสิตฝึกสอนกับครูพี่เลี้ยง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งทำให้การฝึกสอนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ความคิดเห็นที่ได้จากการศึกษา อาจจะแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ทางค่านครูพี่เลี้ยง เห็นว่า นิสิตเตรียมตัวเพื่อการสอนน้อยเกินไป ใช้วิธีสอนไม่ดี มุ่งเนื้อหาวิชาการมากเกินไป บุคลิกภาพไม่ดี เช่น ขี้อาย ไม่เชื่อมั่นในตนเอง ขาดความรับผิดชอบ วางตัวไม่เหมาะสม เช่น ทำตัวคล้ายเพื่อนเล่นกับเด็ก และมักจะไม่ยอมรับในเมื่อครูพี่เลี้ยงประเมินผลการสอนให้ทราบว่านิสิตยังสอนไม่ดี
2. ทางค่านนิสิตฝึกสอน เห็นว่า การฝึกสอนเป็นรายวิชาอย่างหนึ่งที่จะต้องทำ และครูพี่เลี้ยงมักจะไมยอมเปิดโอกาสให้ตนใช้วิธีสอนที่ตนคิดว่าเหมาะสมได้เลย ในตอนวัดผลการทำงาน ครูพี่เลี้ยงมักจะไม่ให้ความยุติธรรมอย่างเพียงพอ (Hunter and Amidon, 1964 : 158)

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มประชากร คือ ครู-อาจารย์ในโรงเรียนฝึกสอน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ใหญ่, ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่, หัวหน้าหมวดวิชา และครูพี่เลี้ยง ซึ่งได้แก่ครูประจำชั้นและครูพิเศษ (หรือครูประจำวิชา) ในจำนวนโรงเรียนฝึกสอน ทั้ง 21 แห่ง มีบางโรงเรียนที่อาจารย์ใหญ่, ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่, หัวหน้าหมวดวิชา ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงด้วย โรงเรียนฝึกสอนทั้งหมดมีดังต่อไปนี้

ก. โรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง

1. โรงเรียนวัดคิสีหงสาราม
2. โรงเรียนวัดใหม่ของลม
3. โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคมวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
4. โรงเรียนวัดอุทัยธาราม

ข. โรงเรียนมัธยมศึกษา 17 แห่ง

1. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง
2. โรงเรียนเทพศิลา
3. โรงเรียนบางกะปิ
4. โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร
5. โรงเรียนสตรีวิทยา
6. โรงเรียนวัดสังเวช
7. โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์
8. โรงเรียนวัดสระเกษ
9. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
10. โรงเรียนนนทรีวิทยา

11. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
12. โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
13. โรงเรียนวิฑูรย์วิทยา
14. โรงเรียนปทุมคงคา
15. โรงเรียนจันทน์ทูนบำเพ็ญ
16. โรงเรียนคานสาโร
17. โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต

จำนวนครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนทั้ง 21 แห่ง มีทั้งหมด 342 คน ตอบแบบสอบถามเพียง 317 คน เป็นค่าตอบแทนสมมุติใช้วิจัยได้ 308 ฉบับ ในจำนวนนี้เป็นเพศชาย 88 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และเพศหญิง 220 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43

ลักษณะของแบบสอบถามที่ใ้ครู-อาจารย์ซึ่งทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงตอบ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมี 2 แบบ คือ

1. แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale), โดยกำหนดให้มีความเป็น 5 ระดับ จากน้อยที่สุด ค่อนข้างน้อย ปานกลาง ค่อนข้างมากและมากที่สุด
2. แบบปลายเปิด (Open form)

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 หมวด คือ

หมวดที่ 1.

รายละเอียดส่วนตัวและความคิดเห็นบางประการของครูพี่เลี้ยง ประกอบด้วย
ข้อคำถาม 18 ข้อ

หมวดที่ 2.

ปัญหาที่ครูพี่เลี้ยงได้รับจากการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน ประกอบด้วย
คำถาม 4 ตอน รวมคำถาม 40 ข้อ

- 2.1 ปัญหาในการให้ความช่วยเหลือนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับการสอน
- 2.2 ปัญหาในการให้ความช่วยเหลือนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับการทำกิจกรรม

2.3 ปัญหาในการให้ความช่วยเหลือนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับการปกครองชั้นเรียน

2.4 ปัญหาในการวัดและประเมินผลการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน

หมวดที่ 3.

ความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน ประกอบด้วย
คำถาม 3 ตอน รวมคำถาม 46 ข้อ

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของนิสิต

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลห้องเรียนและการควบคุมชั้น

3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนิสิต

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปแจกจ่ายตามโรงเรียนฝึกสอนด้วยตนเอง โดยทาง
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล
ไปยังอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนฝึกสอนทั้ง 21 โรงเรียน ผู้วิจัยมอบแบบสอบถามไว้ที่
โรงเรียนฝึกสอนแต่ละแห่งเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จึงออกไปเก็บรวบรวมแบบสอบถาม
กลับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 317 ฉบับ จากจำนวนครูพี่เลี้ยง
342 คน

การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้วคัดเลือกรวบรวมเฉพาะฉบับที่ตอบครบถ้วน
สมบูรณ์ ซึ่งมี 308 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.06 ของจำนวนครูพี่เลี้ยงทั้งหมดฉบับเป็น
จำนวนมากพอที่จะทำการวิจัยได้

2. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้ว มาแจกแจงความถี่ โดยแยกออกตามเพศ
ชายและหญิง ในแต่ละเพศ แยกออกตามตำแหน่งต่าง ๆ กัน 5 ตำแหน่ง คือ
อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา ครูประจำชั้น และครูพิเศษ และใน
แต่ละตำแหน่ง แยกออกเป็นวุฒิต่าง ๆ กัน 5 วุฒิ คือ สูงกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี

อนุปริญาหรือเทียบเท่า ประกาศนียบัตร และไม่ปรากฏชื่อ

3. นำแบบสอบถามครูพี่เลี้ยงตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาให้นักแต่ละ
มาตราส่วนแก้คำถามทุกข้อ โดยให้นักแต่ละมาตราส่วน ดังนี้

มาตราส่วนที่ 1 คิดเป็นคะแนน 1 คะแนน

มาตราส่วนที่ 2 คิดเป็นคะแนน 2 คะแนน

มาตราส่วนที่ 3 คิดเป็นคะแนน 3 คะแนน

มาตราส่วนที่ 4 คิดเป็นคะแนน 4 คะแนน

มาตราส่วนที่ 5 คิดเป็นคะแนน 5 คะแนน

4. เมื่อให้นักแล้วนำไปหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าคำตอบของแบบสอบถาม
ทั้ง 7 หัวข้อ

5. เปรียบเทียบการตอบแบบสอบถามในแต่ละหัวข้อ ทั้ง 7 หัวข้อ โดยใช้สถิติ
การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แล้วนำกลุ่มที่มีค่า
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 มาหาค่า
ความแตกต่างของคำตอบในแต่ละหัวข้อจนครบ 7 หัวข้อ

6. เปรียบเทียบความแตกต่างของคำตอบในข้อต่าง ๆ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และอัตราส่วนวิกฤต (t) ของทั้ง 7 ข้อคำถามในตอนที่ 2
และตอนที่ 3

7. ตรวจสอบพิจารณาความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยง จากแบบสอบถามปลายเปิด
แล้วนำมาแจกแจงความถี่ เพื่อจัดอันดับความคิดเห็นและความต้องการ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

1. หาค่ารายเฉลี่ยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

โดย

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum fX$ = ผลบวกสะสมของคะแนน

N = จำนวนคนที่ตอบในข้อนั้นๆ

(Walker and Lev, 1958 : 92)¹

2. หาค่าความแปรปรวน (Variance) ใช้สูตร

$$s^2 = \frac{N \sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}$$

โดย

s^2 = ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum fX^2$ = ผลบวกสะสมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum fX)^2$ = ผลบวกของคะแนนทุกตัวยกกำลังสอง

(Ibid.)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

โดย

t = อัตราส่วนวิกฤต (Critical Ratio)

(Ibid. p. 233)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มหลาย ๆ กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

ต่อไปนี้เป็นกรแจกแจงคำตอบเกี่ยวกับสถานภาพและความคิดเห็นบางประการ
ของครูพี่เลี้ยง ซึ่งตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ตาราง 1. แสดงจำนวนครูพี่เลี้ยงชายจำแนกตามตำแหน่งและวุฒิ

ตำแหน่ง	สูงกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		อนุปริญญา และ เทียบเท่า		ประกาศนียบัตร		ไม่ปรากฏ วุฒิ		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
ผช.อาจารย์ใหญ่	—	—	1	1.14	—	—	—	—	—	—	1	1.14
หัวหน้าหมวด	1	1.14	4	4.54	6	6.81	—	—	—	—	11	12.50
ครูประจำชั้น	—	—	17	19.32	27	30.69	—	—	1	1.14	45	51.13
ครูพิเศษ	1	1.14	18	20.45	12	13.63	—	—	—	—	31	35.23
รวม	2	2.28	40	45.45	45	51.13	—	—	1	1.14	88	100

จากตาราง 1. จะเห็นได้ว่า ครูพี่เลี้ยงชายจำนวน 88 คน ส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้น ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 51.15 รองลงมาคือ ครูพิเศษ มีร้อยละ 35.23 หัวหน้าหมวดวิชาทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง ร้อยละ 12.50 ครูพี่เลี้ยงชายมีวุฒิอนุปริญญาและเทียบเท่า มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 51.13 รองลงมาคือ วุฒิปริญญาตรีมี ร้อยละ 45.45 ครูพี่เลี้ยงชายที่มีวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 2.28 ส่วนครูพี่เลี้ยงชายที่ไม่ปรากฏวุฒิ มีร้อยละ 1.14 และมีบางโรงเรียนที่ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชาทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงด้วย

ตาราง 2. แสดงจำนวนครูพี่เลี้ยงหญิงจำแนกตามตำแหน่งและวุฒิ

ตำแหน่ง	สูงกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		อนุปริญญา และ เทียบเท่า		ประกาศนียบัตร		ไม่ปรากฏ วุฒิ		รวม	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	1	.45	—	—	—	—	1	.45
ผช.อาจารย์ใหญ่	1	.45	1	.45	—	—	—	—	—	—	2	.91
หัวหน้าหมวด	3	1.36	14	6.36	11	4.99	—	—	—	—	28	12.71
ครูประจำชั้น	5	2.27	71	32.23	68	30.87	18	8.18	5	2.27	167	75.83
ครูพิเศษ	1	.45	14	6.36	6	1.72	1	.45	—	—	22	10.00
รวม	10	4.54	100	45.40	86	38.04	19	8.63	5	2.27	220	100

จากตาราง 2. จะเห็นได้ว่า ครูพี่เลี้ยงหญิง 220 คน ส่วนใหญ่เป็นครูประจำชั้น ซึ่งมีอยู่ ร้อยละ 75.84 รองลงมาคือ หัวหน้าหมวดวิชา มีร้อยละ 12.71 ครูพิเศษทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง ร้อยละ 10.00 ครูพี่เลี้ยงหญิงมีวุฒิปริญญาตรีมีมากที่สุด ร้อยละ 45.40 รองลงมาคือ วุฒิอนุปริญญาและเทียบเท่า มีร้อยละ 38.04

ตาราง 3. แสดงจำนวนอายุ และอายุราชการของครูพี่เลี้ยง จำแนกตามเพศ

อายุ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ	อายุราชการ	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
42 ปีขึ้นไป	11	12.49	33	15.00	31 ปีขึ้นไป	1	1.14	7	3.19
36 - 41 ปี	9	10.23	35	15.91	21 - 30 ปี	5	5.68	23	10.45
31 - 35 ปี	34	37.50	81	36.82	13 - 20 ปี	21	23.86	65	29.55
26 - 30 ปี	31	35.22	47	21.36	6 - 12 ปี	42	47.73	92	41.82
20 - 25 ปี	3	2.27	24	10.91	1 - 5 ปี	19	21.59	25	11.36
ต่ำกว่า 20 ปี	-	-	-	-	ต่ำกว่า 1 ปี	-	-	8	3.64
รวม	88	100	220	100	รวม	88	100	220	100

จากตาราง 3. จะเห็นว่า ครูพี่เลี้ยงที่อายุระหว่าง 31 - 35 ปี จำนวนมากที่สุด คือ ครูพี่เลี้ยงชายมีจำนวน ร้อยละ 37.50 และครูพี่เลี้ยงหญิงจำนวน ร้อยละ 36.82 จำนวนครูพี่เลี้ยงที่มีอายุราชการระหว่าง 6 - 12 ปี มีมากที่สุด คือครูพี่เลี้ยงชายมีจำนวนร้อยละ 47.73 ของครูพี่เลี้ยงชาย และครูพี่เลี้ยงหญิงมีจำนวน ร้อยละ 41.82 ของครูพี่เลี้ยงหญิง

ตาราง 4. แสดงจำนวนเวลาที่ครู-อาจารย์ ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง
จำแนกตามเพศ

ระยะเวลาที่เป็นครูพี่เลี้ยง	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ
16 ปีขึ้นไป	1	1.14	3	1.36
11 – 15 ปี	7	7.95	17	7.73
6 – 10 ปี	12	13.63	32	14.55
3 – 5 ปี	40	45.45	105	47.73
1 – 2 ปี	18	20.45	33	15.00
ต่ำกว่า 1 ปี	10	11.36	30	13.64
รวม	88	100	220	100

จากตาราง 4. ครูพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่มา 3 – 5 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ ครูพี่เลี้ยงชายจำนวน ร้อยละ 45.45 ของครูพี่เลี้ยงชาย และครูพี่เลี้ยงหญิง 47.73 ของครูพี่เลี้ยงหญิง ส่วนครูพี่เลี้ยงชายและหญิงที่ทำหน้าที่มา 1 – 2 ปี มีจำนวนร้อยละ 20.45 และร้อยละ 15.00 ตามลำดับ

ตาราง 5. แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงชายทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
ใน 1 สัปดาห์ จำแนกตามเพศ และตำแหน่ง

จำนวน ช.ม. ที่ทำงานกับ นิสิต	อาจารย์ ใหญ่		ผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่		หัวหน้า หมวด		ครู ประจำชั้น		ครู พิเศษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกิน 25 ช.ม.	—	—	—	—	—	—	2	2.27	—	—	2	2.27
21-25 ช.ม.	—	—	—	—	—	—	1	1.13	1	1.13	2	2.27
16-20 ช.ม.	—	—	—	—	1	1.13	6	6.81	4	4.54	11	12.50
11-15 ช.ม.	—	—	1	1.13	—	—	5	5.68	5	5.68	11	12.50
6-10 ช.ม.	—	—	—	—	5	5.68	25	27.40	16	18.18	46	52.27
น้อยกว่า 5 ช.ม.	—	—	—	—	5	5.68	7	7.95	4	4.54	16	18.18
รวม	—	—	1	1.13	11	12.50	46	52.27	30	34.09	88	100

จากตาราง 5. ครูพี่เลี้ยงชายที่ทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนสัปดาห์ละ 6 – 10 ชั่วโมง มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.27 และในจำนวนนี้เป็นครูประจำชั้นมากที่สุดร้อยละ 28.40 รองลงมาคือ น้อยกว่า 5 ชั่วโมงต่อ 1 สัปดาห์ มีจำนวนร้อยละ 18.18

ตาราง 6. แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงหญิงทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
ใน 1 สัปดาห์ จำแนกตามเพศและตำแหน่ง

จำนวน ช.ม. ที่ทำงานกับ นิสิต	อาจารย์ ใหญ่		ผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่		หัวหน้า หมวด		ครู ประจำชั้น		ครู พิเศษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เกิน 25 ช.ม.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21-25 ช.ม.	-	-	-	-	-	-	6	2.72	-	-	6	2.72
16-20 ช.ม.	-	-	1	.45	4	1.82	15	6.81	1	.45	21	9.54
11-15 ช.ม.	-	-	1	.45	1	.45	25	11.36	5	2.27	32	14.54
6-10 ช.ม.	1	.45	-	-	15	6.81	79	35.90	13	5.90	108	49.09
น้อยกว่า 5 ช.ม.	-	-	-	-	8	3.63	42	19.09	3	1.36	53	24.09
รวม	1	.45	2	.90	28	12.72	167	75.90	22	10.00	220	100

จากตาราง 6. จำนวนครูพี่เลี้ยงหญิงที่ทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนสัปดาห์ละ 6 - 10 ชั่วโมง มีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 49.09 ในจำนวนนี้เป็นครูประจำชั้น ร้อยละ 35.90 ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง มีจำนวนร้อยละ 24.09

ตาราง 7. แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงชายต้องสอนหรือทำงานอย่างอื่น
นอกเหนือจากการนิเทศการฝึกสอน จำแนกตามเพศ และตำแหน่ง

จำนวน ช.ม. ที่ทำงาน อย่างอื่น	อาจารย์ ใหญ่		ผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่		หัวหน้า หมวด		ครู ประจำชั้น		ครู พิเศษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
16 ช.ม.ขึ้นไป	—	—	—	—	1	1.13	11	12.50	6	6.81	18	20.45
11-15 ช.ม.	—	—	—	—	5	5.68	11	12.50	12	13.63	28	31.81
6-10 ช.ม.	—	—	1	1.13	4	4.54	10	11.36	7	7.95	22	25.00
1-5 ช.ม.	—	—	—	—	1	1.13	13	14.77	6	6.81	20	22.72
รวม	—	—	1	1.13	11	12.50	45	51.13	31	35.22	88	100

จากตาราง 7. ครูพี่เลี้ยงชายที่ต้องสอนหรือทำงานอย่างอื่นนอกจากการนิเทศ
การฝึกสอนสัปดาห์ละ 11 - 15 ชั่วโมง มีจำนวนร้อยละ 31.81 ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุด
รองลงมาคือสัปดาห์ละ 6 - 10 ชั่วโมง จำนวนร้อยละ 25.00

ตาราง 8. แสดงจำนวนชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงหญิงต้องสอนหรือทำงานอย่างอื่น
จากการนิเทศการฝึกสอน จำแนกตามเพศ และตำแหน่ง

จำนวน ช.ม. ที่ทำงาน อย่างอื่น	อาจารย์ ใหญ่		ผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่		หัวหน้า หมวด		ครู ประจำชั้น		ครู พิเศษ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
16 ช.ม.ขึ้นไป	—	—	—	—	5	2.36	43	20.37	1	.47	49	23.22
11-15 ช.ม.	1	.47	1	.47	7	3.31	49	23.22	10	4.73	68	32.22
6-10 ช.ม.	—	—	1	.47	12	5.65	37	17.53	7	3.31	57	27.01
1- 5 ช.ม.	—	—	—	—	3	1.42	32	15.16	2	.94	37	17.53
รวม	1	.47	2	.94	27	12.79	161	76.30	20	9.47	211	100

จากตาราง 8. ครูพี่เลี้ยงหญิงที่ต้องสอนหรือทำงานอย่างอื่น สัปดาห์ละ 11 - 15 ชั่วโมง มีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 32.22 นับว่าใกล้เคียงกับเวลาที่ครูพี่เลี้ยงชาย ไร้ทำงานอย่างอื่น

ตาราง 9. แสดงจำนวนนิสิตฝึกสอนที่ครูพี่เลี้ยงต้องรับผิดชอบในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 จำแนกตามเพศ และตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง

ตำแหน่ง	จำนวนนิสิตฝึกสอนที่ครูพี่เลี้ยงชาย						จำนวนนิสิตฝึกสอนที่ครูพี่เลี้ยงหญิง									
	1-2 คน		3-4 คน		5-6 คน		6 คนขึ้นไป		1-2 คน		3-4 คน		5-6 คน		6 คนขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์ใหญ่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	.45	-	-	-	-	-
ผ.อ.จารย์ใหญ่	-	-	1	1.26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	.91
หัวหน้าหมวด	8	10.12	2	2.53	-	-	-	-	20	9.17	4	1.83	-	-	1	.45
ครูประจำชั้น	30	37.97	12	15.18	3	3.97	-	-	127	58.25	35	16.05	3	1.37	1	.45
ครูพิเศษ	19	24.05	3	3.79	1	1.26	-	-	21	9.63	3	1.37	-	-	-	-
รวม	57	72.15	18	22.78	4	5.06	-	-	169	77.52	42	19.26	3	1.37	4	1.83

จากตาราง 9. จะเห็นได้ว่า ครูพี่เลี้ยงทั้งชายและหญิง รับผิดชอบสอนนิสิตฝึกสอนจำนวน 1 - 2 คน มีมากที่สุด คือร้อยละ 72.15 และ 77.52 ตามลำดับ รองลงมาคือ จำนวนนิสิตฝึกสอน 3 - 4 คน จำนวนร้อยละ 22.78 และ 19.26

ตาราง 10. แสดงความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อจุดมุ่งหมายของการส่งนิสิต
มาฝึกสอนและวิธีการนิเทศการสอน จำแนกตามเพศและตำแหน่ง

ตำแหน่ง-เพศ	ชาย						หญิง					
	เข้าใจ น้อยที่สุด		เข้าใจ พอประมาณ		เข้าใจ ดีแล้ว		เข้าใจ น้อยที่สุด		เข้าใจ พอประมาณ		เข้าใจ ดีแล้ว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	—	—	—	—	1	.50	—	—
ผ.อ.อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	1	1.13	—	—	2	1.00	—	—
หัวหน้าหมวด	4	4.54	5	5.68	2	2.27	1	.50	18	9.04	7	3.51
ครูประจำชั้น	5	5.68	33	37.50	7	7.95	6	3.01	109	54.77	33	37.50
ครูพิเศษ	5	6.81	18	20.41	7	7.95	3	1.50	15	7.53	4	2.01
รวม	14	17.04	56	63.63	17	19.31	10	5.02	145	72.86	44	22.11

จากตาราง 10. ครูพี่เลี้ยงชายและหญิงที่ตอบว่า เข้าใจพอประมาณมีมากที่สุด
คือร้อยละ 63.63 และ 72.86 ตามลำดับ ครูพี่เลี้ยงชายและหญิงที่ตอบว่า เข้าใจดีที่สุด
มีร้อยละ 19.31 และ 22.11 ส่วนครูพี่เลี้ยงชายและหญิงที่ตอบว่า เข้าใจน้อยที่สุดมีร้อยละ
17.04 และ 5.02 จะเห็นว่าครูพี่เลี้ยงตอบว่า เข้าใจน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นครูพี่เลี้ยงชาย

ตาราง 11. แสดงถึงแหล่งที่ครูพี่เลี้ยงคิดว่าจะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดหมายของการส่งนิสิตมาฝึกสอน และวิธีการนิเทศตรวจสอบแก่นิสิตฝึกสอนโดยคิดจากจำนวนและเพศของครูพี่เลี้ยง

ตำแหน่ง-เพศ	ชาย						หญิง							
	นิสิตฝึกสอน		อจ.นิเทศจากวิทยาลัย		รายการนิเทศจากวิทยาลัย		นิสิตฝึกสอน		อจ.นิเทศจากวิทยาลัย		รายการนิเทศจากวิทยาลัย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
อาจารย์ใหญ่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ผ.อ.อาจารย์ใหญ่	-	-	1	.86	-	-	1	.37	1	.37	1	.37	1	.37
หัวหน้าหมวด	5	4.31	2	1.72	1	.86	5	4.31	9	3.34	13	4.83	10	3.71
ครูประจำชั้น	16	13.79	19	16.37	12	10.34	10	8.62	49	18.21	51	18.95	37	13.75
ครูพิเศษ	13	11.20	12	10.34	6	5.17	4	3.44	4	1.48	7	2.60	7	2.60
รวม	34	29.31	33	28.44	20	17.24	19	16.37	76	28.25	72	26.76	55	20.44

จากตาราง 11. ครูพี่เลี้ยงชายและหญิงเห็นว่า จะสามารถเข้าใจจุดหมายรายการส่งนิสิตไปฝึกสอน และวิธีการนิเทศ การสอนโดยคิดจาก นิสิตฝึกสอน ซึ่งมีจำนวนผู้เลือกตอบร้อยละ 29.31 และ 28.25 ของครูพี่เลี้ยงชายและหญิง รองลงมา ครูพี่เลี้ยงชายเห็นว่า วารสารและหนังสือจะช่วยให้มากที่สุด มีผู้เลือกตอบร้อยละ 28.44 ส่วนครูพี่เลี้ยงหญิงมีความเห็นต่างออกไปคือ เห็นว่า อาจารย์นิเทศจากวิทยาลัยช่วยให้เป็นอันดีรองลงมาคือ ร้อยละ 26.76.

ตาราง 12. แสดงถึงการมองเห็นความสำคัญของบทบาทของครูพี่เลี้ยงที่มี
ต่อผลสำเร็จในการฝึกสอนของนิสิต จำแนกตามเพศ และตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง

ตำแหน่ง-เพศ	ชาย						หญิง					
	สำคัญ น้อย		สำคัญ มาก		สำคัญมาก ที่สุด		สำคัญ น้อย		สำคัญ มาก		สำคัญมาก ที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	—	—	—	—	1	.46	—	—
ผช.อาจารย์ใหญ่	—	—	1	1.13	—	—	—	—	1	.46	1	.46
หัวหน้าหมวด	—	—	8	9.09	3	3.40	8	3.70	17	7.87	2	.92
ครูประจำชั้น	1	1.13	34	38.63	9	10.22	29	13.42	114	52.77	19	8.79
ครูพิเศษ	3	3.40	23	26.13	6	6.81	3	1.38	19	8.79	2	.92
รวม	4	4.54	66	75.00	18	20.45	40	18.51	152	70.37	24	11.11

จากตาราง 12. ครูพี่เลี้ยงชายและหญิงที่เห็นว่า บทบาทของครูพี่เลี้ยงมีความ
สำคัญต่อความสำเร็จในการฝึกสอนของนิสิตอย่างมาก มีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 75.00
และ 70.37 ตามลำดับ รองลงมาคือ ครูพี่เลี้ยงชายและหญิงที่เห็นว่า บทบาทของครูพี่เลี้ยง
สำคัญมากที่สุด มีจำนวนร้อยละ 20.45 และ 11.11 ตามลำดับ

ตาราง 13. แสดงความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อการดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนในปัจจุบัน จำแนกตามเพศ และตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง

ตำแหน่ง-เพศ	ชาย				หญิง			
	ที่ เหมาะสม		ควรปรับปรุง แก้ไข		ที่ เหมาะสม		ควรปรับปรุง แก้ไข	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	1	1.46	—	—
ผช.อาจารย์ใหญ่	—	—	1	1.16	—	—	2	.93
หัวหน้าหมวด	5	5.81	4	4.65	9	4.18	14	6.51
ครูประจำชั้น	15	17.44	30	34.88	62	28.83	103	47.90
ครูพิเศษ	12	13.95	19	22.09	8	3.72	16	7.44
รวม	32	37.20	54	62.79	80	37.20	135	62.79

จากตาราง 13. ครูพี่เลี้ยงชายและหญิงเห็นว่า ควรมีการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนมีจำนวน ร้อยละ 62.79 และ 62.79 เท่ากัน ส่วนครูพี่เลี้ยงชายและหญิงที่เห็นว่าดีและเหมาะสมแล้วมี ร้อยละ 37.20 และ 37.20 เท่ากัน

ตาราง 14. แสดงความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงที่ว่าการแก้ไขปรับปรุงค่านิ
 เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนได้ผลสมความมุ่งหมาย จำแนกตาม
 ตำแหน่งและเพศ

ตำแหน่ง-เพศ	ชาย						หญิง					
	นิสิต ฝึกสอน		ครู พี่เลี้ยง		อาจารย์ นิเทศก์		นิสิต ฝึกสอน		ครู พี่เลี้ยง		อาจารย์ นิเทศก์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผ.อ.อาจารย์ใหญ่	-	-	1	.91	1	.91	2	.79	2	.79	-	-
หัวหน้าหมวด	6	5.50	5	4.58	2	1.83	17	6.74	12	4.76	10	3.96
ครูประจำชั้น	23	21.10	16	14.67	17	15.59	99	39.28	48	19.04	36	14.28
ครูพิเศษ	16	14.67	13	11.92	9	8.25	14	5.55	9	3.57	5	1.98
รวม	45	41.28	35	32.11	29	26.60	131	51.98	70	27.77	51	20.23

จากตาราง 14. จำนวนครูพี่เลี้ยงชายและหญิงที่เห็นว่า ควรแก้ไขทางค่านิ
 นิสิตฝึกสอนมีมากที่สุดคือ ร้อยละ 41.28 และ 51.98 รองลงมาคือ จำนวนครูพี่เลี้ยง
 ชายและหญิงที่เห็นว่า ควรแก้ไขทางค่านิครูพี่เลี้ยง มีจำนวนร้อยละ 32.11 และ 27.77
 ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อนำค่าตอบของครูพี่เลี้ยงมาจำแนกตามเพศ ตำแหน่งและวุฒิของครูพี่เลี้ยงแล้ว คัดค่าเฉลี่ยของค่าคำตอบ (\bar{X}) ในการตอบปัญหาแต่ละหมวดแล้ว จะได้ผลตามตาราง 15— 18 ดังต่อไปนี้

ตาราง 15. แสดงผลเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าคำตอบเกี่ยวกับปัญหาที่ครูพี่เลี้ยงได้รับการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน จำแนกตามตำแหน่งและเพศ ของครูพี่เลี้ยง

ลำดับที่	ปัญหา	\bar{X}										รวม
		อาจารย์ใหญ่		ครูช่วย อาจารย์ใหญ่		หัวหน้า หมวด		ครู ประจำชั้น		ครู พิเศษ		
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1	การสอนของนิสิต	-	3.47	1.76	2.63	2.56	2.67	2.58	2.55	2.80	2.61	23.63
2	การทำกิจกรรม	-	2.00	1.50	2.26	2.70	2.84	2.64	2.64	2.85	2.63	22.06
3	การปกครองชั้น	-	3.20	2.20	3.00	2.90	2.98	2.90	2.77	2.90	2.88	25.73
4	การวัดและประเมิน ผลการฝึกสอน	-	2.00	2.60	3.00	2.73	3.03	2.51	2.62	2.58	2.39	23.46
	รวม	-	10.67	8.06	10.89	10.89	11.52	10.63	10.58	11.13	10.51	

จากตาราง 15. ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า การปกครองชั้นเรียนเป็นปัญหามากที่สุด ค่าเฉลี่ยของคำตอบเกี่ยวกับปัญหาการปกครองชั้นเรียนมีจำนวน 25.73 รองลงมาคือ ปัญหาในการสอนของนิสิต อันดับที่ 3 คือ อันดับสุดท้ายคือ ปัญหาในการทำกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน

ครูพี่เลี้ยงที่เป็นหัวหน้าหมวด เพศหญิง เห็นว่า ปัญหาทั้ง 4 ตอนนี้เป็นปัญหามาก โดยครูพี่เลี้ยงในตำแหน่ง และเพศดังกล่าว ตอบได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 11.52 รองลงมาคือครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูพิเศษ เพศชาย ซึ่งเห็นว่า ปัญหาทั้ง 4 ตอนเป็นปัญหามาก ค่าเฉลี่ยของคำตอบ 11.13 อันดับที่ 3 คือ คำตอบของผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ เพศหญิง และหัวหน้าหมวดเพศชาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 10.89 อันดับ 5 คือคำตอบของอาจารย์ใหญ่เพศหญิง ค่าเฉลี่ย 10.67 อันดับที่ 6 คือ ค่าเฉลี่ยคำตอบของครูประจำชั้นเพศชาย ซึ่งเท่ากับ 10.63 อันดับ 7 คือ ครูพี่เลี้ยงหญิงตำแหน่งครูประจำชั้น ค่าเฉลี่ยของคำตอบ 10.58 อันดับ 8 ครูพิเศษ เพศหญิง ค่าเฉลี่ยของคำตอบ 10.51 อันดับสุดท้ายคือ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ชาย ค่าเฉลี่ยคำตอบ คือ 8.06

ตาราง 16. แสดงผลเฉลี่ย (\bar{x}) ของค่าคำตอบเกี่ยวกับปัญหาที่ครูพี่เลี้ยงได้รับจากการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนจำแนกตามเพศ และวุฒิ ของครูพี่เลี้ยง

หมวด ที่ 2 ตอนที่	ปัญหา	\bar{x}										รวม
		สูงกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		อนุปริญญาและ เทียบเท่า		ประกาศนียบัตร		ไม่ปรากฏ วุฒิ		
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1	การสอนของนิสิต	2.14	2.54	2.86	2.54	2.49	2.63	—	2.41	2.41	2.07	22.99
2	การทำกิจกรรม	2.00	2.79	2.87	2.70	2.64	2.71	—	2.21	2.87	2.10	22.84
3	การปกครองชั้น	2.35	2.66	2.98	2.73	2.86	2.87	—	2.56	2.70	2.28	23.99
4	การวัดและ ประเมินผลการ ฝึกสอน	2.36	2.92	2.60	2.60	2.46	2.61	—	2.60	2.80	2.08	23.03
	รวม	8.85	10.91	11.26	10.57	10.45	10.82	—	9.78	10.78	8.58	

จากตาราง 16. แสดงให้เห็นว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิต่าง ๆ เห็นว่าการปกครองชั้น
 ของนิสิตเป็นปัญหามากที่สุด ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของคำตอบในปัญหาการปกครองชั้นคือ 23.99
 รองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิตค่าเฉลี่ยของคำตอบเท่ากับ
 23.03 อันดับที่ 3 คือปัญหาการสอนของนิสิต ค่าเฉลี่ยของคำตอบของครูพี่เลี้ยงเท่ากับ 22.99
 อันดับที่ 4 คือปัญหาในการทำกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยคือ 22.84

เมื่อพิจารณาความถี่เห็นเกี่ยวกับปัญหาที่ครูพี่เลี้ยงแต่ละวุฒิตอบ จะเห็นว่าครูพี่เลี้ยง
 เพศชาย วุฒิปริญญาตรี ประสบปัญหามากที่สุด ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของคำตอบเท่ากับ 11.26 อันดับที่ 2
 คือครูพี่เลี้ยงหญิงวุฒิสถาบันสูงกว่าปริญญาตรี ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของคำตอบ 10.91 อันดับที่ 3 ครูพี่เลี้ยง
 หญิงวุฒิปริญญาและเทียบเท่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.82 อันดับที่ 4 ครูพี่เลี้ยงชาย ไม่ปรากฏวุฒิ
 ค่าเฉลี่ยของคำตอบ 10.78 อันดับที่ 5 ครูพี่เลี้ยงหญิงวุฒิปริญญาตรี ค่าเฉลี่ยของคำตอบ 10.57
 อันดับที่ 6 ครูพี่เลี้ยงชาย วุฒิปริญญาและเทียบเท่า ค่าเฉลี่ย 10.45 อันดับที่ 7 ครูพี่เลี้ยงหญิง
 วุฒิประกาศนียบัตร ค่าเฉลี่ย 8.85 และอันดับสุดท้ายหรือครูพี่เลี้ยงหญิงไม่ปรากฏวุฒิ ค่าเฉลี่ย
 8.53

ตาราง 17. แสดงผลเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบุคลิกภาพ
ของนิสิต และการปฏิบัติงานของนิสิต จำแนกตามเพศและตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง

หมวด ที่ 3 ตอนที่	ความคิดเห็น เกี่ยวกับ	\bar{X}										รวม
		อาจารย์ใหญ่		ผู้ชาย อาจารย์ใหญ่		หัวหน้า หมวด		ครู ประจำชั้น		ครู พิเศษ		
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1	การสอนของนิสิต	-	2.53	3.53	2.86	3.17	3.10	3.16	3.07	3.15	3.14	27.71
2	การดูแลห้องเรียน และการควบคุมชั้น	-	2.44	2.77	2.50	3.30	2.87	3.04	3.02	3.07	3.02	26.03
3	บุคลิกภาพของนิสิต	-	2.68	3.75	2.65	3.34	3.36	3.42	3.43	3.48	3.46	29.57
	รวม	-	7.65	10.05	8.01	9.81	9.33	9.62	9.52	9.70	9.62	

จากตาราง 17. ผลเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าคำตอบในตอนที่ 3 สูงที่สุดคือ 29.57 แสดงว่า
ครูพี่เลี้ยงที่ตอบว่า บุคลิกภาพของนิสิตฝึกสอนดี มีจำนวนมากกว่าตอนที่ 1 และตอนที่ 2 รองลงมาคือ
ค่าเฉลี่ยของคำตอบในตอนที่ 1 เท่ากับ 27.71 ซึ่งเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของนิสิต
อันดับสุดท้ายคือ ค่าเฉลี่ยของคำตอบในตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.03

ตาราง 18. แสดงผลเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบุคลิกภาพ และการปฏิบัติงานของนิสิต จำแนกตามเพศและวุฒิทางครูพี่เลี้ยง

หมวด ที่ 3 ตอนที่	ความคิดเห็น เกี่ยวกับ	\bar{X}										รวม
		สูงกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี		อนุปริญญาและ เทียบเท่า		ประกาศนียบัตร		ไม่ปรากฏ วุฒิ		
		รวม ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
	การสอนของนิสิต	3.20	3.01	3.10	3.06	3.21	3.00	—	3.37	3.40	3.66	29.01
	การดูแลห้องเรียน และการปกครอง ชั้น	3.27	2.93	3.00	2.93	3.15	2.96	—	3.32	3.33	3.86	28.75
	บุคลิกภาพของนิสิต	3.46	3.37	3.40	3.42	3.47	3.36	—	3.68	3.25	3.82	31.23
	รวม	9.93	9.31	9.50	9.41	9.83	9.32	—	10.37	9.98	11.34	

จากตาราง 18. แสดงว่า ครูพี่เลี้ยงที่จำแนกตามเพศและวุฒิต่าง ๆ ตอบว่า บุคลิกภาพของนิสิตฝึกสอนดี มีจำนวนมากกว่า ค่าเฉลี่ยของคำตอบในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของคำตอบ 29.01 และ 28.75 ตามลำดับ

ตาราง 19. แสดงค่าความแปรปรวนในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 (ปัญหาการสอน)

Source of Variance	SS	df	MS	F-ratios
SS_s	1548.82	1	1548.82	12.7516 **
SS_q	191.42	4	47.85	0.3939
SS_r	1662.77	4	415.69	3.4224 **
SS_{sxq}	336.34	3	112.11	0.9230
SS_{sxr}	455.88	3	151.96	1.2511
SS_{qxr}	559.43	6	93.23	0.7675
SS_{tri}	155.04	7	22.15	0.1823
SS_w	31945.30	279	121.46	
SS_t	36852	(307)		

หมายเหตุ ** ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตาราง 19 ค่า F ของตัวแปรระหว่างเพศและตำแหน่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แปลผลได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับความแตกต่างของเพศ ค่า F (12.7516) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า การที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในตอนที่ 1 นี้ ต่างกัน ย่อมเกี่ยวข้องกับ ความแตกต่างทางเพศของครูพี่เลี้ยง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคำตอบ (\bar{X}) จะพบว่า ครูพี่เลี้ยงหญิง มีปัญหาในการนิเทศการสอนให้แก่นักเรียนมากกว่าครูพี่เลี้ยงชาย (\bar{X} ของครูพี่เลี้ยงหญิง = 13.9584, \bar{X} ของครูพี่เลี้ยงชาย = 9.7269)

2. เกี่ยวกับตำแหน่งครูพี่เลี้ยง ค่า F (3.4224) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า ความแตกต่างในการตอบปัญหาของครูพี่เลี้ยงในภาพที่ 1 นี้ สัมพันธ์กับตำแหน่งของครู

3. ความแตกต่างระหว่างตัวแปรอื่น ๆ เช่น วุฒิของครูพี่เลี้ยง, วุฒิ X เพศ, ตำแหน่ง X เพศ, วุฒิ X- ตำแหน่ง และความแตกต่างระหว่างตัวแปร 3 ตัว คือ เพศ X วุฒิ X ตำแหน่ง ไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด หมายความว่า ความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ ไม่เกี่ยวข้องกับการที่ครูพี่เลี้ยงคอยปัญหาในหมวดนี้แตกต่างกันแต่อย่างใด

ตาราง 20. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 (ปัญหาการ
จัดกิจกรรมในการสอน)

Source of Variance	SS	df	MS	F-fatios
SS_s	591.72	1	591.72	16.1760 **
SS_q	525.78	4	131.44	3.5932 **
SS_r	591.65	4	147.91	4.0434 **
SS_{sxq}	52.22	3	17.40	0.4756
SS_{sxr}	263.52	3	87.84	2.4013
SS_{qxr}	783.96	6	217.99	3.9592 **
SS_{tri}	478.37	7	154.91	3.2348 **
SS_w	9622.91	279	36.58	
SS_t	11766.95	307		

หมายเหตุ ** ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตาราง 20. ปัญหาในตอนที่ 2 ค่า F ของตัวแปรระหว่างเพศ, ตำแหน่ง, วุฒิ, ตำแหน่ง x วุฒิ และตำแหน่ง x วุฒิ x เพศ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แปลผลได้ดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศ ค่า F (16.1760) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า ความแตกต่างระหว่างเพศของครูพี่เลี้ยงสัมพันธ์กับการที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในตอนที่ 2 นี้ ต่างกัน เมื่อดูจากค่าเฉลี่ยของคำตอบ (\bar{X}) ของครูพี่เลี้ยง จะพบว่า ครูพี่เลี้ยงหญิงประสบปัญหาในการช่วยเหลือนิสิตทางด้านการจัดกิจกรรมมากกว่าครูพี่เลี้ยงเพศชาย (\bar{X} ของครูพี่เลี้ยงหญิง = 13.3889, \bar{X} ของครูพี่เลี้ยงชาย = 10.0037)

2. เกี่ยวกับวุฒิของครูพี่เลี้ยง ค่า $F(0.5932)$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า ความแตกต่างในการตอบปัญหาในตอนที่ 2 นี้ สัมพันธ์กับวุฒิของครูพี่เลี้ยง ค่าย ดังตาราง 21 ต่อไปนี้

ตาราง 21. แสดงความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 (ปัญหาในการทำกิจกรรม) ของครูพี่เลี้ยง จำแนกตามเพศ และวุฒิ

เพศ	วุฒิ	สูงกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญาและเทียบเท่า	ประกาศนียบัตร	ไม่ปรากฏวุฒิ
ชาย		2.0000	2.8250	2.6416	-	2.8750
หญิง		2.7954	2.7059	2.7122	2.2171	2.1000

จากตาราง 21. จะเห็นได้ว่า ครูพี่เลี้ยงชายไม่ปรากฏวุฒิ ประสบปัญหาในการช่วยเหลือนิสิตเกี่ยวกับการทำกิจกรรมประกอบการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ครูพี่เลี้ยงชายวุฒิปริญญาตรี อันดับ 3 คือ ครูพี่เลี้ยงหญิงวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรี อันดับ 4 และ 5 คือครูพี่เลี้ยงเพศหญิงวุฒออนุปริญญาหรือเทียบเท่า และครูพี่เลี้ยงเพศหญิงวุฒิปริญญาตรี เมื่อรวมค่าเฉลี่ยของคำตอบของปัญหาในตอนนี้ จะพบว่า ครูพี่เลี้ยงวุฒิต่าง ๆ มีปัญหามากกว่าครูพี่เลี้ยงชาย ดังที่ปรากฏในข้อ 1. ข้างต้น

3. เกี่ยวกับตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง ค่า $F(4.0434)$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่าการที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในหมวดนี้แตกต่างกันไป เกี่ยวข้องอยู่กับการที่ครูพี่เลี้ยงมีวุฒิ ไม่เหมือนกันด้วย เพื่อจะดูว่ามีตัวแปรคู่ใค่างที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงใช้วิธี t -test ทดสอบ ดังต่อไปนี้

ตาราง 22. แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างในการตอบปัญหาตอนที่ 2

(ปัญหาในการทำกิจกรรม) ของครูพี่เลี้ยงในตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
หัวหน้าหมวดวิชา ครูประจำชั้นและครูพิเศษ

คู่ คู่ที่	ตัวแปร	N	\bar{x}	s^2	t
1.	อาจารย์ใหญ่	17	3.4705	.3897	1.3831
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	53	4.4035	1.9299	
2.	อาจารย์ใหญ่	17	3.4705	.3897	1.9662 *
	หัวหน้าหมวดวิชา	656	5.2427	1.8817	
3.	อาจารย์ใหญ่	17	3.4705	.3897	1.0953
	ครูประจำชั้น	3606	5.1460	1.9049	
4.	อาจารย์ใหญ่	17	3.4705	.3897	3.6269 **
	ครูพิเศษ	917	5.4236	2.2175	
5.	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	53	4.4035	1.9299	1.4238
	หัวหน้าหมวดวิชา	656	5.2427	1.8817	
6.	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	53	4.4035	1.9299	1.9865 *
	ครูประจำชั้น	3606	5.1460	1.9049	
7.	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	53	4.4035	1.9299	1.5178
	ครูพิเศษ	917	5.4236	2.2175	
8.	หัวหน้าหมวดวิชา	656	5.2427	1.8817	2.6740 **
	ครูประจำชั้น	3606	5.1460	1.9049	
9.	หัวหน้าหมวดวิชา	656	5.2427	1.8817	1.0241
	ครูพิเศษ	917	5.4236	2.2175	
10.	ครูประจำชั้น	3606	5.1460	1.9049	2.1355 *
	ครูพิเศษ	917	5.4236	2.2175	

หมายเหตุ ค่า ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01
 ค่า * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากตาราง 22. จะเห็นว่า ตัวแปรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 คือตัวแปรคู่ อาจารย์ใหญ่และครูพิเศษ, หัวหน้าหมวดวิชาและครูประจำชั้น, ตัวแปรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 คือ อาจารย์ใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชา, ผู้ช่วยอาจารย์กับครูประจำชั้น, และครูประจำชั้นกับครูพิเศษ

4. เกี่ยวกับ interaction ระหว่างวุฒิกับตำแหน่ง (วุฒิ X ตำแหน่ง)

ค่า F (3.9592) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า การที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในตอนที่ 2 นี้ แตกต่างกัน มีความเกี่ยวข้องอยู่กับความแตกต่างระหว่างวุฒิและตำแหน่งของครูพี่เลี้ยงด้วย นอกจากนี้ interaction ระหว่างเพศ X วุฒิ X ตำแหน่ง มีค่า F (3.2348) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า การที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในตอนนี้แตกต่างกันอย่างสัมพันธ์กับ เพศ วุฒิ ตำแหน่ง ของครูพี่เลี้ยงด้วยเหมือนกัน

5. ความแตกต่างของตัวแปรอื่น ๆ ในปัญหาตอนที่ 2 ได้แก่ interaction ระหว่างเพศ X วุฒิ และ เพศ X ตำแหน่ง เป็นความแตกต่างที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด แสดงว่า ความแตกต่างของตัวแปรที่กล่าวในข้อ 5 ไม่เกี่ยวข้องกับการที่ครูพี่เลี้ยงเลือกตอบปัญหาในหมวดนี้ แต่อย่างใด

ตาราง 23. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 3
(ปัญหาการปกครองชั้นเรียน)

Source of Variance	SS	df	MS	F-ratios
SS_s	1128.08	1	1128.08	18.7295**
SS_q	497.06	4	124.26	2.0630
SS_r	1190.45	4	297.61	4.9412**
SS_{sxq}	76.86	3	25.62	.4253
SS_{sxr}	36.01	3	12.00	.1992
SS_{rxq}	828	6	138.00	2.2912*
SS_{tri}	34.53	7	4.93	.0818
SS_w	15842.81	279	60.23	
SS_t	17239	307		

หมายเหตุ ** ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01
* ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากตาราง 23. ปัญหาในตอนที่ 3 มีค่า F ของตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติคือ ค่า ของตัวแปรระหว่างเพศ, ตำแหน่ง, และ interaction ระหว่างตำแหน่ง x วุฒิ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และ .05 แปลผลได้ดังนี้

1. ความแตกต่างทางเพศ ค่า F (18.7295) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า การที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในตอนที่ 3 นี้ แตกต่างกัน เกี่ยวข้องอยู่กับความแตกต่างระหว่างเพศของครูพี่เลี้ยงด้วย เมื่อดูจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าตอบจะเห็นว่าครูพี่เลี้ยงเพศหญิง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าตอบสูงกว่าครูพี่เลี้ยงเพศชาย แสดงว่าครูพี่เลี้ยงเพศหญิง เห็นว่าปัญหาในตอนที่ 3 นี้ สำคัญและเป็นปัญหามากกว่าครูพี่เลี้ยงเพศชาย (\bar{X} ของครูพี่เลี้ยงเพศหญิง = 10.9000, \bar{X} ของครูพี่เลี้ยงเพศชาย = 14.8425)

2. เกี่ยวกับตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง ค่า $F (4.9412)$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า ตำแหน่งของครูพี่เลี้ยงสัมพันธ์กับความแตกต่างในการตอบแบบสอบถามในหมวดที่ 3 นี้ ดังนั้นเพื่อจะดูว่าครูพี่เลี้ยงตำแหน่งใดที่ตอบแบบสอบถามต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติบ้าง จึงใช้การวิเคราะห์แบบ t -test เพื่อหาค่าความแตกต่างของตัวแปรแต่ละคู่ดังต่อไปนี้

ตาราง 24. แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างในการตอบปัญหาตอนที่ 3 ของครูพี่เลี้ยงในตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา ครูประจำชั้นและครูพิเศษ

คู่ที่	ตัวแปร	N	\bar{x}	S^2	t
1.	อาจารย์ใหญ่	10	3.2000	.4000	1.8687
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	90	5.2000	1.1783	
2.	อาจารย์ใหญ่	10	3.2000	.4000	2.2686*
	หัวหน้าหมวดวิชา	390	5.8821	1.8504	
3.	อาจารย์ใหญ่	10	3.2000	.4000	1.9614*
	ครูประจำชั้น	2120	5.6784	1.5571	
4.	อาจารย์ใหญ่	10	3.2000	.4000	1.1330
	ครูพิเศษ	539	5.7820	2.5082	
5.	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	90	5.2000	1.1783	1.4238
	หัวหน้าหมวดวิชา	390	5.8821	1.8504	
6.	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	90	5.2000	1.1783	1.4080
	ครูประจำชั้น	2120	5.6784	1.5571	
7.	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	90	5.2000	1.1783	2.5384**
	ครูพิเศษ	539	5.7820	2.5082	

ตาราง 24. (ต่อ)

คู่ที่	ตัวแปร	N	\bar{x}	s^2	t
8.	หัวหน้าหมวดวิชา	390	5.8821	1.8504	1.9675 *
	ครูประจำชั้น	2120	5.6784	1.5571	
9.	หัวหน้าหมวดวิชา	390	5.8821	1.8504	3.4665 **
	ครูพิเศษ	539	5.7820	2.5082	
10.	ครูประจำชั้น	2120	5.6784	1.5571	1.1423
	ครูพิเศษ	539	5.7820	2.5032	

หมายเหตุ ** ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01
* ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากตาราง 24. จะเห็นว่าตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 คือตัวแปรระหว่างผู้ชายอาจารย์ใหญ่และครูพิเศษ กับหัวหน้าหมวดวิชา และครูพิเศษ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับความเชื่อมั่น .05 คือตัวแปรระหว่างอาจารย์ใหญ่กับหัวหน้าหมวดวิชา, อาจารย์ใหญ่กับครูประจำชั้น, และหัวหน้าหมวดวิชากับครูประจำชั้น

3. เกี่ยวกับ interaction ระหว่าง วุฒิ X ตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง ค่า F (2.2912) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงว่า การที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในตอนที่ 3 นี้แตกต่างกัน มีความเกี่ยวข้องกับวุฒิและตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง

4. ค่า F ของตัวแปรต่อไปนี้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ วุฒิของครูพี่เลี้ยง, interaction ระหว่างเพศและวุฒิ, เพศและตำแหน่ง, interaction ระหว่าง เพศ X วุฒิ X ตำแหน่ง แสดงว่า ความแตกต่างกันของตัวแปรดังกล่าวนี้ ไม่มีผลต่อการที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในตอนที่ 3 นี้ แตกต่างกันแต่อย่างใด

ตาราง 25. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 4
(ปัญหาการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต)

Source of Variance	SS	df	MS	F-ratio
SS_s	18.24	1	18.24	2.8689
SS_q	56.05	4	14.01	2.1959
SS_r	52.14	4	13.01	2.5768
SS_{sxq}	5.90	3	1.96	.3072
SS_{sxr}	126.21	3	42.07	6.5940 **
SS_{rxq}	640.37	6	106.73	16.7288 **
SS_{tri}	211.34	7	30.26	4.7429 **
SS_w	1678.74	279	6.38	
SS_t	3245.68	307		

หมายเหตุ ** ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตาราง 25. ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ คือค่า F ระหว่างเพศ X ตำแหน่ง, วุฒิ X ตำแหน่ง และค่า F ระหว่างเพศ X วุฒิ X ตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง แปลผลได้ดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับ interaction ระหว่าง เพศ X ตำแหน่ง ค่า F (6.5740) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า เพศและตำแหน่งสัมพันธ์กับความแตกต่างในการตอบคำถามของครูพี่เลี้ยงในปัญหาตอนที่ 4 ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 26. แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าตอบของครูพี่เลี้ยงชายและหญิง
ตำแหน่งต่าง ๆ ในการตอบปัญหาการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต

เพศ \ ตำแหน่ง	อาจารย์ใหญ่	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	หัวหน้าหมวด	ครูประจำชั้น	ครูพิเศษ
ชาย	-	2.6000	2.7333	2.5111	2.5833
หญิง	3.0214	3.0000	3.0363	2.6254	2.3913

จากตาราง 26. จะเห็นว่า ในกลุ่มครูพี่เลี้ยงชายที่ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 4 นี้ หัวหน้าหมวดวิชา เพศชายประสบปัญหามากที่สุด รองลงมาคือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ชาย ส่วนในกลุ่มครูพี่เลี้ยงเพศหญิง ปรากฏว่าหัวหน้าหมวดหญิงประสบปัญหามากที่สุด รองลงมาคืออาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่าง 2 กลุ่มนี้ จะพบว่าหัวหน้าหมวดหญิง ประสบปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ใหญ่เพศหญิง และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่เพศหญิง อันดับที่ 4 คือ หัวหน้าหมวดเพศชาย แสดงว่าปัญหาในตอนต้นที่ 4 ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิตนี้ ครูพี่เลี้ยงที่พบว่า เป็นปัญหามากคือ ครูพี่เลี้ยงที่มีตำแหน่งระดับผู้บริหารคณาธิการของโรงเรียนฝึกสอน

2. เกี่ยวกับ interaction ระหว่าง $F_{(1, 16)}$ X ตำแหน่ง ค่า $F_{(16, 7288)}$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่า ความแตกต่างในการตอบปัญหาในตอนต้นที่ 4 ของครูพี่เลี้ยง สัมพันธ์กับวุฒิและตำแหน่งของครูพี่เลี้ยงด้วย

ต่อไปนี้จะวิเคราะห์ความแตกต่างในการตอบปัญหาของครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิ
และตำแหน่งต่าง ๆ กับด้วยการใช้ t -test เพื่อจะดูว่า ค่าแปรคูใดบ้างที่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27. แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างในการตอบปัญหาตอนที่ 4
ของครูพี่เลี้ยงตำแหน่งและวุฒิต่าง ๆ

ครูพี่เลี้ยง	ตำแหน่ง	N	\bar{x}	s^2	t
1.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นอาจารย์ใหญ่	5	3.0214	.2783	1.6950
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิสองภาษาปริญญาตรี	65	5.2895	3.2300	
2.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นอาจารย์ใหญ่	5	3.0214	.2783	1.7304
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญาตรี	697	5.2078	1.8527	
3.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นอาจารย์ใหญ่	5	3.0214	.2783	.9985
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิต่อปริญญาหรือเทียบเท่า	658	5.0835	1.6013	
4.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นอาจารย์ใหญ่	5	3.0214	.2783	2.0043 *
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญาตรี	95	2.6000	2.6000	
5.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นอาจารย์ใหญ่	5	3.0214	.2783	1.3424
	ครูพี่เลี้ยงที่ไม่ปรากฏวุฒิ	30	4.8800	1.2766	
6.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	15	5.6000	1.8055	1.7534
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิสองภาษาปริญญาตรี	65	5.2895	3.2300	
7.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	15	5.6000	1.8055	2.4325 *
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญา	697	5.2078	1.8527	
8.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	15	5.6000	1.8055	1.9884 *
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิต่อปริญญาและเทียบเท่า	658	5.0835	1.6013	
9.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	15	5.6000	1.8055	2.7844 *
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญาตรี	95	2.6000	.6255	

ตาราง 27. (ต่อ)

คู่มือ	ตัวแปร	N	\bar{x}	s^2	t
10.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	15	5.6000	1.8055	1.1784
	ครูพี่เลี้ยงที่ไม่ปรากฏวุฒิ	30	4.8800	1.2766	
11.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา	85	5.7696	.7636	.6853
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี	65	5.2895	3.2895	
12.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา	85	5.7696	.7636	1.4439
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญาตรี	697	5.2078	1.8527	
13.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา	85	5.7696	.7636	.8843
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิต่อปริญญาหรือเทียบเท่า	658	5.0835	1.6013	
14.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา	85	5.7696	.7636	2.7749 *
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิประกาศนียบัตร	95	2.6000	.6255	
15.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา	85	5.7696	.7636	1.5241
	ครูพี่เลี้ยงที่ไม่ปรากฏวุฒิ	30	4.8800	1.2766	
16.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูประจำชั้น	1050	5.1365	1.4017	1.6638
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี	65	5.2895	3.2300	
17.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูประจำชั้น	1050	5.1365	1.4017	1.1141
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญาตรี	697	5.2078	1.8527	
18.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูประจำชั้น	1050	5.1365	1.4017	.6439
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิต่อปริญญาหรือเทียบเท่า	658	5.0835	1.6013	
19.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูประจำชั้น	1050	5.1365	1.4017	2.1187 *
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิประกาศนียบัตร	95	2.6000	.6255	
20.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูประจำชั้น	1050	5.1365	1.4017	3.2401 **
	ครูพี่เลี้ยงที่ไม่ปรากฏวุฒิ	30	4.8800	1.2766	

ตาราง 27. (ต่อ)

คู่ที่	ตัวแปร	N	\bar{x}	S ²	t
21.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูพิเศษ	271	4.9746	2.0511	1.9972 *
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี	65	5.2895	3.2300	
22.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูพิเศษ	271	4.9746	2.0511	1.8434
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญาตรี	697	5.2078	1.8527	
23.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูพิเศษ	271	4.9746	2.0511	2.4322 *
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒินุปริญญาหรือเทียบเท่า	658	5.0835	1.6013	
24.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูพิเศษ	271	4.9746	2.0511	.9463
	ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิประกาศนียบัตร	95	2.6000	.6255	
25.	ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูพิเศษ	271	4.9746	2.0511	1.7766
	ครูพี่เลี้ยงที่ไม่ปรากฏวุฒิ	30	4.8800	1.2766	

หมายเหตุ ** ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .01
* ค่า t มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากตาราง 27. จะพบว่า ค่าตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ตัวแปรที่เป็น ครูพี่เลี้ยงที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาและครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิประกาศนียบัตร, ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูประจำชั้นและครูพี่เลี้ยงที่ไม่ปรากฏวุฒิ ส่วนตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้แก่ตัวแปรที่เป็นครูพี่เลี้ยงที่เป็นอาจารย์ใหญ่ และครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิประกาศนียบัตร, ครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญาตรี, ครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒินุปริญญาและเทียบเท่า, ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูประจำชั้นและครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิประกาศนียบัตร, ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูพิเศษและครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิตั้งสูงกว่าปริญญาตรี, ครูพี่เลี้ยงที่เป็นครูพิเศษและครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒินุปริญญาหรือเทียบเท่า

ตาราง 28. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 5
(ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของนิสิต)

Source of Variance	SS	df	MS	F-ratios
SS _s	2.23	1	2.23	.0172
SS _q	1792.24	4	448.06	3.4569**
SS _r	345.86	4	86.46	.6670
SS _{sxq}	6.59	3	2.19	.0168
SS _{sxr}	125.66	3	41.88	.3231
SS _{qxr}	6.13	6	1.02	.0078
SS _{tri}	8.01	7	1.14	.0087
SS _w	34088.62	279	129.61	
SS _t	34539.88	307		

หมายเหตุ ** ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

จากตาราง 28. ค่า F ของตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ตัวแปรระหว่าง
วุฒิของครูพี่เลี้ยง ค่า F (3.4569) มีความเชื่อมั่นที่ระดับ .01 แสดงว่าความแตกต่าง
ของคำตอบในหมวดที่ 5 สัมพันธ์กับวุฒิของครูพี่เลี้ยง ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีผลเกี่ยวข้อง
การที่ครูพี่เลี้ยงตอบคำถามในหมวดนี้ แตกต่างกันแต่อย่างไร

ตาราง 29. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 6
(ความถี่เห็นเกี่ยวกับการดูแลห้องเรียนและการควบคุมชั้น)

Source of Variance	SS	df	MS	F-ratios
SS _s	1.92	1	1.92	.0351
SS _q	326.45	4	81.61	1.4919
SS _r	136.29	4	34.70	.6343
SS _{sxq}	459.15	3	153.05	2.7979 *
SS _{sxr}	423.85	3	141.28	2.5828 *
SS _{qxr}	174.11	6	29.01	.5303
SS _{tri}	21.59	7	3.08	.0742
SS _w	14386.39	279	54.70	
SS _t	15807.57	307		

หมายเหตุ * ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากตาราง 29. ค่า F ของตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติคือตัวแปรระหว่างเพศ X วุฒิ และตัวแปรระหว่างเพศ X ตำแหน่ง ทั้ง 2 จำนวนมีค่า F เท่ากับ 2.7979 และ 2.5828 ตามลำดับ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าความแตกต่างของค่าตอบแบบสอบถามในตอนนี้เกี่ยวข้องกับ interaction ระหว่างเพศ X วุฒิ และ เพศ X ตำแหน่ง ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับการที่ครูที่เลี้ยงคอบแบบสอบถามแตกต่างกันแต่อย่างใด.

ตาราง 30. แสดงค่าความแปรปรวนของการตอบแบบสอบถามตอนที่ 7
(ความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนิสิต)

Source of Variance	SS	df	MS	F-ratios
SS_s	726.63	1	726.63	5.0784
SS_q	7105.34	4	1776.33	12.4149 **
SS_r	138.47	4	34.61	.2418
SS_{sxq}	1643.71	3	547.90	3.8293 *
SS_{sxr}	336.51	3	112.17	.7839
SS_{qxr}	2053.96	6	342.32	2.3925 *
SS_{tri}	82.20	7	11.74	.0820
SS_w	37630.76	279	143.08	
SS_t	43753.11	307		

หมายเหตุ ** ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01
* ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากตาราง 30. ปัญหาในตอนที่ 7 ค่า F ของตัวแปรระหว่างเพศ, วุฒิ
เพศ X วุฒิ, และวุฒิ X ตำแหน่ง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และ .05
แปรผลได้ดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเพศ ค่า F (5.0784) มีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แสดงว่าการที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในตอนที่ 7 ต่างกัน
ย่อมเกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างเพศของครูพี่เลี้ยงด้วย เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย
ของคำตอบ (\bar{X}) จะพบว่า ครูพี่เลี้ยงหญิงที่มีความเห็นว่า นิสิตฝึกสอนมีบุคลิกภาพที่ดี มีมากกว่า
ครูพี่เลี้ยงชาย (X ของครูพี่เลี้ยงหญิง = 15.5032, \bar{X} ของครูพี่เลี้ยงชาย = 14.0045)

2. เกี่ยวกับวุฒิของครูพี่เลี้ยง ค่า $F (12.4149)$ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 แสดงว่าวุฒิที่ต่างกันของครูพี่เลี้ยงสัมพันธ์กับการที่ครูพี่เลี้ยงตอบปัญหาในตอนที 7 นี้แตกต่างกันด้วย และเพื่อที่จะดูว่ามีตัวแปรคู่ใดบ้างที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงใช้การวิเคราะห์โดย t -test ดังต่อไปนี้

ตาราง 31. แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างในการตอบปัญหาตอนที่ 7 ของครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิ สูงกว่าปริญญาตรี, ปริญญาตรี, อนุปริญญาและเทียบเท่า, ประกาศนียบัตร และไม่ปรากฏวุฒิ

คู่ที่	ระหว่าง	N	\bar{x}	s^2	t
1.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี	210	6.8451	2.2417	1.3502
	ครูพี่เลี้ยงวุฒิปริญญาตรี	2238	6.8242	1.5202	
2.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี	210	6.8451	2.2417	2.4330 *
	ครูพี่เลี้ยงวุฒิอนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2096	6.8379	1.6381	
3.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี	210	6.8451	2.2417	1.7732
	ครูพี่เลี้ยงวุฒิปประกาศนียบัตร	304	3.6842	.5864	
4.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี	210	6.8451	2.2417	1.7763
	ครูพี่เลี้ยงที่ไม่ปรากฏวุฒิ	96	7.0750	1.1564	
5.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิปริญญาตรี	2238	6.8242	1.5202	.9544
	ครูพี่เลี้ยงวุฒิอนุปริญญา	2096	6.8379	1.6381	
6.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิปริญญาตรี	2238	6.8242	1.5202	2.3241 *
	ครูพี่เลี้ยงวุฒิปประกาศนียบัตร	304	3.6842	.5864	
7.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิปริญญาตรี	2238	6.8242	1.5202	1.4663
	ครูพี่เลี้ยงไม่ปรากฏวุฒิ	96	7.0750	1.1564	
8.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิอนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2096	6.8379	1.6381	4.1776 **
	ครูพี่เลี้ยงวุฒิปประกาศนียบัตร	304	3.6842	1.5202	

ตาราง 31. (ต่อ)

คู่มือ	ตัวแปร	N	\bar{x}	s^2	t
9.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิอนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2096	6.8379	1.6381	3.7474 **
	ครูพี่เลี้ยงไม่ปรากฏวุฒิ	96	7.0750	1.1564	
10.	ครูพี่เลี้ยงวุฒิประกาศนียบัตร	304	3.6842	1.5202	1.4150
	ครูพี่เลี้ยงไม่ปรากฏวุฒิ	96	7.0750	1.1564	

หมายเหตุ ** ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01

* ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05

จากตาราง 31. จะเห็นว่าค่าตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ได้แก่ตัวแปรระหว่างครูพี่เลี้ยงวุฒิอนุปริญญาหรือเทียบเท่ากับครูพี่เลี้ยงวุฒิประกาศนียบัตร, ครูพี่เลี้ยงวุฒิอนุปริญญาหรือเทียบเท่า กับครูพี่เลี้ยงไม่ปรากฏวุฒิ และตัวแปรที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 คือตัวแปรระหว่างครูพี่เลี้ยงวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี กับครูพี่เลี้ยงวุฒิอนุปริญญาหรือเทียบเท่า, ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญาตรีกับครูพี่เลี้ยงวุฒิประกาศนียบัตร

จากแบบสอบถามปลายเปิดเมื่อนำมาแจกแจงความถี่และจัดอันดับความคิดเห็น
ของคำตอบแต่ละหมวดแล้ว ได้ผลดังต่อไปนี้

1. ปัญหาในการนิเทศการสอนให้แก่เด็ก

1.10 การเตรียมการสอน และบันทึกการสอน

1.11 เตรียมตัวสำหรับสอนไม่เต็มที่

1.12 วางโครงการสอนไม่ดี

1.13 ใช้หนังสือแบบเรียนของเด็กเพียงอย่างเดียว

1.14 ไม่ส่งบันทึกการสอนตามกำหนด แต่ส่งก่อนเข้าห้องสอน

เพียงเล็กน้อยหรือส่งตอนสอนเสร็จ

1.15 ไม่สอนตามบันทึกการสอน

1.16 ส่งบันทึกการสอนไม่สม่ำเสมอ

1.20 วิธีสอน ความรู้ และการใช้อุปกรณ์

1.2.1 สอนโดยใช้การบรรยายเป็นส่วนใหญ่

1.2.2 สอนโดยไม่มีอุปกรณ์

1.2.3 เสียงเบาเกินไป นักเรียนหลังชั้นไม่สนใจ

1.2.4 ความรู้ในเนื้อหาที่สอนยังไม่กว้างขวางเพียงพอ

1.2.5 ใช้กระดานดำไม่ดี เขียนหนังสือผิดมาก

1.2.6 ใช้คำพูดอธิบายไม่กระจ่าง ภาษาพูดยากเกินวัยของเด็ก

1.2.7 สอนโดยไม่เน้นความสำคัญของเนื้อหาในบทเรียน

1.2.8 สอนโดยมุ่งให้เนื้อหามากกว่าจะสอนให้เด็กได้คิดว่าด้วยตนเอง

1.2.9 สอนโดยเน้นความจำมากเกินไป รวมทั้งการสอบ

1.2.10 เดินมากเกินไปในเวลาสอน

1.2.11 พูดไม่ชัดเจน

1.2.12 การเริ่มต้นและการสรุปบทเรียนยังไม่ดี

1.2.13 ไม่พยายามหาวิธีสอนที่ง่ายและสั้นแต่กลับใช้วิธีสอนที่ยากและยาว

- 1.2.14 ไม่พยายามสอนตามความมุ่งหมายของคนแต่พยายามทำตามครูพี่เลี้ยง
- 1.2.15 ไม่ตั้งใจสอนอย่างจริงจัง ไม่กระตือรือร้น ทำทางเหน้อยหน่า
- 1.2.16 สอนเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
- 1.2.17 ไม่ตรงเวลา เข้าห้องสอนช้า
- 1.2.18 ซากสอนโดยไม่บอกล่วงหน้า
- 1.2.19 ไม่สนใจต่อเด็กอย่างจริงจัง
- 1.2.20 ซากความรับผิดชอบต่อชั้นเรียน
- 1.30 ผลการสอนและอื่น ๆ
 - 1.3.1 ไม่ควบคุม เข้มงวดในการสอบ ปล่อยคะแนนมาก
 - 1.3.2 ไม่คอยติดตามผลการสอนแต่ละบทเรียน ว่าได้ผลมากน้อยเพียงใด
 - 1.3.3 ให้แบบฝึกหัดน้อย
 - 1.3.4 เอาใจใส่ต่อเด็กเป็นรายบุคคลน้อยเกินไป
 - 1.3.5 ไม่เอาใจใส่ดูแลความสะอาดของห้องเรียน
 - 1.3.6 ไม่สนใจแก้ไขข้อบกพร่องที่ครูพี่เลี้ยงแนะนำให้
 - 1.3.7 สอนโดยไม่สนใจว่า เด็กสนใจกับบทเรียนหรือไม่ (พูดกับกระดานดำ)
 - 1.3.8 ไม่สามารถสอนให้เด็กเข้าใจได้
 - 1.3.9 พุคเร็วเกินไป
 - 1.3.10 ไม่ได้สอนตามวิชาเอก
 - 1.3.11 ครูพี่เลี้ยงมีชั่วโมงสอนมากเกินไปไม่ค่อยมีเวลาดูการสอนของนิสิต
 - 1.3.12 อาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัยไม่ค่อยไปดูการสอน
 - 1.3.13 ไม่ค่อยสนใจขอคำปรึกษาจากพี่เลี้ยง

2. ปัญหาในการปกครองชั้น
 - 2.1 ความคุมชั้นเรียนไม่ได้
 - 2.2 ให้ความเป็นกันเองกับเด็กมากเกินไปจนเด็กไม่เกรง
 - 2.3 แต่งกายไม่สุภาพทำให้เด็กไม่ศรัทธา
 - 2.4 ขาดความเข้มแข็งเด็ดขาด
 - 2.5 วางตัวคล้ายเพื่อนเล่นของเด็กนักเรียนทำให้มีปัญหากการปกครอง
 - 2.6 ตามใจเด็กเกินไปจนเด็กมองคุณครู เกาของตนว่า เข้มงวด
 - 2.7 ไม่สนใจว่ากล่าวตักเตือนเด็กที่ฝ่าฝืนระเบียบของห้องเรียนหรือเมื่อเด็กแสดงกิริยาไม่ดี เพราะกลัวเด็กไม่ร่วมมือเวลาอาจารย์นี้เทศน์มาดูการสอน
 - 2.8 คุ้แล่นักเรียนไม่ทั่วถึงทั้งชั้น
 - 2.9 ไม่มีการทำโทษนักเรียน
 - 2.10 ไม่พยายามใช้หลักจิตวิทยาในการปกครองชั้น
 - 2.11 มุ่งสอนโดยไม่สนใจควบคุมชั้นเรียน
 - 2.12 ใช้คำพูดอบรมเด็กไม่เป็น
 - 2.13 ใช้วิธีไล่เด็กออกจากห้องเรียนเป็นการแก้ปัญหากการปกครองชั้น
 - 2.14 นิสิตชายทำตัวสนิทสนมกับเด็กนักเรียนหญิง โต้ ๆ จนไม่น่าดู
3. ปัญหาในการทำกิจกรรม
 - 3.1 คุมเด็กไม่ได้เมื่อจัดกิจกรรม
 - 3.2 ไม่พยายามจัดหา นวัตกรรมชิ้นใช้เอง
 - 3.3 จัดกิจกรรมประกอบบทเรียนน้อยเกินไป
 - 3.4 ตรวจงานเด็กไม่เสร็จทันเวลา
 - 3.5 ไม่ตรวจงานของเด็ก
 - 3.6 ละเลยต่อการปฏิบัติงานประจำวัน
 - 3.7 ไม่คอยรวมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น
 - 3.8 ทำกิจกรรมที่ให้นักเรียนลงทุนมาก แต่ไม่คุ้มค่า

- 3.9 ให้เด็กทำกิจกรรมแล้วไม่คิดความผล
 - 3.10 เครื่องมือเครื่องใช้ของโรงเรียนไม่พอกับจำนวนเด็ก
 - 3.11 นิสิตต้องสอนมากชั่วโมงและหลายวิชาทำให้ไม่มีเวลาทำกิจกรรมและ
อุปกรณ์
 - 3.12 เตรียมตัวสำหรับทำกิจกรรมน้อยเกินไป
 - 3.13 จัดกิจกรรมไม่คลุมถึงนักเรียนทั้งชั้นทำให้มีปัญหาเรื่องวินัยของชั้นเรียน
 - 3.14 ไม่เตรียมตัวเด็กก่อนทำกิจกรรมทำให้ได้ผลน้อย
 - 3.15 ไม่เข้มงวดให้เด็กส่งงานตามกำหนด
 - 3.16 ทำกิจกรรมไม่สม่ำเสมอ
 - 3.17 มอบงานเกินความสามารถของเด็ก
 - 3.18 แบ่งงานไม่เป็น
4. บุคลิกภาพ
- 4.1 นิสิตบางคนแต่งตัวไม่สุภาพ ไม่เรียบร้อย ทรงผมไม่สุภาพ หนวดยาว
กระโปรงสั้นมาก กางเกงพิด กัดนิ้วแรง ปากเหม็น
 - 4.2 นิสิตมักจะไม่ให้ความเคารพต่อครูพี่เลี้ยงทั่ว ๆ ไป
 - 4.3 ขาดความรับผิดชอบต่อสภาพของชั้นเรียน เช่น ความสะอาดของ
ห้องเรียน การแต่งกายของเด็ก กริยามารยาทของเด็ก
 - 4.4 ขาดอารมณ์ขัน
 - 4.5 ควรปรับปรุงให้มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานทั่ว ๆ ไปอันมีครูพี่เลี้ยง
และครูอื่น ๆ ไม่ควรสังสรค้อยู่เฉพาะในกลุ่มของตนเท่านั้น
 - 4.6 ยังไม่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
 - 4.7 ท้อแท้ เมื่อประสบปัญหายุ่งยาก
 - 4.8 อารมณ์อ่อนไหวง่าย ควบคุมไม่ตั้งถูกซักถามมากก็โกรธ
 - 4.9 ขาดความมั่นใจในตนเอง
 - 4.10 วางตัวไม่สม่ำเสมอเป็นเด็กบ้าง เป็นผู้ใหญ่บ้าง
 - 4.11 กริยามารยาทของบางคนไม่เหมาะที่จะเป็นครู

- 4.12 ซากลักษณะผู้นำ
- 4.13 ซากความศรัทธาเริ่ม
- 4.14 ควรฝึกฝนให้เป็นผู้รับผิดชอบต่อห้องเรียนทั้งระยะก่อนสอนและสอนเสร็จ
5. การวัดผล
 - 5.1 ควรให้ครูพี่เลี้ยงมีบทบาทในการวัดผลเพิ่มให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะปัจจุบันนี้คะแนนจากครูพี่เลี้ยงไม่มีความหมายแต่อย่างใด
 - 5.2 ควรหาวิธีวัดผลการปฏิบัติงานของนิสิตเป็นระยะ ๆ แล้วแจ้งให้นิสิตทราบข้อบกพร่องของตน แต่ต้องใช้วิธีที่ไม่ทำให้นิสิตรู้สึกผิดหวังมาก
 - 5.3 ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงมักจะขัดแย้งกันในเรื่องการให้คะแนนการปฏิบัติงานของนิสิต
 - 5.4 ควรให้ครูพี่เลี้ยงได้ร่วมการตัดสินให้คะแนนขั้นสุดท้ายของนิสิตด้วย
 - 5.5 อาจารย์นิเทศก์ไม่ควรใช้วิธีผ่านมาดูการสอนของนิสิตเพียง 5 นาทีแล้วสรุปผลการสอนของนิสิตคง เช่นที่มักจะทำกันอยู่
 - 5.6 อาจารย์นิเทศก์ควรรับฟังเหตุผลในการปฏิบัติการสอนของนิสิตบ้างว่าเหตุใดนิสิตจึงสอนแบบนั้น ๆ เพราะนิสิตอาจสอนตามคำแนะนำของครูพี่เลี้ยงบ้าง
 - 5.7 อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงควรจะได้ประเมินผลร่วมกัน และรับฟังความคิดเห็นโดยตรงซึ่งกันและกัน
 - 5.8 ครูพี่เลี้ยงมีอำนาจในการวัดผลน้อยเกินไป
6. ปัญหาและข้อเสนอแนะของครูพี่เลี้ยงในการปรับปรุงโครงการฝึกสอน
 - 6.1 นิสิตฝึกสอน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ควรร่วมมือกันให้มากกว่านี้
 - 6.2 อาจารย์นิเทศก์ควรไปดูการสอนให้บ่อยกว่าที่เป็นอยู่
 - 6.3 นิสิตฝึกสอนมากชั่วโมงเกินไปทำให้ทำงานได้ผลไม่เต็มที่
 - 6.4 ควรจะมีแนวปฏิบัติและเกณฑ์ในการตัดสินพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิตให้แก่ครูพี่เลี้ยงทุก ๆ คน เพราะครูพี่เลี้ยงที่ยังไม่เข้าใจงานนิเทศมีจำนวนมาก

- 6.5 อาจารย์นิเทศก์บางคนเข้มงวดเกินไปจนนิสิตกังวนสอนไม่ได้
- 6.6 ก่อนออกฝึกสอน นิสิตควรได้ศึกษาหลักสูตร เตรียมเนื้อวิชา อุปกรณ์วิธีสอน หนังสือค้นคว้า อย่างกว้างขวางเพื่อผลในการสอน
- 6.7 ทางวิทยาลัยควรจัดอาจารย์นิเทศก์ออกสาธิตการสอนให้ทางโรงเรียนฝึกสอนดู เพื่อให้ครูเก่า ๆ ได้ปรับปรุงวิธีสอนของตนให้ดีขึ้นจนสามารถทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงได้ดีขึ้น
- 6.8 ควรจัดอาจารย์นิเทศก์ให้ประจำอยู่ที่โรงเรียนฝึกสอนเสมอ มีไข่ปล่อย นิสิตฝึกสอนให้อยู่ในความรับผิดชอบของครูพี่เลี้ยงตลอดเวลา
- 6.9 ก่อนที่จะสอนจริง ๆ ควรให้นิสิตได้สังเกตการสอนอย่างแท้จริงประมาณ 1 สัปดาห์ โดยฟังเสียงวิธีสอนใหม่มาก
- 6.10 ควรให้นิสิตฝึกฝนเรื่องการทํายานที่การสอนอย่างละเอียดก่อนออกฝึกสอน
- 6.11 ควรฟังเสียงให้นิสิตใช้เวลาว่างติดตามศึกษา เด็กเป็นรายบุคคลบ้าง
- 6.12 ทางวิทยาลัยควรส่งแบบวัดผลการฝึกสอนให้ครูพี่เลี้ยงได้ทราบเพื่อจะได้แนะให้นิสิตได้ปฏิบัติงานให้ถูกต้องที่สุดทั้งทางคํานาการสอนและนุคคลิกภาพ
- 6.13 ควรจัดให้นิสิตฝึกสอนได้สอนในวิชาที่ตนถนัดอย่างแท้จริงเท่านั้น เพราะปรากฏว่ามีนิสิตไม่ได้สอนตามวิชาเอกของตน ทำให้ทำงานไม่ได้ผล
- 6.14 ไม่ควรจัดส่งนิสิตฝึกสอนไปตั้งแต่วันแรกของภาคเรียนที่ 1 เพราะควรให้โอกาสแก่ครูประจำชั้นได้ศึกษา เด็กที่เข้าใหม่อยู่ชั่วระยะหนึ่งก่อน
- 6.15 ไม่ควรใช้คะแนนจากครูพี่เลี้ยงตัดสินการสอนของนิสิต
- 6.16 การฝึกสอนไม่ควรคิดเกรด (Grade)
- 6.17 ควรมีการคัดเลือกตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่นิเทศการสอน
- 6.18 ควรมีการแก้ไขปรับปรุงการคํานาเนางานโครงการฝึกสอนอยู่เสมอ
- 6.19 ควรสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการคํานาเนางานฝึกสอน
- 6.20 ควรปรับปรุงการสอนของทางวิทยาลัยอยู่เสมอ ๆ

- 6.21 ควรฟังเสียงให้นิสิตได้ศึกษาจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็กให้มากกว่าที่เป็นอยู่
- 6.22 ไม่ควรให้นิสิตหญิงใช้เครื่องแบบ เพราะทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นนักเรียนเหมือนตน เป็นปัญหาในการปกครองชั้น
- 6.23 ในระยะแรก ๆ ที่ฝึกสอนนิสิตมักจะไมคำนึงถึงปัญหาการปกครองชั้น มุ่งที่จะสอนเพียงอย่างเดียว ครั้นเมื่อต้องการจะแก้ไข ก็มักจะสายไปเสียแล้ว นิสิตและนักเรียนขาดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจสถานภาพของครู-อาจารย์ในโรงเรียนฝึกสอนที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิ จำนวนปีที่รับราชการ จำนวนปีที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง ความรับผิดชอบต่องานนิสิตฝึกสอนและอื่น ๆ เกี่ยวกับครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับ นิสิตฝึกสอน
2. เพื่อสำรวจปัญหาของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
3. เพื่อสำรวจทัศนคติของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อการฝึกสอนของนิสิต

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open form) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ครู-อาจารย์ในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา 21 แห่งที่รับนิสิตฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรไปฝึกสอนเป็นผู้ตอบ และได้รับแบบสอบถามคืนมา 317 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้วิเคราะห์ได้ 308 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการจัดกระทำข้อมูลคือ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของค่าตอบของครูพี่เลี้ยงในปัญหาแต่ละตอน หาค่าความเบี่ยงเบน (S) และค่าอัตราส่วนวิกฤต (t) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าตอบของครูพี่เลี้ยงที่เป็น

1. เพศชายและเพศหญิง
2. ครูพี่เลี้ยงตำแหน่งต่าง ๆ

3. ครูพี่เลี้ยงวุฒิต่าง ๆ

และใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อดูว่า มวลประชากรในกลุ่มต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วประสบปัญหาในการนิเทศการฝึกสอน และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกสอนของนิสิตตลอดจนตัวนิสิต แตกต่างกันอย่างไบบ้าง เมื่อพบว่า มวลประชากรในกลุ่มต่าง ๆ มีความเห็นต่างกัน ค่า F-ratio มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือ .05 ก็จะทำหาค่าความแตกต่างของมวลประชากรในกลุ่มย่อย ๆ ด้วยวิธี t-test อีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะดูว่า ตัวแปรคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

ก. เกี่ยวกับสถานภาพของครูพี่เลี้ยง

ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงของนิสิตฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 ที่ตอบแบบสอบถามที่นำมาใช้ได้ ในการวิจัยครั้งนี้มี 308 คน จำแนกได้ ดังต่อไปนี้

1. เพศ

ครูพี่เลี้ยงเพศชาย 88 คน เพศหญิง 220 คน ครูพี่เลี้ยงเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.57 ครูพี่เลี้ยงเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 71.43 น่าสนใจว่า ครูพี่เลี้ยงเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าครูพี่เลี้ยงชายถึง 2 เท่าตัว

2. ตำแหน่ง

ในการวิจัยครั้งนี้ จัดตำแหน่งของครู-อาจารย์ในโรงเรียนฝึกสอน ออกเป็น 5 ตำแหน่ง คือ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา และครูพี่เลี้ยงซึ่งประกอบด้วย ครูประจำชั้น และครูพิเศษ ปรากฏว่าบางโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงด้วย ในจำนวนครู-อาจารย์ดังกล่าวนี้ ครูประจำชั้นมีมากที่สุดคือ ร้อยละ 63.48 รองลงมาคือครูพิเศษ ร้อยละ 22.62

3. วุฒิ

ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกวุฒิของครูพี่เลี้ยงออกเป็น 5 วุฒิ คือ สูงกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ประกาศนียบัตร และไม่ปรากฏ วุฒิ พบว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิปริญญาตรีมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.42 รองลงมาคือ วุฒอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ซึ่งมีจำนวนไล่เรียงกันคือ ร้อยละ 44.58 ส่วนวุฒิสถาบันอื่น ๆ มีเพียง ร้อยละ 3.4 และครูพี่เลี้ยงที่ไม่มีวุฒิมิ ร้อยละ 1.75

4. อายุและอายุราชการ

ครูพี่เลี้ยงจำนวนมากที่สุดอายุระหว่าง 31 - 35 ปี มีจำนวนร้อยละ 37.16 และครูพี่เลี้ยงที่มีอายุราชการระหว่าง 6 - 12 ปี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 44.77 ที่น่าสนใจคือ มีครูพี่เลี้ยงที่มีอายุราชการต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.64 เป็นครูพี่เลี้ยงเพศหญิงทั้งหมด

5. ระยะเวลาที่เป็นครูพี่เลี้ยง

ครูพี่เลี้ยงจำนวนมากที่สุด ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงเป็นเวลา 3 - 5 ปี มีจำนวนร้อยละ 46.59

6. จำนวนชั่วโมงที่ทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนใน 1 สัปดาห์

ครูพี่เลี้ยงจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 50.68 ทำงานร่วมกับนิสิต สัปดาห์ละ 6 - 10 ชั่วโมง ที่น่าสนใจคือ ครูพี่เลี้ยงจำนวน 10 คน คือเป็นร้อยละ 3.13 ที่ตอบว่า ทำงานร่วมกับนิสิตเกินสัปดาห์ละ 21 ชั่วโมง ครูพี่เลี้ยงดังกล่าวใน ตอนหลังนี้ เป็นครูประจำชั้นทั้งชายและหญิง

7. จำนวนชั่วโมงที่ครูพี่เลี้ยงต้องสอนหรือทำงานอย่างอื่นใน 1 สัปดาห์

ครูพี่เลี้ยงร้อยละ 32.01 ซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุด สอนหรือทำงาน อย่างอื่นนอกเหนือจากงานนิเทศการฝึกสอนแก่นิสิต สัปดาห์ละ 11 - 15 ชั่วโมง

8. จำนวนนิสิตฝึกสอนที่ครูพี่เลี้ยงรับผิดชอบในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

2513

ครูพี่เลี้ยงจำนวนมากที่สุด ทำหน้าที่นิเทศการฝึกสอนของนิสิตจำนวน 1 - 2 คน มีร้อยละ 74.83

ข. เกี่ยวกับปัญหาที่ครูพี่เลี้ยงประสบในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน

1. ครูพี่เลี้ยงพบว่า การที่นิสิตฝึกสอนไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้,
เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด
2. ครูพี่เลี้ยงเพศหญิงประสบปัญหาในการนิเทศการฝึกสอนมากกว่า
ครูพี่เลี้ยงชาย
3. มีแนวโน้มที่แสดงให้เห็นว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปพบปัญหา
ในการนิเทศการฝึกสอนให้แก่นิสิตมากกว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี
4. อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และอาจารย์หัวหน้าหมวดวิชาของ
โรงเรียนฝึกสอนพบว่า ปัญหาสำคัญที่ตนประสบอยู่คือ การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของนิสิต
5. ปัญหาในการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนเป็นปัญหาที่ครูพี่เลี้ยง
มีความคิดเห็นและประสบปัญหาแตกต่างกันมากที่สุด
6. ครูพี่เลี้ยงคิดว่า การวางตัวของนิสิตเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาการ
ปกครองชั้นเรียน
7. ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า ปัญหาในการสอนมีสาเหตุสำคัญมาจากทางค่านิยมของ
นิสิตฝึกสอน โดยมีข้อบกพร่องดังนี้
 - 7.1 นิสิตเตรียมตัวน้อยเกินไปในค่านิยม การวางโครงการสอน, การทำ
บันทึกการสอน, ความรู้, วิธีสอน
 - 7.2 การสอนใช้บรรยายเป็นส่วนใหญ่ และยังใช้คำพูดบรรยายไม่ดี
ไม่สามารถทำให้เด็กเข้าใจชัดเจนได้
 - 7.3 ไม่พยายามผลิต หรือจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอน
 - 7.4 นิสิตฝึกสอนมีความตั้งใจปฏิบัติงานน้อยเกินไป

ค. เกี่ยวกับความกึกเห็นที่ครูพี่เลี้ยงมีต่อบุคลิกภาพและการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอน

1. ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า บุคลิกภาพของนิสิตฝึกสอนอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า สิ่งที่นิสิตฝึกสอนควรแก้ไขปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับบุคลิกภาพ มีดังต่อไปนี้
 - 2.1 ควรแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยสมกับ เป็นครู
 - 2.2 ฝึกฝนให้ เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 - 2.3 ปรับปรุงตนเอง ให้มีมนุษยสัมพันธ์กับ เพื่อนร่วมงานและครูพี่เลี้ยง
 - 2.4 ฝึกฝนให้เป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง เชื่อมมั่นในตนเองและฝึกความเป็นผู้นำ
 - 2.5 ควรมีอารมณ์ขัน
3. ครูพี่เลี้ยงเห็นว่านิสิตฝึกสอนมีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างดี
4. สิ่งที่ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า ควรแก้ไข ปรับปรุง ในการสอนของนิสิต
 - 4.1 ควรเตรียมตัวก่อนออกฝึกสอนในด้านการวางโครงการสอน, การเตรียมการสอน, เนื้อหาวิชา, การใช้อุปกรณ์ให้มากกว่าที่เป็นอยู่
 - 4.2 เอาใจใส่ต่อเด็กเป็นรายบุคคลน้อยเกินไป
 - 4.3 ฝึกฝนให้สามารถใช้คำพูดอธิบายได้ดียิ่งขึ้น
 - 4.4 ไม่ควบคุมเข้มงวดในการสอน ให้คะแนนแก่เด็กมากเกินไป
 - 4.5 ไม่พยายามติดตามผลการสอนของตน
5. ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า นิสิตฝึกสอนจะต้องแก้ไขปรับปรุงเรื่องการควบคุมชั้นเรียน

ง. ข้อเสนอแนะและความต้องการของครูพี่เลี้ยง เกี่ยวกับการดำเนินงานตาม
โครงการฝึกสอน

1. ทางค่านิสิตฝึกสอน

- 1.1 ก่อนออกฝึกสอนนิสิตควรได้ศึกษาหลักสูตร, เตรียมเนื้อวิชา, อุปกรณ์, วิธีสอน, หนังสือค้นคว้าอย่างกว้างขวาง
- 1.2 ควรหาวิธีให้นิสิตใช้เวลา 1 สัปดาห์ก่อนสอนให้นิสิตได้สังเกตการสอนอย่างแท้จริง โดยฟังเสียงทางค่านวิธีสอนให้มาก
- 1.3 ควรศึกษาจิตวิทยาเด็กและเด็กวัยรุ่นให้กว้างขวางและลึกซึ้งพอที่จะนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะในการแก้ปัญหาการปกครองชั้นเรียน
- 1.4 นิสิตฝึกสอนไม่ควรวางตัวเป็นเพื่อนเล่นกับเด็ก เพราะทำให้เกิดผลเสียทางค่านการปกครอง
- 1.5 ต้องการให้นิสิตใช้การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขและช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา และเพื่อให้นิสิตมีโอกาสรู้จักเด็กนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น
- 1.6 นิสิตหญิงไม่ควรใช้เครื่องแบบ เพราะทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นนักเรียนเหมือนกับตน
- 1.7 นิสิตมีชั่วโมงสอนมากเกินไปทำให้ทำงานไม่ได้ผลเต็มที่

2. ทางค่านโรงเรียนฝึกสอน

- 2.1 ต้องการให้มีความร่วมมือกันระหว่างนิตฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ จากวิทยาลัย และครูพี่เลี้ยงให้มากกว่าที่เป็นอยู่
- 2.2 ครูพี่เลี้ยงยังไม่เข้าใจงานในหน้าที่นิเทศการสอนเพียงพอ ต้องการให้ทางวิทยาลัยให้แนวปฏิบัติและเกณฑ์ในการตัดสินพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิตแก่ครูพี่เลี้ยง

- 2.3 ทางวิทยาลัยควรจัดอาจารย์พิเศษออกสาธิตการสอนให้ครูของทางโรงเรียนฝึกสอนดู เพื่อให้ครูเก่า ๆ ได้ปรับปรุงวิธีสอนของตนให้ดีขึ้นจนสามารถทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงได้ดียิ่งขึ้น
- 2.4 อาจารย์พิเศษควรจะอยู่ประจำที่โรงเรียนเสมอ ครูพี่เลี้ยงไม่ต้องการจะรับผิดชอบสอนนิสิตฝึกสอนตามลำพัง
- 2.5 ไม่ควรจัดส่งนิสิตฝึกสอนไปโรงเรียนฝึกสอนตั้งแต่วันแรกของภาคเรียนที่ 1 เพราะควรให้โอกาสแก่ครูประจำชั้นได้ศึกษาเด็กที่เข้าโรงเรียนใหม่ ชั่วระยะหนึ่งก่อน
- 2.6 ไม่ควรใช้คะแนนจากครูพี่เลี้ยงตัดสินการสอนของนิสิต
- 2.7 การฝึกสอนไม่ควรคิดเกรด (Grade)
- 2.8 ควรมีการคัดเลือกตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงทางคณาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
- 3.1 อาจารย์พิเศษควรไปดูการสอนใหม่บ่อยกว่าที่เป็นอยู่
- 3.2 อาจารย์พิเศษบางคนเข้มงวดเกินไปจนเป็นการจับผิดแก่นิสิต ทำให้ นิสิตเป็นกังวล ทำงานไม่เต็มที่ควร
- 3.3 ควรจัดให้นิสิตออกฝึกสอนในวิชาที่เขาถนัดอย่างแท้จริงเท่านั้น
- 3.4 ควรมีการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานโครงการฝึกสอนอยู่เสมอ ๆ
- 3.5 ควรมีการปรับปรุงการสอนของทางวิทยาลัยในสาขาวิชาต่าง ๆ อยู่เสมอ ๆ

วิจารณ์ผลและขอเสนอแนะ

✶ เกี่ยวกับสถานภาพของครูพี่เลี้ยง

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอนที่รับนิสิตฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาระสานมิตรไปฝึกสอน มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ผู้วิจัยจากทางคณาจารย์ของครูพี่เลี้ยงและประสบการณ์ในการสอน

โดยเฉลี่ย ครูพี่เลี้ยงมีวุฒิปริญญาตรีที่มีจำนวนมากที่สุดและอายุราชการ 6 - 12 ปีมากที่สุด สำหรับวุฒิและจำนวนปีที่สอนซึ่งคุณได้วิจัยหาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับเลือกครูพี่เลี้ยง เขาเสนอแนะว่า ครูพี่เลี้ยงควรได้รับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ และต้องได้ศึกษาวิชาการนิเทศการฝึกสอนมาแล้ว รวมทั้งมีประสบการณ์ในการสอนอย่างมีผลคือเป็นเวลา 2 - 5 ปี (Cooke, 1960 : 1275) จะเห็นได้ว่า โดยเฉลี่ยแล้วครูพี่เลี้ยงในโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ แต่มีสิ่งที่คุณควรคำนึงในการจัดครูพี่เลี้ยงของโรงเรียนฝึกสอนบางแห่ง คือมีการจัดครู-อาจารย์ที่เพิ่งเข้าสอนในปีที่ส่งนิสิตไปฝึกสอน ให้ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง วิธีการดังกล่าวนี้ยังไม่ถูกต้อง เพราะผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนควรจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนมาโดยตรง และเป็นเวลานานพอที่จะแนะนำแก่นิสิตฝึกสอนได้

สิ่งที่ยังบกพร่องสำหรับครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยงคือ ผู้วิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาวิชาการนิเทศการฝึกสอนมาก่อน ผู้วิจัยเห็นด้วยกับคุณที่ว่า ผู้ที่จะทำหน้าที่นิเทศการสอนของนิสิตฝึกสอน ควรจะได้เรียนวิชาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนโดยตรง (Cooke, 1960 : 1275) ทั้งนี้เพราะการนิเทศการสอนเป็นสิ่งที่ต้องใช้ทั้งความรู้และศิลป์ โดยใช้ความรู้ทางวิชาการในเมื่อต้องแนะนำหลักการ และทฤษฎีการสอนต่าง ๆ ส่วนศิลป์เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การนำเอาทฤษฎีไปปฏิบัติได้ผลสมความมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การศึกษาอบรมในวิชาการนิเทศการศึกษามีส่วนช่วยให้ครูพี่เลี้ยงเข้าใจทั้งทางค่านทฤษฎีและการปฏิบัติในการนิเทศการสอน และอาจจะมีส่วนสร้างเสริมเทคนิคใหม่ ๆ ในการสอนและการนิเทศการสอนให้แก่ครูได้มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในสภาพการณ์ปัจจุบัน การดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนยังไม่อาจจัดหาครูพี่เลี้ยงที่ได้รับการศึกษาอบรมเรื่องการนิเทศการฝึกสอนได้ตามจำนวนที่ต้องการ (มีเฉพาะครูพี่เลี้ยงที่เรียนระดับปริญญาโทมาแล้วเท่านั้น ที่ได้เรียนวิชาเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกสอน) เราอาจดำเนินการ เพื่อให้ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ทางด้านการนิเทศการฝึกสอนได้ด้วยการที่ วิทยาลัยวิชาการศึกษาจัดการอบรมสัมมนาครูพี่เลี้ยงที่ร่วมทำงานในโครงการฝึกสอนของวิทยาลัย โดยอาจจัดโปรแกรมพิเศษให้ในช่วงเวลา

ตอนใดตอนหนึ่งและมีผู้ขีดคร เป็นสิ่งแสดงถึงการผ่านหลักสูตรการอบรมให้แก่ครูพี่เลี้ยง สำหรับการดำเนินงานในระยะยาว ทางวิทยาลัยวิชาการศึกษาควรจัดหลักสูตรการนิเทศ การฝึกสอนให้แก่นิสิต นักศึกษา ในระดับปริญญาตรีได้เรียน เพราะจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี และในจำนวนนี้ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิ กศ.บ. มีจำนวน มากที่สุด จึงมีแนวโน้มให้เชื่อได้ว่า ถ้าให้นิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีของวิทยาลัย วิชาการศึกษาเรียนวิชาการนิเทศการฝึกสอนไปแล้วในอนาคตอันใกล้นี้ ตามโรงเรียน ฝึกสอนต่าง ๆ ทั้งโรงเรียนฝึกสอนในโครงการของวิทยาลัยวิชาการศึกษาและของ วิทยาลัยครูทั่วประเทศจะมีครูพี่เลี้ยงที่สามารถทำหน้าที่นิเทศการฝึกสอนได้คือสมความ มุ่งหมายของการฝึกหัดครูยิ่งขึ้น

อนึ่งผู้วิจัยคิดว่า ควรพิจารณาจ่ายเงินตอบแทนให้แก่ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ เป็นครูพี่เลี้ยงเป็นพิเศษด้วย เพราะการจ่ายเงินให้แก่ครูพี่เลี้ยงอาจจะเป็นการ เพิ่มแรง จูงใจให้ครูพี่เลี้ยงเอาใจใส่ และให้ความร่วมมือในการนิเทศการสอนของนิสิตเพิ่มขึ้น จากการวิจัยของคุณพบว่า การจ่ายเงินให้แก่ครูพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่นิเทศการฝึกสอนของ นิสิตช่วยให้ครูพี่เลี้ยงมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น (Cooke, 1960 : 1275)

ปัญหาการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอน

ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาการปกครองชั้นเรียน เป็นปัญหาสำคัญที่สุด ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ต่างไปจากการวิจัยที่มีผู้ทำเอาไว้อย่างแล้ว เช่น การวิจัยของพิฟเฟอร์ พิวเฟอร์ ซึ่งพบว่า ปัญหาสำคัญที่สุดของครูพี่เลี้ยงคือ การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน ของนิสิตฝึกสอน (Pfeiffer, 1953 : 173 - 178) ส่วนคล้ายพบว่า ครูพี่เลี้ยง ลำบากใจ ที่สุดเกี่ยวกับการที่นิสิตฝึกสอนไม่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (Delley, 1953 : 51) ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา ซึ่งได้ศึกษาบทบาทของครูพี่เลี้ยง ในการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอนจากคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าปัญหาสำคัญ ที่สุดของครูพี่เลี้ยงคือ ไม่มีเวลาพอที่จะช่วยเหลือนิสิตได้เต็มที่ (ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา, 2508 : 180 - 185)

เกี่ยวกับปัญหาการปกครองชั้นเรียนอดัมส์และดิกกี ให้ทัศนะว่า อาจจะมีสาเหตุมาจากครูผู้สอนเตรียมตัวไม่พร้อม, สภาพของห้องเรียนไม่ส่งเสริมการเรียน และเทคนิคการสอนของครูไม่น่าสนใจ ตลอดจนใช้วัสดุประกอบการสอนไม่เหมาะสม (Adam and Dickey, 1956 : 174)

จะเห็นได้ว่า ครูอาจจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเพราะสาเหตุดังกล่าวมาแล้วนั้นได้ เพราะสาเหตุที่สำคัญส่วนหนึ่งมาจากตัวครู ปัญหาการปกครองชั้นเรียนในโรงเรียนฝึกสอนที่ทำการวิจัยนี้ ครูพี่เลี้ยงให้ความเห็นว่า สาเหตุสำคัญมาจากการวางตัวของนิสิตฝึกสอน ที่วางตัวเป็นเพื่อนของนักเรียนมากกว่า เป็นครูทำให้เป็นผลเสียหายทางด้านการปกครองและอีกประการหนึ่งเป็นเพราะการเตรียมตัวสำหรับสอนของนิสิตไม่พร้อม จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้น ผลที่ได้รับคือนิสิตฝึกสอนคุมชั้นเรียนไม่ได้ และทำให้การเรียนของนักเรียนโดยส่วนรวมไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควรจะเป็น

ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาการปกครองชั้นเรียนนี้อาจจะพิจารณาได้ 2 ประเด็น

1. ครูพี่เลี้ยงตั้งความหวังเอาไว้ว่า การที่ห้องเรียนมีระเบียบวินัยหมายถึงสภาพของห้องเรียนที่นักเรียนตั้งใจรับฟังคำสั่งสอนของครูอย่างสงบ เด็กนักเรียนสุภาพเรียบร้อย เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของครูด้วยคุณสมบัติ และในเมื่อเด็กนักเรียนไม่อยู่ในลักษณะดังกล่าวครูพี่เลี้ยงจึงเห็นว่าเป็นปัญหา
2. เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมในทางลบเจตนาให้เห็นว่า ตั้งใจประพฤติผิดในทางที่ทำให้ระเบียบวินัยของชั้นเรียนเสียไป หรือนักเรียนอาจจะทำโดยไม่เจตนา แต่พฤติกรรมนั้นขัดขวางสภาพการเรียนการสอนของเพื่อนนักเรียนเป็นส่วนรวม เมื่อสภาพของนักเรียนเป็นอย่างนี้ ครูพี่เลี้ยงจึงเห็นว่าเป็นปัญหา

จากการวิจัยครั้งนี้มีแนวโน้มแสดงให้เห็นว่า ปัญหาการปกครองชั้นเรียนอยู่ในลักษณะของข้อที่ 2 ซึ่งนับว่าเป็นสภาพที่เป็นการขัดขวางการเรียนของนักเรียนทั้งชั้นเป็นส่วนรวม ดังนั้นจึงควรได้รับการพิจารณาเพื่อแก้ไขปรับปรุงเป็นอย่างมาก เพื่อผลการเรียนของเด็กนักเรียน และเพื่อให้ทางโรงเรียนฝึกสอนให้ความร่วมมือกับการดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยด้วยคือต่อไป

ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาการปกครองชั้นเรียนจะต้องแก้ที่ตัวนิสิตฝึกสอนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยสงสัยว่า นิสิตฝึกสอนได้นำเอาความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและเด็กวัยรุ่น ไปใช้ไ้ค้มากน้อยเพียงใด แต่มั่นใจว่าถ้านิสิตฝึกสอนเข้าใจพัฒนาการของเด็กวัยรุ่น อย่างถ่องแท้ และนำเอาความรู้จากพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นไปใช้ในการปกครองชั้นแล้ว จะสามารถขจัดปัญหาการปกครองชั้นไปได้ในที่สุด

~~★~~ สิ่งที่น่าพิจารณาประการหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาของครูพี่เลี้ยงคือ มีแนวโน้มที่แสดงให้เห็นว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปประสบปัญหาในการนิเทศการฝึกสอน มากกว่าครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นเพราะครูพี่เลี้ยง ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีความสามารถที่จะมองเห็นปัญหาในการทำงานร่วมกับ นิสิตฝึกสอนได้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ส่วนครูพี่เลี้ยงมองไม่เห็นปัญหาอาจจะ เป็นเพราะ ไม่ได้ตั้งใจที่จะทำงานนิเทศอย่างแท้จริง จึงไม่สนใจพอที่จะเห็นเป็นปัญหา แต่อย่างไรก็ตาม จากแนวโน้มดังกล่าวทำให้คิดว่า ถ้าได้จัดให้ครูพี่เลี้ยงได้รับความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ การฝึกสอนอย่างกว้างขวางในโอกาสต่อไปแล้ว คงจะช่วยให้ครูพี่เลี้ยงสามารถมองเห็น ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ทำให้การฝึกสอนของนิสิตไม่ประสบผลก็ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น

~~★~~ เกี่ยวกับความคิดเห็นที่ครูพี่เลี้ยงมีต่อบุคลิกภาพและการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอน คาลิฟฟ์ วิจัยไว้ว่า ทักษะคติของครูพี่เลี้ยงในเชิงบวก แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ ในการฝึกสอนได้อย่างหนึ่ง ในทางตรงกันข้ามทัศนคติในเชิงลบแสดงว่า ยังมีข้อบกพร่อง ที่ต้องแก้ไข (Califf, 1965 : 1494) ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าครูพี่เลี้ยงเห็นว่าบุคลิกภาพ ของนิสิตอยู่ในเกณฑ์ดี แสดงว่า ครูพี่เลี้ยงมีทัศนคติในเชิงบวกต่อบุคลิกภาพของนิสิต ซึ่งนับ เป็นความสำเร็จอย่างหนึ่งของการฝึกสอนของนิสิต แต่อย่างไรก็ตามมีข้อบกพร่องหลายประการ ที่ครูพี่เลี้ยงเห็นว่า นิสิตฝึกสอนควรแก้ไขปรับปรุง เช่น การแต่งกาย, ความรับผิดชอบ มนุษย์สัมพันธ์, ความมั่นคงทางอารมณ์, ความเป็นผู้นำ และอารมณ์ขันสิ่งเหล่านี้ครูพี่เลี้ยง เห็นว่านิสิตฝึกสอนยังขาดตกบกพร่อง ควรจะมีการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอนครูพี่เลี้ยงมีทัศนคติในเชิงบวก แสดงว่าครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่พอใจการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอน แต่ครูพี่เลี้ยงได้ให้ข้อคิดเห็นว่านิสิตควรปรับปรุงการปฏิบัติงานหลายประการ เช่น ควรเตรียมตัวให้พร้อมก่อนออกฝึกสอน, ควรเอาใจใส่ต่อเด็กเป็นรายบุคคลเพิ่มขึ้น และควรฝึกฝนการใช้คำพูดอธิบายให้สามารถทำความเข้าใจแก่เด็กระดับต่าง ๆ ได้ย่างแท้จริง

เกี่ยวกับการคุมชั้นเรียนและระเบียบวินัยของห้องเรียน ทัศนคติของครูพี่เลี้ยงเป็นลบ แสดงว่า นิสิตฝึกสอนควรจะต้องแก้ไขปรับปรุงสมรรถภาพทางค่านนี้ให้มาก ทางวิทยาลัยควรจะริบจัดการส่งเสริมความสามารถทางด้านการควบคุมชั้นเรียนให้แก่ นิสิตซึ่งทำได้ด้วยการให้นิสิตมีโอกาสฝึกความเป็นผู้นำเป็นผู้ควบคุมหมู่ ซึ่งอาจทำได้ในการเรียนรายวิชาในห้องเรียนหรือในการจัดกิจกรรมของนิสิต สภาพที่เป็นอยู่จะเห็นว่าทางวิทยาลัยยังไม่ได้เฟื่องเลี้ยงที่จะทำการใด ๆ ด้วยจุดมุ่งหมายจะฝึกความเป็นผู้นำฝึกการควบคุมหมู่ ให้แก่นิสิตให้มากเท่าที่ควร บรรยากาศในวิทยาลัยส่งเสริมทางด้านการวิชาการเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยเชื่อว่าสิ่งนี้อาจจะเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ นิสิตแสดงออกมาให้เห็นว่า ไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนให้ได้เลย ซึ่งเป็นเหตุผลนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วในตอนต้นที่ว่า นิสิตฝึกสอนได้ใช้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นให้เกิดผลต่อการปกครองชั้นน้อยเกินไป

ผู้วิจัยคิดว่า ทางวิทยาลัยควรดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ให้ลุล่วงไปโดยเร็ว เพราะไม่เช่นนั้น นิสิตฝึกสอนรุ่นต่อ ๆ ไปก็จะประสบปัญหาในทำนองเดียวกันอีก และจะเป็นผลให้ครูพี่เลี้ยงและทางโรงเรียนฝึกสอนมีทัศนคติไม่ดีต่อนิสิตฝึกสอนและโครงการฝึกสอนในที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่าการเตรียมตัวนิสิตให้เป็น พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ทุก ๆ สถานการณ์ในโรงเรียนฝึกสอน ควรจะเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของทางวิทยาลัย การศึกษา ส่วนการแก้ไขปัญหานี้ อาจจะทำให้เป็นหน้าที่ของนิสิตฝึกสอนแต่ละคนได้แก้ไข อุดรวิชัยและสรุปผลไว้ว่า ครูพี่เลี้ยงมีความเห็นว่า ทางวิทยาลัยควรเตรียมตัวนิสิตให้พร้อมซึ่งจะเป็นผลให้ครูพี่เลี้ยงและทางโรงเรียนฝึกสอนให้ความร่วมมือด้วยดี

ผู้วิจัยขอสรุปคำวิจารณ์เป็นข้อ ดังนี้

1. ครูพี่เลี้ยงที่ทำหน้าที่นิเทศการฝึกสอนแก่นิสิตฝึกสอนจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 มีคุณสมบัติทางความรู้และประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังขาดความรู้เรื่องการนิเทศการสอน
2. ปัญหาการปกครองชั้นเรียนของนิสิตฝึกสอน เป็นปัญหาสำคัญที่สุดของ ครูพี่เลี้ยง และเชื่อว่าการแก้ไขควรจะเริ่มจากตัวนิสิตฝึกสอนเอง
3. ครูพี่เลี้ยงที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปพบปัญหามากกว่าครูพี่เลี้ยงระดับอื่น ๆ
4. ครูพี่เลี้ยงมีทัศนคติที่ดีต่อนิสิตฝึกสอนในเรื่องบุคลิกภาพและการปฏิบัติงาน แต่พบว่า มีข้อบกพร่องที่นิสิตฝึกสอนจะต้องแก้ไขปรับปรุงหลายประการ
5. ควรพิจารณาจัดให้ความรู้เรื่องการนิเทศการสอนแก่ครูพี่เลี้ยง และควรจ่ายเงินตอบแทนให้เป็นพิเศษแก่ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ครูพี่เลี้ยง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดกระทำกับกลุ่มตัวอย่างเฉพาะครูพี่เลี้ยงที่ร่วมทำงานในโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ซึ่งเป็นครู-อาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 21 แห่ง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 จำนวนครูพี่เลี้ยงซึ่งตอบแบบสอบถามที่ใช้วิจัยได้จำนวน 308 คน การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาให้ครอบคลุมไปถึงครูพี่เลี้ยงในโครงการฝึกสอนของสถาบันการศึกษาฝึกหัดครูอื่นๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อจะสามารถทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนได้กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานตามโครงการฝึกสอนของสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ ได้ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู คู่มือปฏิบัติสำหรับครูในโครงการฝึกหัดครูชนบท โรงพิมพ์วิทยาลัยครู
สวนสุนันทา พระนคร 2505, 65 หน้า.
- ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา "บทบาทของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอน" วิทยานิพนธ์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 193 หน้า.
- บุญถิ่น อัครถาวร และรัตนา ตันบุญเต็ก "การเตรียมครู" วารสารการศึกษาสัมพันธ์
ภาคการศึกษา 11 5 (2) : 11 กุมภาพันธ์ 2513.
- วิชัย รอเบิด ว. และคณะ แนะนำนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
2500, 44 หน้า.
- ละออ การุณยะวนิช "สภาพการฝึกสอนของนิสิตสาขาประถมศึกษา มัธยมศึกษาและ
อาชีวศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร" วิทยานิพนธ์ 2512
185 หน้า.
- วิทยาลัยวิชาการศึกษา คู่มือการเขียนรายงานภาคินิพนธ์ และปริญญานิพนธ์ กรุงเทพฯ
การพิมพ์ 2504, 104 หน้า.
- คู่มือนิสิต นักศึกษา และอาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ. 2512
วิทยาลัยวิชาการศึกษา 123 หน้า.
- ส่องสี ชูติวงศ์ และสวัสดิ์ สุคนธรังสี "การนิเทศการฝึกสอน" เอกสารนิเทศการฝึกสอน
วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน 2505, 60 หน้า.
- สำนักนายกรัฐมนตรี "แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503" ราชกิจจานุเบกษา
โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี 77 : 86, 2503.

- Adams, Harold P., and Dickey, Frank G., Basic Principles of Student Teaching, American Book Com., New York, 1956, 372 pp.
- Blanton, Roy R., Jr., "An Analysis of the Full-time Off-Campus Student Teaching Program in the Secondary Schools at Appalachian State Teachers College," Thesis Abstract Series, 9 : 19 - 27, 1957.
- Butcher, James A., "An Analytical Study of the Selection and Preparation of Off-Campus Supervising Teachers," Dissertation Abstracts, 27 : 1682 - 1683 A., October - December, 1966.
- Califf, James I., "An Investigation of the Relationships Among the Rating Given by Cooperating Teachers to Elementary And Secondary Student Teachers and Personality Scores of Student Teachers," Dissertation Abstracts, 26 : 1494 A., July - September, 1965.
- Cooke, Dan B., "Quantitative Standards for the Implementation Qualitative Standards in Student Teaching Programs," Dissertation Abstracts, 20 : 3645 A., February - March, 1960
- Dalton, Robert E., "A Comparative Appraisal of Supervising Teacher And Student Teacher Performance As An Evaluation Technique in Student Teaching Programs," Dissertation Abstracts, 26 : 890 - 891 A., 1965.
- Dilley, Norman E., "Problem of a Group of Student Teachers in Elementary Education with Implications for the Improvement of Teacher Education at Indiana University," Thesis Abstract Series, 5 : 51 - 55, 1953
- Garland, Colden B., "An Exploration of Role Expectation For Student Teachers : Views of Prospective Student Teachers, Cooperating Teachers, And College Supervisors," Dissertation Abstracts, 26 : 1497 - 1498 A., 1965.
- Hull, Marian A., "An Evaluation of the Elementary Program of Teacher Education at Northwestern University by Students and Cooperating School Personnel," Dissertation Abstracts, 20 : 2154 A., December, 1959.
- Hunter, Elizabeth, and Amidon, Edmund, Student Teaching; Case and Comments, Holt, Rinehart and Winston, Inc., New York, 1964, 158 pp.

- /Inlow, Gail M., Maturity in High School Teaching, Englewood Cliff, New Jersey, Prentice-Hall, 1963, 400 pp.
- Kruszynski, Eugene, "Some Thoughts on Practice Teaching," The Record, Teacher College, Columbia University, 70 : 133-138, November, 1968.
- Lauby, Cecillia J., "An Analysis of the Student Teaching Program in the Secondary Schools at Indiana University," Thesis Abstract Series, 1 : 55 - 56, 1949.
- Littlejohn, Walter L., "The Relationship between Certain Criteria Employed in the Selection of Supervising Teachers and Judgements of Student Teachers and College Supervisors," Dissertation Abstracts, 27 : 1283 - 1284, October - December, 1966.
- ✓Marwin, Farbstein, "Critical Requirements For Cooperating Teachers: A Study of Cooperating Teachers As perceived by Student Teachers in the State of New Jersey," Dissertation Abstracts, 25 : 3991, January - March, 1965.
- McCreery, Gene S., "An Analysis of the Student Teaching Program in the Secondary School at Ball State Teacher College," Thesis Abstract Series, 5 : 103 - 107, 1953.
- Michaelis, John U., and Dumas E., The Student Teacher in the Elementary School, Prentice-Hall, New York, 1960, 388 pp.
- ✓Orlosky, Donald E., "Performance Relative Importance and Factors Which Prevent Performance of Certain Activities in Student Teaching," Dissertation Abstracts, 20 : 3211 A., February-March, 1960.
- Pfeiffer, R.T., "A Study of the Problems and Attitudes of Beginning Supervising Teachers in the Programs of Full-Time Student Teaching at Indiana University," Thesis Abstract Series, 5 : 173 - 178, 1954.
- Rutrough, James E., "Criteria for Orientation and Inservice Education of Supervising Teachers in Teacher Education Programs," Dissertation Abstracts, 29 : 2591, January - February, 1969.
- Stratemayer, Florence B., and Lindsey, M., Working with Student Teachers, Bureau of Publications, New York, 1958, 502 pp.

- / Turquand, Glynn H., "Perceiving the Role of the Elementary Supervising Teachers," Dissertation Abstracts, 10 : 3028, 1969.
- /Ulry, Orual L., "The Program of Field Service Projects in Education of the College of Education, the Ohio State University," Dissertation Abstracts, 20 : 2161, December, 1959.
- Walker, Helen M., and Lev, Joseph, Elementary Statistical Methods, H. Holt and Co., New York, 1958, 302 pp.

การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ของข้อมูลที่ได้จากการ
ตอบแบบสอบถามของครูพี่เลี้ยง

การวิเคราะห์ดังกล่าวหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์หรือจำแนกความแปรปรวน
(Variance) ของข้อมูลออกเป็น ส่วน ๆ ตามแหล่งกำเนิดของความแปรปรวนนั้น ๆ เพื่อดูว่า
ความแปรปรวนของข้อมูลเกิดจากตัวประกอบใดบ้าง มีขนาดและเป็นสัดส่วนกันอย่างไร ในที่นี้
ต้องการวิเคราะห์ดูว่า ความแปรปรวนจะเกิดจากความแตกต่างของเพศ ตำแหน่ง วุฒิ
หรือเกิดจากการปะทะภายใน (Interaction) ของตัวประกอบคู่ใด หรือการปะทะภายใน
ของตัวประกอบทั้ง 3 อย่าง (เพศ X ตำแหน่ง X วุฒิ) นั่นคือ ต้องการค้นหาแหล่งกำเนิด
ของข้อมูลที่จะทำให้ข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน และทดสอบดูว่า ความแตกต่างที่เกิดขึ้น
จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง
ออกเป็น 2 X 5 X 5 กลุ่มตามความแตกต่างทางเพศ X ตำแหน่ง X วุฒิ ของครูพี่เลี้ยง
จะยกตัวอย่างการวิเคราะห์ความแปรปรวนของข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม
ในปัญหาตอนที่ 1 ซึ่งดำเนินเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

1. หา Correction Term ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$C = \frac{(\sum X)^2}{N}$$

C = Correction Term

X = ผลบวกของคะแนนทั้งหมด 16015

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 308

$$\text{แทนค่า } C = \frac{(16015)^2}{308}$$

$$= \frac{256480225}{308}$$

$$= 832728$$

ตาราง 32. แสดงการหาค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับตำแหน่ง
(Interaction between Sex X Role (SS_{sxr}))

ตำแหน่ง \ เพศ	อาจารย์ใหญ่	ผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่	หัวหน้า หมวดวิชา	ครูประจำชั้น	ครูพิเศษ	รวม
ชาย	—	30	451	2245	1538	4264
หญิง	39	94	1412	9057	1149	11751
รวม	39	124	1863	11302	2687	16015

$$\begin{aligned}
 1. \quad SS_s &= \frac{(\sum X_1)^2}{N_1} + \frac{(\sum X_2)^2}{N_2} - C \\
 &= \frac{(4264)^2}{88} + \frac{(11751)^2}{220} - 832728 \\
 &= 1545.82
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2. \quad SS_r &= \frac{(\sum X_a)^2}{N_a} + \frac{(\sum X_b)^2}{N_b} + \dots + \frac{(\sum X_e)^2}{N_e} - C \\
 &= \frac{(39)^2}{1} + \frac{(124)^2}{3} + \frac{(1863)^2}{39} + \frac{(11302)^2}{212} + \frac{(2687)^2}{53} - 832728 \\
 &= 1521 + 5125.33 + 88994.07 + 602524.54 + 136225.83 - 8322728 \\
 &= 1662.77
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 3. \quad SS_{cells} &= \frac{(\sum X_1)^2}{N_1} + \frac{(\sum X_2)^2}{N_2} + \dots + \frac{(\sum X_9)^2}{N_9} - C \\
 &= \frac{(30)^2}{1} + \frac{(451)^2}{11} + \frac{(2245)^2}{45} + \frac{(1538)^2}{31} + \frac{(39)^2}{1} + \frac{(94)^2}{2} + \frac{(1412)^2}{28} + \frac{(9051)^2}{166} + \frac{(1149)^2}{23} \\
 &\quad - 832728 \\
 &= 3664.47
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 4. \quad SS_{sxr} &= SS_{cells} - SS_r - SS_s \\
 &= 3664.47 - 1662.77 - 1545.82 \\
 &= 455.88
 \end{aligned}$$

ตาราง 33. แสดงการหาค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับวุฒิ

(Interaction between Sex X Qualification (SS_{sxq}))

เพศ \ วุฒิ	สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญาหรือ เทียบเท่า	ประกาศนียบัตร	ไม่ปรากฏ วุฒิ	รวม
ชาย	92	1988	2123	-	61	4264
หญิง	575	5315	4642	971	248	11751
รวม	667	7303	6765	971	309	16015

$$\begin{aligned}
 1. SS_s &= (N_1 X_1)^2 + (N_2 X_2)^2 - c \\
 &= \frac{(4264)^2}{88} + \frac{(11751)^2}{220} - 832728 \\
 &= 834273.82 - 832728 \\
 &= 1545.82
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2. SS_q &= (N_a X_a)^2 + (N_b X_b)^2 + \dots + (N_e X_e)^2 - c \\
 &= \frac{(667)^2}{12} + \frac{(7303)^2}{140} + \frac{(6765)^2}{131} + \frac{(971)^2}{19} + \frac{(309)^2}{6} - 832728 \\
 &= 37074.08 + 380955.77 + 349352.86 + 49623.21 + 15913.30 - 832728 \\
 &= 191.42
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 3. SS_{cells} &= (N_1 X_1)^2 + (N_2 X_2)^2 + \dots + (N_9 X_9)^2 - c \\
 &= \frac{(92)^2}{2} + \frac{(1988)^2}{40} + \frac{(2123)^2}{43} + \frac{(61)^2}{1} + \frac{(575)^2}{11} + \frac{(5315)^2}{99} + \frac{(4642)^2}{88} + \frac{(971)^2}{19} + \\
 &= \frac{(248)^2}{5} - c \\
 &= 2073.58
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 4. SS_{sxq} &= SS_{cells} - SS_q - SS_s \\
 &= 2073.58 - 191.42 - 1545.82 \\
 &= 336.34
 \end{aligned}$$

ตาราง 34. แสดงการหาค่าความแตกต่างระหว่างวุฒิกับตำแหน่ง

(Interaction between Qualification X Role (SS_{qxr}))

ตำแหน่ง \ วุฒิ	สูงกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	ประกาศนียบัตร	ไม่ปรากฏวุฒิ	รวม
อาจารย์ใหญ่	—	—	39	—	—	39
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	44	80	—	—	—	124
หัวหน้าหมวดวิชา	205	877	781	—	—	1863
ครูประจำชั้น	279	4733	5061	920	309	11302
ครูพิเศษ	139	1613	884	54	—	2687
รวม	667	7303	6765	971	309	16015

$$\begin{aligned}
 1. \quad SS_q &= \left(\frac{N_1 X_1}{N_1}\right)^2 + \left(\frac{N_2 X_2}{N_2}\right)^2 + \dots + \left(\frac{N_5 X_5}{N_5}\right)^2 - C \\
 &= \frac{(667)^2}{12} + \frac{(7303)^2}{140} + \frac{(6765)^2}{131} + \frac{(11302)^2}{19} + \frac{(2687)^2}{6} - 832728 \\
 &= 191.42
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2. \quad SS_r &= \left(\frac{N_1 X_1}{N_1}\right)^2 + \left(\frac{N_2 X_2}{N_2}\right)^2 + \dots + \left(\frac{N_5 X_5}{N_5}\right)^2 - C \\
 &= \frac{(39)^2}{1} + \frac{(124)^2}{3} + \frac{(1863)^2}{39} + \frac{(11302)^2}{212} + \frac{(2687)^2}{53} - 832728 \\
 &= 1662.77
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 3. \quad SS_{cells} &= \left(\frac{N_1 X_1}{N_1}\right)^2 + \left(\frac{N_2 X_2}{N_2}\right)^2 + \left(\frac{N_3 X_3}{N_3}\right)^2 + \dots + \left(\frac{N_{15} X_{15}}{N_{15}}\right)^2 - C \\
 &= \frac{(39)^2}{1} + \frac{(44)^2}{1} + \frac{(80)^2}{2} + \frac{(205)^2}{4} + \frac{(877)^2}{18} + \frac{(781)^2}{17} + \frac{(279)^2}{5} + \frac{(4733)^2}{87} + \frac{(5061)^2}{95} + \frac{(920)^2}{18} \\
 &\quad + \frac{(139)^2}{6} + \frac{(1613)^2}{3} + \frac{(884)^2}{18} + \frac{(54)^2}{1} - 832728 \\
 &= 2413.62
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 4. \quad SS_{qxr} &= SS_{cells} - SS_r - SS_q \\
 &= 2413.62 - 1662.77 - 191.42 \\
 &= 599.43
 \end{aligned}$$

ตาราง 35. แสดงการหาค่าผลรวมกำลังสองของความแตกต่างภายในกลุ่ม
(Sum of Squares between group (SS_{group}))

	ตำแหน่ง \ วุฒิ	สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ประกาศนียบ ัตร	ไม่ปรากฏ วุฒิ
ชาย	อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	—	30	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	44	155	252	—	—
	ครูประจำชั้น	—	910	1274	—	61
	ครูพิเศษ	48	893	597	—	—
หญิง	อาจารย์ใหญ่	—	—	39	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	44	50	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	161	722	529	—	—
	ครูประจำชั้น	279	3823	3787	920	248
	ครูพิเศษ	91	720	287	51	—

$$\begin{aligned}
 1. SS_{\text{group}} &= (N_1 x_1)^2 + (N_2 x_2)^2 + (N_3 x_3)^2 + \dots + (N_{25} x_{25})^2 \\
 &= \frac{(30)^2}{1} + \frac{(44)^2}{1} + \frac{(155)^2}{4} + \frac{(252)^2}{6} + \frac{(910)^2}{17} + \frac{(1274)^2}{27} + \frac{(61)^2}{1} + \frac{(48)^2}{1} + \frac{(893)^2}{18} + \\
 &= \frac{(597)^2}{12} + \frac{(39)^2}{1} + \frac{(44)^2}{1} + \frac{(50)^2}{1} + \frac{(161)^2}{3} + \frac{(722)^2}{14} + \frac{(529)^2}{11} + \frac{(279)^2}{5} + \frac{(3823)^2}{70} + \\
 &= \frac{(3787)^2}{68} + \frac{(920)^2}{18} + \frac{(248)^2}{5} + \frac{(91)^2}{2} + \frac{(720)^2}{14} + \frac{(287)^2}{6} + \frac{(51)^2}{1} - 832728 \\
 &= 837634.70 - 832728.00 \\
 &= 4906.70
 \end{aligned}$$

6. หาค่า Sum of Squares between tri interaction

($SS_{\text{tri interaction}}$)

$$\begin{aligned} SS_{\text{tri}} &= SS_{\text{group}} - SS_s - SS_q - SS_r - SS_{\text{sxq}} - SS_{\text{sxr}} - SS_{\text{qxr}} \\ &= 4906.70 - 1545.82 - 191.42 - 1662.77 - 336.34 - 455.88 - \\ &= 559.43 \\ &155.04 \end{aligned}$$

7. หาค่า Total Sum of Squares (SS_t)

$$\begin{aligned} SS_t &= \sum x^2 - C \\ &= 869580 - 832728 \\ &= 36852 \end{aligned}$$

8. หาค่า Sum of Squares within group (SS_w)

$$\begin{aligned} &= SS_t - SS_{\text{group}} \\ &= 36852 - 49.06 \cdot 70 \\ &= 31945.30 \end{aligned}$$

9. พิจารณา Degree Freedom ของความแปรปรวนแต่ละค่า โดยพิจารณาจากจำนวนของกลุ่มตัวอย่างของแหล่งกำเนิดความแปรผันนั้น

$$\text{Degree of Freedom (df)} = N - 1$$

ในเมื่อ N คือ จำนวนของกลุ่มตัวอย่างของแหล่งกำเนิดความแปรผัน

10. หาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยเอา df ไปหาร Sum of Squares ของทุก ๆ ค่า จากนั้นจึงหาอัตราส่วนของความแปรปรวน (F-ratio) โดยเอา Variance ของ SS_w ไปหารค่า Variance ของทุก ๆ จำนวน ก็จะได้ F-ratio ตามต้องการ
อนึ่งการหาค่า F-ratio ของข้อมูลในตอนที่ 2 - 7 ก็ใช้วิธีการคำนวณเช่นเดียวกัน

ตาราง 36. แสดงข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับวุฒิของครูพี่เลี้ยง

ตอนที่	เพศ \ วุฒิ	สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ประกาศนียบัตร	ไม่ปรากฏ วุฒิ	- รวม
1	ชาย	92	1988	2123	—	61	4264
	หญิง	575	5315	4642	971	248	11751
	รวม	667	7303	6765	971	309	16015
2	ชาย	45	818	1018	—	29	1910
	หญิง	222	1723	1657	395	103	4100
	รวม	267	2541	2675	395	132	6010
3	ชาย	61	1326	1536	—	27	2950
	หญิง	351	2870	2544	515	163	6443
	รวม	412	4196	4080	515	190	9393
4	ชาย	28	470	560	—	11	1069
	หญิง	130	1221	1125	245	70	2791
	รวม	158	1691	1685	245	81	3860
5	ชาย	111	1786	1934	—	38	3869
	หญิง	506	4410	3900	719	179	9714
	รวม	617	6196	5834	719	217	13583
6	ชาย	57	969	986	—	39	2051
	หญิง	214	2371	1966	495	120	5166
	รวม	271	3340	2952	495	159	7217
7	ชาย	127	1989	2288	—	62	4466
	หญิง	577	5543	4896	667	230	11913
	รวม	704	7532	7184	667	292	16379

ตาราง 37. แสดงข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าความแตกต่างระหว่างเพศกับตำแหน่งของครูพิเศษ

ตอนที่	ตำแหน่ง เพศ	อาจารย์ใหญ่	ผู้ช่วย อาจารย์ใหญ่	หัวหน้าหมวด วิชา	ครู ประจำชั้น	ครูพิเศษ	รวม
1	ชาย	—	30	451	2245	1538	4264
	หญิง	39	94	1412	9057	1149	11751
	รวม	39	124	1863	11302	2687	16015
2	ชาย	—	12	252	955	691	1910
	หญิง	18	38	389	3211	444	4100
	รวม	18	50	641	4166	1135	6010
3	ชาย	—	35	350	1481	1084	2950
	หญิง	31	64	917	4711	720	6443
	รวม	31	99	1267	6192	1804	9393
4	ชาย	—	13	122	532	402	1069
	หญิง	12	38	240	2203	298	2791
	รวม	12	51	362	2735	700	3860
5	ชาย	—	53	496	2009	1311	3869
	หญิง	48	99	1303	7251	1013	9714
	รวม	48	152	1799	9260	2324	13583
6	ชาย	—	25	286	988	752	2051
	หญิง	18	41	575	4005	527	5166
	รวม	18	66	861	4993	1279	7217
7	ชาย	—	60	560	2260	1586	4466
	หญิง	57	103	1494	9092	1167	11913
	รวม	57	163	2054	11352	2753	16379

ตาราง 38. แสดงข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าความแตกต่างระหว่างวุฒิกับตำแหน่งของครูพี่เลี้ยง

ตอนที่	วุฒิ ตำแหน่ง	สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ประกาศนียบ ัตร	ไม่ปรากฏ วุฒิ	รวม
1.	อาจารย์ใหญ่	—	—	39	—	—	39
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	44	80	—	—	—	124
	หัวหน้าหมวดวิชา	205	877	781	—	—	1863
	ครูประจำชั้น	279	4733	5061	920	309	11302
	ครูพิเศษ	139	1613	884	51	—	2687
	รวม	667	7303	6765	971	309	16015
2.	อาจารย์ใหญ่	—	—	18	—	—	18
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	21	29	—	—	—	50
	หัวหน้าหมวดวิชา	84	165	392	—	—	641
	ครูประจำชั้น	101	1690	1873	370	132	4166
	ครูพิเศษ	61	657	392	25	—	1135
	รวม	267	2541	2675	395	132	6010
3.	อาจารย์ใหญ่	—	—	31	—	—	31
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	29	70	—	—	—	99
	หัวหน้าหมวดวิชา	128	577	562	—	—	1267
	ครูประจำชั้น	158	2508	2849	487	190	6192
	ครูพิเศษ	97	1041	638	28	—	1804
	รวม	412	4196	4080	515	190	9393

ตาราง 38. (ต่อ)

ตอนที่	วุฒิ ตำแหน่ง	สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ประกาศนียบ ัตร	ไม่ปรากฏ วุฒิ	รวม
4	อาจารย์ใหญ่	—	—	12	—	—	12
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	17	34	—	—	—	51
	หัวหน้าหมวดวิชา	59	95	208	—	—	362
	ครูประจำชั้น	50	1168	1207	229	81	2735
	ครูพิเศษ	32	394	258	16	—	700
	รวม	158	1691	1685	245	81	3860
5	อาจารย์ใหญ่	—	—	48	—	—	48
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	51	101	—	—	—	152
	หัวหน้าหมวดวิชา	181	829	789	—	—	1799
	ครูประจำชั้น	240	3896	4233	674	217	9260
	ครูพิเศษ	145	1370	764	45	—	2324
	รวม	617	6196	5834	719	217	7217
6	อาจารย์ใหญ่	—	—	18	—	—	18
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	22	44	—	—	—	66
	หัวหน้าหมวดวิชา	94	404	363	—	—	861
	ครูประจำชั้น	96	2131	2141	466	159	4993
	ครูพิเศษ	59	761	430	29	—	1279
	รวม	271	3340	2952	495	159	7217

ตาราง 38. (ต่อ)

ตอนที่	วุฒิ ตำแหน่ง	สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ประกาศนียบัตร	ไม่ปรากฏ วุฒิ	รวม
7	อาจารย์ใหญ่	—	—	57	—	—	57
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	47	16	—	—	—	163
	หัวหน้าหมวดวิชา	228	966	860	—	—	2054
	ครูประจำชั้น	249	4847	5355	609	292	11352
	ครูพิเศษ	180	1603	912	58	—	2753
	รวม	704	7532	7184	667	292	16379

ตาราง 39. แสดงข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ตอนที่	วุฒิ ตำแหน่ง	สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ประกาศนียบ ัตร	ไม่ปรากฏ วุฒิ
ชาย	อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	—	30	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	44	155	252	—	—
	ครูประจำชั้น	—	910	1274	—	61
	ครูพิเศษ	48	893	597	—	—
หญิง	อาจารย์ใหญ่	—	—	39	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	44	50	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	161	722	529	—	—
	ครูประจำชั้น	279	3823	3787	920	248
	ครูพิเศษ	91	720	287	51	—
ชาย	อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	—	12	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	20	80	152	—	—
	ครูประจำชั้น	—	329	597	—	29
	ครูพิเศษ	25	397	269	—	—
หญิง	อาจารย์ใหญ่	—	—	18	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	21	17	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	64	85	240	—	—
	ครูประจำชั้น	101	1361	1276	370	103
	ครูพิเศษ	36	260	123	25	—

ตาราง 39. (ต่อ)

ตอนที่	วุฒิ ตำแหน่ง	สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ประกาศนียบัตร	ไม่ปรากฏ วุฒิ
ชาย	อาจารย์ใหญ่	(-	-	-	-	-
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	-	35	-	-	-
	หัวหน้าหมวดวิชา	29	112	209	-	-
	ครูประจำชั้น	-	595	859	-	27
3	ครูพิเศษ	32	584	468	-	-
หญิง	อาจารย์ใหญ่	-	-	31	-	-
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	29	35	-	-	-
	หัวหน้าหมวดวิชา	99	465	353	-	-
	ครูประจำชั้น	158	1913	1990	487	163
	ครูพิเศษ	65	457	170	28	-
ชาย	อาจารย์ใหญ่	-	-	-	-	-
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	-	13	-	-	-
	หัวหน้าหมวดวิชา	16	36	70	-	-
	ครูประจำชั้น	-	218	303	-	11
4	ครูพิเศษ	12	203	187	-	-
หญิง	อาจารย์ใหญ่	-	-	12	-	-
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	17	21	-	-	-
	หัวหน้าหมวดวิชา	43	59	138	-	-
	ครูประจำชั้น	50	950	904	229	70
	ครูพิเศษ	20	191	71	16	-

ตาราง 39. (ต่อ)

ตอนที่	วุฒิ ตำแหน่ง	สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ประกาศนียบ ัตร	ไม่ปรากฏ วุฒิ
ชาย	อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	—	53	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	55	201	240	—	—
	ครูประจำชั้น	—	809	1162	—	38
	ครูพิเศษ	56	723	532	—	—
หญิง	อาจารย์ใหญ่	—	—	48	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	51	48	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	126	628	549	—	—
	ครูประจำชั้น	240	3087	3071	674	179
	ครูพิเศษ	89	647	232	45	—
ชาย	อาจารย์ใหญ่	—	—	—	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	—	25	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	36	107	143	—	—
	ครูประจำชั้น	—	397	552	—	39
	ครูพิเศษ	21	440	291	—	—
หญิง	อาจารย์ใหญ่	—	—	18	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	22	19	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา	58	297	220	—	—
	ครูประจำชั้น	96	1734	1589	466	120
	ครูพิเศษ	38	321	139	29	—

ตาราง 39. (ต่อ)

ตอนที่	ตำแหน่ง	วุฒิ	วุฒิ				ไม่ปรากฏ วุฒิ
			สูงกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	ประกาศนียบ ัตร	
ชาย	อาจารย์ใหญ่		—	—	—	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่		—	60	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา		66	211	283	—	—
	ครูประจำชั้น		—	784	1414	—	62
	ครูพิเศษ		61	934	591	—	—
หญิง	อาจารย์ใหญ่		—	—	57	—	—
	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่		47	56	—	—	—
	หัวหน้าหมวดวิชา		162	755	577	—	—
	ครูประจำชั้น		249	4063	3941	609	230
	ครูพิเศษ		119	669	321	58	—

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

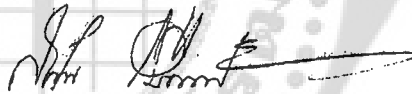
๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๓

เรียน อาจารย์ของ โรงเรียนฝึกสอน ที่ทำหน้าที่นี้ เทศการฝึกสอนของนิสิตทุกท่าน

ข้าพเจ้ากำลังทำปฏิญานพินิจเกี่ยวกับปัญหาของการฝึกสอน แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล เพื่อจะไขปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งความคิดเห็นของอาจารย์ของโรงเรียนฝึกสอน ที่ทำหน้าที่นี้ เทศการฝึกสอนของนิสิต ได้ประสบอยู่ ซึ่งอาจจะ เป็นแนวทางสำคัญที่จะยึดเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป โปรดพิจารณาคำถาม และตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านทุก ๆ ข้อจะมีค่ายิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ข้าพเจ้าขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนั่น เมืองวงษ์)

นิสิตปริญญาโท สาขาอุดมศึกษาและการฝึกหัดครู

แบบสอบถามปัญหาและทัศนคติของอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อการฝึกสอนของนิสิต

แบบสอบถามนี้มี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ รายละเอียดส่วนตัวและความคิดเห็นบางประการ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ปัญหาที่อาจารย์พี่เลี้ยงได้รับจากการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตและการปฏิบัติงานของนิสิต

ตอนที่ ๑ รายละเอียดส่วนตัวและความคิดเห็นบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หมายความว่า เป็นความจริงเกี่ยวกับ

ตัวของท่าน

๑. เพศ

หญิง

ชาย

๒. อายุ

ต่ำกว่า ๒๐ ปี

๓๑ - ๓๕ ปี

๒๐ - ๒๕ ปี

๓๖ - ๔๐ ปี

๒๖ - ๓๐ ปี

๔๑ ปีขึ้นไป

๓. สถานภาพสมรส

โสด

หย่าร้าง

แต่งงานแล้ว

หม้าย

๔. วุฒิทางวิชาชีพของท่าน

โปรดระบุ

๕. วุฒิทางวิชาสามัญของท่าน

โปรดระบุ

๖. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งใด (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)

- อาจารย์ใหญ่
- ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
- หัวหน้าหมวดวิชา
- ครูประจำชั้น
- ครูพิเศษ
- อื่น ๆ โปรดระบุ

๗. ปัจจุบันท่านได้รับเงินเดือนเท่าใด

- ต่ำกว่า ๘๐๐ บาท
- ๘๐๐ - ๑๒๐๐ บาท
- ๑๒๐๐ - ๑๘๐๐ บาท
- ๑๘๐๐ - ๒๔๐๐ บาท
- ๒๔๐๐ - ๓๐๐๐ บาท
- ๓๐๐๐ บาทขึ้นไป

๘. ท่านสอนมาแล้วกี่ปี (นับเวลาที่สอนมาจากโรงเรียนอื่น ๆ ด้วย)

- ต่ำกว่า ๑ ปี
- ๑ - ๕ ปี
- ๖ - ๑๒ ปี
- ๑๓ - ๒๐ ปี
- ๒๑ - ๓๐ ปี
- ๓๐ ปีขึ้นไป

๙. ท่านทำหน้าที่อาจารย์พิเศษมาแล้วกี่ปี (รวมเวลาที่เป็นผู้ช่วยนิเทศน์ศึกษาศาสนาชั้นอื่น ๆ ด้วย)

- ต่ำกว่า ๑ ปี
- ๑ - ๒ ปี
- ๓ - ๕ ปี
- ๑๑ - ๑๕ ปี
- ๑๖ - ๒๐ ปี
- ๒๐ ปีขึ้นไป

๑๐. ปัจจุบันท่านทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง
- ๖ - ๑๐ ชั่วโมง
- ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง
- ๑๖ - ๒๐ ชั่วโมง
- ๒๑ - ๒๕ ชั่วโมง
- เกินกว่า ๒๕ ชั่วโมง

๑๑. นอกจากทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอนแล้ว ท่านต้องสอนหรือทำงานอย่างอื่นอีกหรือไม่ ถ้าทำ ประมาณสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

- ทำ ไม่ได้ทำ
- ๑ - ๕ ชั่วโมง
- ๖ - ๑๐ ชั่วโมง
- ๑๑ - ๑๕ ชั่วโมง
- ๑๖ ชั่วโมงขึ้นไป

๑๒. ขณะนี้ท่านสอนวิชาอะไร หรือไม่

- สอน ไม่ได้อสอน

โปรดระบุวิชาที่ท่านสอน

ก. ก.

ข. ข.

๑๓. ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ท่านทำหน้าที่แทนนิสิตฝึกสอนกี่คน

- ๑ - ๒ คน ๕ - ๖ คน
- ๓ - ๔ คน เกินกว่า ๖ คน

๑๔. ท่านเคยศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกสอนบ้างหรือไม่ ถ้าเคยท่านเข้าใจจุดมุ่งหมายของการส่งนิสิตมาฝึกสอน และวิธีการนิเทศนิสิตฝึกสอนหรือไม่ เพียงใด

- เคย ไม่เคย
- ไม่เข้าใจเลย
- เข้าใจน้อยที่สุด
- เข้าใจพอประมาณ
- เข้าใจดีแล้ว

๑๕. ท่านคิดว่า จะเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับการฝึกสอนตามข้อ ๑๔ ใดควยวิธีใด

- ศึกษาจากนิตินิตที่ออกฝึกสอน
- ศึกษาจากหนังสือและวารสารต่าง ๆ
- ศึกษาจากอาจารย์ที่เทศก์ของทางวิทยาลัย
- วิทยาลัยควรจัดรายการนี้เทศ เพื่อความเข้าใจ
- อื่น ๆ โปรดระบุ

๑๖. ท่านคิดว่าความหมายและหน้าที่ของท่านมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการฝึกสอนของนิตินิตเพียงใด

- สำคัญมากที่สุด
- มีความสำคัญอยู่มาก
- ไม่เกี่ยวข้องกันมากนัก
- ไม่สำคัญแต่อย่างใดเลย

๑๗. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อวิธีดำเนินงานตาม โครงการฝึกสอนที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

- ดีและเหมาะสมแล้ว
- ควรมีการแก้ไขปรับปรุง

๑๘. ถ้าท่านเห็นว่าควรมีการแก้ไขปรับปรุง จะปรับปรุงข้อใดขาง (ตอบได้มากกว่า

๑ คำตอบ)

- นิตินิตฝึกสอน
- ครูพี่เลี้ยง
- อาจารย์ที่เทศก์
- อื่น ๆ โปรดเสนอแนะ

ตอนที่ ๒ ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่อาจารย์พี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน

แบบสอบถามในตอนนี้ต้องการทราบว่าคุณใดประสบปัญหาเล็กน้อย เพียงใดในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตฝึกสอนในสถานต่าง ๆ เช่น การสอน การทำกิจกรรม การควบคุมชั้นเรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอน

ในการตอบแบบสอบถาม ขอให้ท่านอ่านข้อความคำแนะนำของแบบสอบถาม แล้วพิจารณาว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ท่านตามข้อความแต่ละข้อมนั้นมีมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างท้ายที่เห็นว่าตรงกับความเป็นจริงที่ท่านประสบมากที่สุด โดยพิจารณาความสำคัญของปัญหาที่ท่านพบดังต่อไปนี้

- ขอความที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหาเลย แทนควย เลข ๑
- ขอความที่เป็นปัญหา น้อย แทนควย เลข ๒
- ขอความที่เป็นปัญหา ปานกลาง แทนควย เลข ๓
- ความความที่เป็นปัญหา มาก แทนควย เลข ๔
- ขอความที่เป็นปัญหามากที่สุด แทนควย เลข ๕

โปรดสังเกตร้อย่างต่อไปนี้

ปัญหาในการมาทำงานของท่าน

	๑	๒	๓	๔	๕	มาก
๑. ระยะทางจากบ้านถึงที่ทำงาน			✓			
๒. ยานพาหนะ					✓	
๓. สุขภาพ	✓					

คำตอบที่ได้จากตัวอย่างนี้แสดงว่า ปัญหาในการมาทำงานของท่านเกี่ยวข้องกับระยะทางระหว่างบ้านและที่ทำงานพอสมควร ส่วนเรื่องยานพาหนะที่ท่านใช้ในการมาทำงานเป็นปัญหามากที่สุด แต่สุขภาพของท่านไม่เป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับการมาทำงานแต่อย่างใด หรืออาจจะเป็นปัญหาข้างต้นน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นคน

ต่อไปนี้เป็นปัญหาที่ต้องการให้ท่านพิจารณา

๒.๑๐ ปัญหาในการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาสอนเกี่ยวกับการสอน และการทำกิจกรรม

	เป็นปัญหา					มาก เป็นปัญหา
	น้อย	๑	๒	๓	๔	
๒.๑๐- การสอนของนักศึกษา						มาก
๑. การทำบันทึกการสอน						
๒. การเตรียมตัวสำหรับการสอน						
๓. การให้ความช่วยเหลือแก่ในขอบข่ายของการสอนแก่นักศึกษา						
๔. การสอนตามบันทึกการสอน						
๕. วิธีใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน						
๖. ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน						
๗. การใช้คำพูดอธิบายบทเรียน						
๘. การใช้วิธีสอนที่เราความสนใจของเด็ก						
๙. ความกระตือรือร้นในการสอน						
๑๐. การวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน						
๑๑. ความซาดแคลนอุปกรณ์						
๑๒. การนำความรู้ทางทฤษฎีการสอนมาใชปฏิบัติ						
๑๓. การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน						
๑๔. ความรู้รอบตัว						
๑๕. การปฏิบัติตามคำแนะนำของท่าน						
๑๖. ปัญหาเกิดจากการที่นักศึกษาไม่ได้อ่านตามวิชาเอกที่ใดเรียนมา						
๑๗. ผลของการสอน						

๘. ปัญหาเกี่ยวกับการสอนของนิสิตที่ท่านพบ มีอะไรอีกบ้าง กรุณาระบุ

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.

๙. การทำกิจกรรมประกอบการเรียน

เป็นปัญหา
น้อย

มาก เป็นปัญหา
มาก

- ๑. การวางจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรม
- ๒. การเตรียมตัวเด็กนักเรียน
- ๓. การเตรียมตัวของนิสิต
- ๔. วิธีการดำเนินการ
- ๕. ความรู้ในเรื่องที่ทำกิจกรรม
- ๖. การให้คำอธิบายประกอบ
- ๗. คุณค่าของการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง
- ๘. ความร่วมมือที่ได้รับจากผู้อื่น ๆ

	๑	๒	๓	๔	๕

๙. ปัญหาในการทำกิจกรรมชนิดอื่น ๆ ที่ท่านพบ กรุณาระบุ

- ๑.
- ๒.
- ๓.
- ๔.
- ๕.

๒.๓๑ ปัญหาทางการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานรองนิสิต

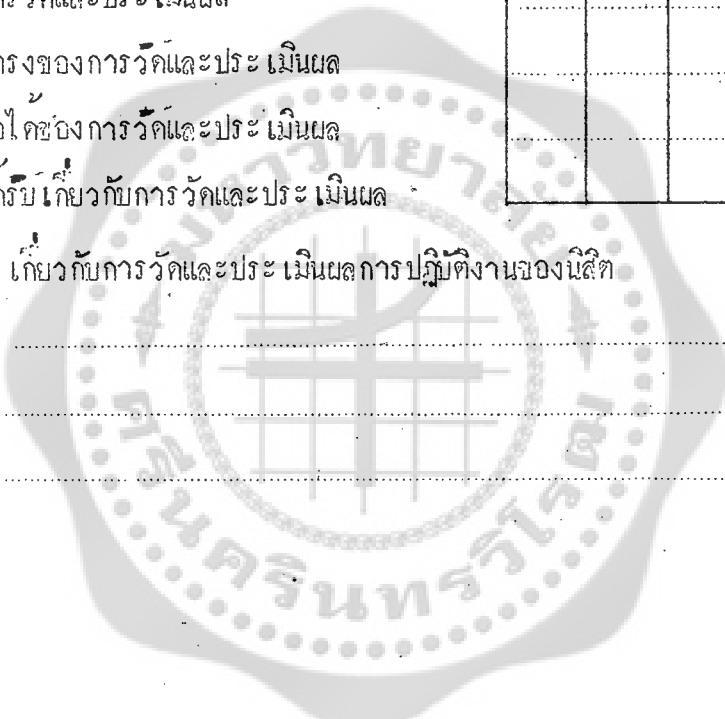
เป็นปัญหา น้อย มาก เป็นปัญหา
น้อย ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ มาก

๑. วิธีการวัดและประเมินผล
๒. อำนาจในการวัดและประเมินผล
๓. ความเที่ยงตรงของการวัดและประเมินผล
๔. ความเชื่อถือได้ของการวัดและประเมินผล
๕. ค่าแรงที่ได้รับเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

	๑	๒	๓	๔	๕

๖. ปัญหาอื่น ๆ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานรองนิสิต

๑.
๒.
๓.

ประวัติย่อของผู้เขียน

ชื่อ นายสนั่น เมืองวงษ์

เกิด วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2488 ที่ตำบลสามโก้ อำเภอวิเศษไชยชาญ
จังหวัดอ่างทอง

ประวัติการศึกษา

- ปีการศึกษา 2497 ประกาศนียบัตรประโยคประถมศึกษา (ป.4) จากโรงเรียน
วัดป่าพระเจ้า อำเภอกวีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2503 ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษา (ม.6) จากโรงเรียนอำนวยการ
อำเภอกวีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2505 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) จากโรงเรียนฝึกหัดครู
พระนครศรีอยุธยา อำเภพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนคร
ศรีอยุธยา
- 2507 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) จากวิทยาลัยครูเทพสตรี
อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- 2509 ประกาศนียบัตรวิชาครูมัธยม (พ.ม.) สนามสอบจังหวัดสุพรรณบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2511 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขามัธยมศึกษาจากวิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร อำเภอพระไชนง จังหวัดพระนคร
- 2512 ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะประวัติศาสตร์ จากวิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร อำเภอพระไชนง จังหวัดพระนคร
- 2513 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาอุดมศึกษาและการฝึกหัดครู
จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร อำเภอพระไชนง
จังหวัดพระนคร

ประวัติการทำงาน

ปีการศึกษา 2508 - 9 ครูโรงเรียนเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี